

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 19. března 2025 č. 179

**ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25
Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí
na digitalizaci vybraných agend**

Vláda

I. bere na vědomí

1. kontrolní závěr Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25 Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend (dále jen „kontrolní závěr“), obsažený v části III materiálu čj. 96/25,
2. stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí ke kontrolnímu závěru, obsažené v části IV materiálu čj. 96/25;

II. ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí

1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v bodu I/2 tohoto usnesení,
2. informovat vládu o plnění přijatých opatření do 6 měsíců od přijetí tohoto usnesení.

Provede:

místopředseda vlády
a ministr práce a sociálních věcí

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.
předseda vlády
podepsáno elektronicky

č.j. 96/25

Vláda České republiky

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Čj.: MPSV-2024/200424-941/1

V Praze dne

Výtisk č.:

PRO SCHŮZI VLÁDY

Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25 „Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend“

Důvod předložení:

Předkládá se na žádost předsedy vlády
ČR ze dne 09. září 2024,
č. j. 52701-2024-UVCR

Obsah:

- I. Návrh usnesení vlády
- II. Předkládací zpráva
- III. Kontrolní závěr NKÚ
- IV. Stanovisko MPSV
- V. Vypořádání připomínkového řízení

Předkládá:

Ing. Marian Jurečka
místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí

NÁVRH USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne ..... č. ...

ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25
„Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na
digitalizaci vybraných agend“

Vláda

I. bere na vědomí

1. Kontrolní závěr Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25 „Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend“ obsažený v části III materiálu č. j. MPSV-2024/200424-941/1,
2. stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí ke kontrolnímu závěru uvedenému v bodě I/1 tohoto usnesení, obsažené v části IV materiálu č. j. MPSV-2024/200424-941/1;

II. ukládá ministru práce a sociálních věcí

1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v bodě I/2 tohoto usnesení,
2. informovat vládu o jejich plnění v termínu do 6 měsíců od přijetí tohoto usnesení.

Provede:

ministr práce a sociálních věcí

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., v. r.
předseda vlády

Předkládací zpráva

Na žádost předsedy vlády ze dne 9. září 2024 je vládě předkládán materiál týkající se kontrolního závěru Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) z kontrolní akce č. 23/25 „Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend“, schváleného Kolegiem NKÚ na jeho VIII. jednání konaném dne 10. června 2024 usnesením č. 11/VIII/2024.

Cílem kontrolní akce č. 23/25 bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na digitalizaci vybraných agend v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí vynakládány účelně, efektivně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolní akce č. 23/25 byla prováděna v době od června 2023 do února 2024, kontrolovanou osobou bylo MPSV, kontrolováno bylo období od ledna 2018 do února 2024 (do ukončení kontroly) a v případě věcných souvislostí i období předcházející.

NKÚ v části I. - Shrnutí a vyhodnocení, svého kontrolního závěru konstatoval:

- 1.1 NKÚ prověřil peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 3,2 mld. Kč vynaložené MPSV a ČSSZ na digitalizaci (tedy na budování, provoz a rozvoj informačních systémů podporujících výkon vybraných agend důchodů, sociálního zabezpečení, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi) v letech 2018–2023. Z toho MPSV vynaložilo 2,5 mld. Kč, ČSSZ vynaložila 0,7 mld. Kč.
- 1.2 Resort MPSV vynaložil na digitalizaci kontrolovaných agend peněžní prostředky v objemu 60,3 mil. Kč se sníženou efektivností (z toho MPSV 47,6 mil. Kč, ČSSZ 12,7 mil. Kč). Digitalizace nevedla k naplnění principů a cílů definovaných v Informační koncepci České republiky. Přestože aplikace podporující vybrané agendy MPSV a ČSSZ umožňují občanům komunikovat elektronicky, občané musí nadále dokládat dokumenty obsahující informace, kterými již státní správa disponuje. Úředníci musí i nadále data z informačních systémů tisknout, případně je do nich manuálně přepisovat či kopírovat (viz odst. 4.58 a příloha č. 1, Kontrolní závěr z kontrolní akce).
- 1.3 MPSV od roku 2014 vynaložilo 297 mil. Kč na vybudování nového IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti. Tento systém nikdy nebyl uveden do provozu (viz odst. 4.9 až 4.14). ČSSZ od roku 2014 vynaložila 12,7 mil. Kč se sníženou účelností a efektivností na přípravu projektů, které měly vést k výměně IS pro zpracování důchodové agendy. Ani po deseti letech nedokázala výměnu IS zahájit (viz odst. 4.15–4.26, Kontrolní závěr z kontrolní akce).
- 1.4 MPSV spravuje provozně nákladné IS1. Projekty, které měly vést ke snížení provozních nákladů z 33 mil. Kč na 3 mil. Kč měsíčně, MPSV ani po deseti letech nedokončilo. Nezajistilo tak funkčnost nově pořizovaných IS a neuvedlo je do provozu. V důsledku toho uhradilo MPSV za provoz informačních systémů až o 650 mil. Kč více v porovnání s očekávanými nižšími provozními náklady nově pořizovaných IS (viz odst. 4.39–4.51, Kontrolní závěr z kontrolní akce).
- 1.5 ČSSZ vynaložila v období 2018–2023 na provoz a rozvoj stávajícího IS pro zpracování důchodové agendy peněžní prostředky ve výši 701,5 mil. Kč. Tento informační systém v některých oblastech neumožňuje efektivně snižovat podíl manuálních činností či zrychlit provádění agendy, vede k vysoké personální náročnosti

zpracování důchodové agendy a neumožňuje efektivní digitalizaci (viz odst. 4.15–4.26, Kontrolní závěr z kontrolní akce).

1.6 Při pořizování IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti a aplikace „Jenda“2 porušovalo MPSV právní předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek (viz odst. 4.27–4.37, Kontrolní závěr z kontrolní akce).

1.7 ČSSZ při provozování a rozvoji IS, který je součástí kritické infrastruktury státu, nepostupovala vždy v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti (viz odst. 4.52–4.55, Kontrolní závěr z kontrolní akce).

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Peněžní prostředky jsou uváděny včetně daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“), není-li uvedeno jinak.

Úplný kontrolní závěr NKÚ z kontrolní akce č. 23/25 je obsažen v části III. materiálu.

K nedostatkům uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25 se MPSV vyjádřilo ve stanovisku obsaženém v části IV. materiálu, jehož součástí jsou i opatření přijatá k nápravě a odstranění těchto nedostatků.

Podle přílohy č. 5 Jednacího řádu vlády byl materiál dne 12.12.2024 prostřednictvím eKLEP předložen ke stanovisku NKÚ a Ministerstvu financí (dále jen „MF“).

NKÚ uplatnil k materiálu 15 připomínek, z nichž 11 označil jako zásadní. Z těchto připomínek bylo 6 akceptováno či vysvětleno a 5 částečně akceptováno. NKÚ se zaslaným vypořádáním souhlasí

MF uplatnilo k materiálu 1 zásadní připomínku. Připomínka nebyla akceptována. MF vyjádřilo s vypořádáním nesouhlas.

Úplné vypořádání připomínek je obsaženo v části V. materiálu.

Materiál nemá žádné dopady na veřejné rozpočty, podnikatelské prostředí ani ve vztahu k zákazu diskriminace a k rovnosti mužů a žen a **je předkládán s rozporem.**

Kontrolní závěr z kontrolní akce

23/25

Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2023 pod číslem 23/25. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Stanislav Koucký.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na digitalizaci vybraných agend v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí vynakládány účelně, efektivně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“),
Česká správa sociálního zabezpečení, Praha (dále také „ČSSZ“),
Úřad práce České republiky, Praha (dále také „ÚP“).

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od června 2023 do února 2024.

Kontrolováno bylo období od roku 2018 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 10. června 2024,

schválilo usnesením č. 11/VIII/2024

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky na digitalizaci v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí

ZÁKLADNÍ FAKTA

3,4 mld. Kč

Vynaložený objem peněžních prostředků MPSV a ČSSZ mezi roky 2018–2023 na provoz a rozvoj kontrolovaných informačních systémů pro agendy dávek a důchodů

10 let

Doba, po kterou se MPSV a ČSSZ neúspěšně snaží nahradit informační systémy zabezpečující agendy dávek a důchodů

60 mil. Kč

Objem peněžních prostředků vynaložených MPSV a ČSSZ se sníženou efektivností na digitalizaci kontrolovaných agend dávek a důchodů

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

U kontrolovaných agend MPSV a ČSSZ byly peněžní prostředky na digitalizaci jimi poskytovaných služeb veřejné správy (starobní důchod, vdovský a vdovecký důchod, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek a humanitární dávka) vynaloženy se sníženou efektivností.

650 mil. Kč

Maximální výše úspory, které by v provozních nákladech dosáhlo MPSV, pokud by úspěšně nahradilo informační systémy zabezpečující agendu dávek dle uzavřených smluv.

310 mil. Kč

Vynaložily MPSV a ČSSZ na neúspěšnou výměnu informačních systémů zabezpečujících agendu dávek a důchodů.

I. Shrnutí a vyhodnocení

- 1.1 NKÚ prověřil peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 3,2 mld. Kč vynaložené MPSV a ČSSZ na digitalizaci (tedy na budování, provoz a rozvoj informačních systémů podporujících výkon vybraných agend důchodů, sociálního zabezpečení, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi) v letech 2018–2023. Z toho MPSV vynaložilo 2,5 mld. Kč, ČSSZ vynaložila 0,7 mld. Kč.
- 1.2 **Resort MPSV vynaložil na digitalizaci kontrolovaných agend peněžní prostředky v objemu 60,3 mil. Kč se sníženou efektivností (z toho MPSV 47,6 mil. Kč, ČSSZ 12,7 mil. Kč). Digitalizace nevedla k naplnění principů a cílů definovaných v *Informační koncepci České republiky*. Přestože aplikace podporující vybrané agendy MPSV a ČSSZ umožňují občanům komunikovat elektronicky, občané musí nadále dokládat dokumenty obsahující informace, kterými již státní správa disponuje. Úředníci musí i nadále data z informačních systémů tisknout, případně je do nich manuálně přepisovat či kopírovat (viz odst. 4.58 a příloha č. 1).**
- 1.3 **MPSV od roku 2014 vynaložilo 297 mil. Kč na vybudování nového IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti. Tento systém nikdy nebyl uveden do provozu (viz odst. 4.9 až 4.14). ČSSZ od roku 2014 vynaložila 12,7 mil. Kč se sníženou účelností a efektivností na přípravu projektů, které měly vést k výměně IS pro zpracování důchodové agendy. Ani po deseti letech nedokázala výměnu IS zahájit (viz odst. 4.15–4.26).**
- 1.4 **MPSV spravuje provozně nákladné IS¹. Projekty, které měly vést ke snížení provozních nákladů z 33 mil. Kč na 3 mil. Kč měsíčně, MPSV ani po deseti letech nedokončilo. Nezajistilo tak funkčnost nově pořízovaných IS a neuvedlo je do provozu. V důsledku toho uhradilo MPSV za provoz informačních systémů až o 650 mil. Kč více v porovnání s očekávanými nižšími provozními náklady nově pořízovaných IS (viz odst. 4.39–4.51).**
- 1.5 **ČSSZ vynaložila v období 2018–2023 na provoz a rozvoj stávajícího IS pro zpracování důchodové agendy peněžní prostředky ve výši 701,5 mil. Kč. Tento informační systém v některých oblastech neumožňuje efektivně snižovat podíl manuálních činností či zrychlit provádění agendy, vede k vysoké personální náročnosti zpracování důchodové agendy a neumožňuje efektivní digitalizaci (viz odst. 4.15–4.26).**
- 1.6 **Při pořízování IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti a aplikace „Jenda“² porušovalo MPSV právní předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek³ (viz odst. 4.27–4.37).**
- 1.7 **ČSSZ při provozování a rozvoji IS, který je součástí kritické infrastruktury státu, nepostupovala vždy v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti⁴ (viz odst. 4.52–4.55).**

¹ „OKpráce“ a „OKnouze/OKslužby“.

² Aplikace „Jenda“ umožňuje online podání a správu žádostí o rodičovský příspěvek, přídavek na dítě a příspěvek na bydlení.

³ Do 30. 9. 2016 byl účinný zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, od 1. 10. 2016 je účinný zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

⁴ Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).

II. Informace o kontrolované oblasti

- 2.1 Agendy v působnosti resortu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také „resort“) se týkají velké části obyvatelstva České republiky. Více než 4,6 milionu zaměstnaných se účastní důchodového pojištění a sociálního zabezpečení, přes 700 tisíc OSVČ⁵ platí zálohy na důchodové pojištění, více než 2,3 milionu osob pobírá starobní důchody, každý měsíc je vypláceno více než 900 tisíc sociálních dávek.
- 2.2 Ústředním orgánem státní správy pro důchodové zabezpečení, sociální péči a pro další otázky mzdové a sociální politiky je MPSV⁶. O dávkách důchodového pojištění rozhoduje ČSSZ, která vede registr pojištěnců důchodového pojištění⁷. Úkoly v oblasti zaměstnanosti, státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na péči a dalších oblastech plní ÚP⁸. MPSV, ČSSZ i ÚP jsou organizačními složkami státu, které plní úlohu správních orgánů v rámci svých agend.
- 2.3 Všechny agendy veřejné správy, jejichž výkon stát zabezpečuje pro klienty veřejné správy, jsou vedeny v „základním registru agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností“ (dále také „RPP“). Správní orgán vykonává v rámci agendy jednotlivé služby, v rámci každé služby pak vykonává jednotlivé úkony. Všechny agendy vykonávané v resortu ohlašuje do RPP Ministerstvo práce a sociálních věcí⁹.
- 2.4 V RPP je uveden seznam agend, pro jejichž výkon poskytuje služby konkrétní informační systém veřejné správy¹⁰ (dále také „ISVS“). Výkon agend v resortu MPSV podporuje pět ISVS¹¹ uvedených v RPP. Čtyři z nich spravuje MPSV, jeden spravuje ČSSZ. ÚP ze svého rozpočtu na jejich provoz a rozvoj nevynakládá žádné peněžní prostředky.
- 2.5 Na budování, provoz a rozvoj informačních a komunikačních technologií (dále také „ICT“) v resortu bylo v letech 2018–2023 vynaloženo celkem 16,5 mld. Kč, z toho MPSV vynaložilo 10 mld. Kč, ČSSZ 6,2 mld. Kč, ostatní organizace v resortu 0,3 mld. Kč. Přehled provozních a kapitálových výdajů MPSV a ČSSZ na ICT v kontrolovaném období obsahuje tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Provozní a kapitálové výdaje MPSV a ČSSZ na ICT v období 2018–2023

	Provozní výdaje (v mil. Kč)	Kapitálové výdaje (v mil. Kč)	Provozní výdaje z celku (v %)
MPSV	7 952	2 021	79,7
ČSSZ	4 430	1 738	71,8
Ostatní	246	90	73,3
Celkem	12 628	3 849	76,6

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny; vlastní zpracování NKÚ.

⁵ Osoby samostatně výdělečně činné.

⁶ Ustanovení § 9 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

⁷ Ustanovení § 5 zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

⁸ Ustanovení § 4 zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů.

⁹ Ustanovení § 53 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

¹⁰ Příloha č. 1 k vyhlášce č. 329/2020 Sb., o seznamu položek popisu informačního systému veřejné správy a soukromoprávního systému pro využívání údajů.

¹¹ MPSV spravuje čtyři IS: *Informační systém pro pojistné a nepojistné dávky, ARSYS – Spisová služba, Informační systém Evropského sociálního fondu 2014+ (IS ESF 2014+)* a *JIS PSV – Jednotný informační systém práce a sociálních věcí*. ČSSZ spravuje jeden IS: *Integrovaný informační systém České správy sociálního zabezpečení*.

- 2.6 Zákon o právu na digitální službu stanoví, že uživatelé služeb mají právo využívat digitální služby a orgány veřejné moci mají povinnost digitální službu poskytovat¹².
- 2.7 *Informační koncepce České republiky* (dále také „IKČR“) je základním dokumentem, který dle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, stanovuje cíle České republiky v oblasti informačních systémů veřejné správy. IKČR schvaluje vláda a je závazná pro všechny státní orgány, orgány územních samosprávných celků a státní právnické osoby, s výjimkou zpravodajských služeb.¹³
- 2.8 Orgán veřejné správy je povinen¹⁴ vytvářet a vydávat vlastní informační koncepce (dále také „IK“), v nichž stanovuje své dlouhodobé cíle v oblasti řízení spravovaných ISVS a vymezuje obecné principy pořízování, architektonických změn, vytváření, správy, provozování, užívání a rozvoje svých ISVS. Na jejím základě vytváří a vydává provozní dokumentaci k jednotlivým ISVS.
- 2.9 MPSV i ČSSZ od roku 2014 v informačních koncepcích průběžně plánovaly a následně realizovaly zásadní modernizační projekty¹⁵.

III. Rozsah kontroly

- 3.1 NKÚ v kontrole prověřil hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu v oblasti digitalizace vybraných agend v resortu a rovněž to, zda byly tyto prostředky vynakládány v souladu s právními předpisy. Kontrolováno bylo období od roku 2018 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.
- 3.2 Kontrola se zaměřila na peněžní prostředky vynakládané na informační systémy (dále také „IS“) podporující výkon agend *A1029 Sociální zabezpečení*, *A1148 Pomoc v hmotné nouzi* a *A1154 Státní sociální podpora*. V agendě A1029 jsou vypláceny důchodové dávky, v agendě A1148 jsou vypláceny dávky v rámci státní politiky zaměstnanosti a v agendě A1154 jsou vypláceny nepojistné dávky.
- 3.3 Pro posouzení úrovně digitalizace vybraných agend proběhla u ČSSZ a na kontaktních pracovištích ÚP kontrola zaměřená na výkon služeb *S82 Starobní důchody*, *S84 Vdovské a vdovecké důchody* v rámci agendy A1029, *S44658 Humanitární dávka* v rámci agendy A1148, *S460 Příspěvek na bydlení* a *S482 Rodičovský příspěvek* v rámci agendy A1154. Vybrané služby pokrývají velké množství klientů, jejich obsluha je v pokročilém stadiu digitalizace, případně jde o nově zaváděné služby a žádosti nejsou často vyřizovány v zákonné lhůtě.

---

¹² Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

¹³ Ustanovení § 1 a § 3 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

¹⁴ Ustanovení § 5a odst. 2 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.

¹⁵ MPSV mj. plánovalo nový IS ZAM (informační systém v oblasti státní politiky zaměstnanosti) a IS DAV (informační systém pro správu nepojistných dávek); ČSSZ mj. plánovala projekty NSDA (*Nový systém důchodových agend*), na jeho přípravě se výsáním veřejné soutěže podílelo i MPSV) a EDA (*Elektronizace důchodových agend*), který na NSDA navazoval.

- 3.4 V kontrolovaném období (2018–2023) přijal v rámci vybraných služeb resort celkem 5 216 207 žádostí o dávky (viz tabulka č. 2):

Tabulka č. 2: Počet žádostí klientů podle druhu dávky (za roky 2018–2023)

Kontrolovaná osoba	Počet přijatých žádostí	Druh dávky
ČSSZ	589 711	Starobní důchod
ČSSZ	238 159	Vdovský a vdovecký důchod
ÚP	1 412 970	Příspěvek na bydlení
ÚP	667 765	Rodičovský příspěvek
ÚP	2 307 602	Humanitární dávka
Celkem	5 216 207	

Zdroj: informace zjištěné v kontrole; vlastní zpracování NKÚ.

- 3.5 Podporu výkonu služeb uvedených v bodu 3.2 poskytují dva ISVS: *Jednotný informační systém práce a sociálních věcí*, který spravuje, provozuje a užívá MPSV a pro plnění svých úkolů jej užívá ÚP, a *Integrovaný informační systém České správy sociálního zabezpečení* (dále také „IIS“), který spravuje, provozuje a užívá ČSSZ.
- 3.6 Kontrole u MPSV byly podrobeny peněžní prostředky vynaložené na vybudování nových agendových systémů IS ZAM a IS DAV¹⁶ a na projekt NSDA¹⁷. NKÚ rovněž zkontroloval peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s budováním, provozem a rozvojem klientské zóny (aplikace „Jenda“). Zároveň posoudil výdaje na dosaženou úroveň digitalizace vybraného vzorku agend, resp. služeb, a to z hlediska efektivnosti – služby *S44658 Humanitární dávka*, služby *S460 Příspěvek na bydlení* a služby *S482 Rodičovský příspěvek*. Podrobněji viz příloha č. 1.
- 3.7 U ČSSZ proběhla kontrola peněžních prostředků vynaložených v souvislosti s budováním, provozem, rozvojem a využíváním aplikačního programového vybavení podporujícího výkon služeb *S82 Starobní důchody* a *S84 Vdovské a vdovecké důchody*. Konkrétně šlo o moduly SDD, EDZ, ZDD, VDD¹⁸, systém *Mainframe*¹⁹ a rámcovou dohodu o vývoji a údržbě aplikačního programového vybavení pro oblast důchodové dávky II a III. Kontrole byly podrobeny i prostředky vynaložené na projekty NSDA a EDA²⁰.
- 3.8 Úroveň digitalizace byla prověřována z hlediska souladu s IKČR, která stanovuje, že cílem eGovernmentu je:
- **pro klienty** veřejné správy co nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem poskytovat digitální služby, které jim usnadní jak dosažení jejich práv a nároků, tak splnění jejich povinností a závazků ve vztahu k veřejné správě;
  - **pro úředníky** veřejné správy poskytovat standardizované, efektivní, optimálně veřejnou správou sdílené elektronické služby nad referenčními/garantovanými daty při výkonu jejich zákonem dané působnosti.

¹⁶ IS ZAM měl nahradit stávající systém „OKpráce“, zajišťující výplatu dávek v oblasti státní politiky zaměstnanosti. IS DAV měl nahradit stávající systém „OKnouze/OKslužby“ zajišťující výplatu nepojistných sociálních dávek.

¹⁷ Projekt *Nový systém důchodových agend*.

¹⁸ ČSSZ obvykle používá pouze uvedené zkratky; plné názvy modulů jsou *Správa dávek důchodového pojištění (SDD)*, *Prezentace stavů řízení (EDZ)*, *Přehled o dobách řízení důchodových dávek (ZDD)* a *Výpočet důchodového doplatku (VDD)*.

¹⁹ *Mainframe* je označení vysoce specializovaných výpočetních serverů s unikátní architekturou.

²⁰ Projekt *Elektronizace důchodových agend*. Jde o projekt, který nahrazuje nerealizovaný projekt NSDA.

- 3.9 NKÚ při posuzování účelnosti prověřoval, zda použití peněžních prostředků při plnění stanovených úkolů zajistilo optimální míru dosažení cílů stanovených právními předpisy a strategickými dokumenty ČR i resortu.
- 3.10 Při posuzování hospodárnosti kontrola prověřovala, zda k zajištění stanovených úkolů došlo s co nejnižším vynaložením peněžních prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů.
- 3.11 Při kontrole efektivnosti NKÚ zjišťoval, zda bylo dosaženo nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem peněžních prostředků vynaložených na jejich plnění. NKÚ prověřoval dosaženou úroveň digitalizace z hlediska výkonu kontrolovaných agend, a to jak z pohledu přínosu pro klienta veřejné správy, tak z hlediska interních procesů zabezpečujících výkon dané agendy. Na základě zjištěné úrovně digitalizace vyhodnotil NKÚ efektivnost vynaložených peněžních prostředků. V případě, že zjištěná úroveň digitalizace naplňovala záměr pouze částečně, vyhodnotil NKÚ efektivnost vynaložených peněžních prostředků jako sníženou.
- 3.12 Celkový kontrolovaný objem výdajů resortu souvisejících s digitalizací vybraných agend za roky 2018–2023 činil 3,2 mld. Kč, z toho MPSV vydalo 2,5 mld. Kč a ČSSZ 0,7 mld. Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Peněžní prostředky jsou uváděny včetně daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“), není-li uvedeno jinak.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Resort nedokončil klíčové IT projekty

MPSV nenahradiło ani po více než sedmi letech od uzavření smlouvy systém v oblasti výplaty nepojistných dávek

- 4.1 V roce 2013 se MPSV z důvodu nutnosti zajistit výplatu nepojistných sociálních dávek rozhodlo realizovat nadlimitní veřejné zakázky na výměnu potřebných informačních systémů.
- 4.2 MPSV dne 2. 11. 2016 uzavřelo s vítězným uchazečem²¹ *Smlouvu o vytvoření Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí – „IS Sociální dávky“ a poskytování souvisejících služeb* (dále také „Smlouva IS DAV“). Cena za dodávky a plnění služeb dle uzavřené smlouvy byla stanovena ve výši 168 mil. Kč.
- 4.3 Zahájení poskytování služeb podpory provozu mělo dle harmonogramu ze Smlouvy IS DAV nastat 1. 7. 2018. V průběhu realizace docházelo k problémům s akceptací jednotlivých etap díla. MPSV dne 16. 11. 2017 od smlouvy odstoupilo. Do doby ukončení kontroly trval soudní spor o stanovení neplatnosti odstoupení MPSV od smlouvy.
- 4.4 Dne 12. 12. 2017 MPSV zahájilo otevřené řízení s názvem *Jednotný informační systém práce a sociálních věcí – IS SOCIÁLNÍ DÁVKY II* (opět bylo cílem získat IS pro výplatu nepojistných sociálních dávek, tzv. IS DAV II). Předpokládaná hodnota veřejné zakázky (dále také „VZ“) byla stanovena MPSV ve výši 270 mil. Kč bez DPH.

---

²¹ Provozovatel stávajících OKaplikací.

- 4.5 Zadavatel stanovil v čl. 6 zadávací dokumentace otevřeného řízení z 12. 12. 2017, že za nabídku obsahující mimořádně nízkou nabídkovou cenu bude považována taková cenová nabídka, která bude o více než 40 % nižší než průměrná cenová úroveň všech hodnocených nabídek.
- 4.6 Nabídku podali dva uchazeči. Nabídková cena uchazeče č. 1 byla 269 mil. Kč bez DPH. Nabídková cena uchazeče č. 2 byla 824 mil. Kč bez DPH. Nabídková cena uchazeče č. 1 byla ve výši 99,55 % předpokládané hodnoty VZ. Nabídková cena uchazeče č. 2 byla ve výši 305,18 % předpokládané hodnoty VZ. Nabídková cena uchazeče č. 1 se tak stala mimořádně nízkou.
- 4.7 Zadávací řízení nebylo do ukončení kontroly NKÚ uzavřeno. Trvalo tedy více než 6 let. Příčinou byl nevhodný způsob stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny a také následná rozhodnutí MPSV, která Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „ÚOHS“) po přezkumu zrušil.
- 4.8 MPSV tak pro podporu výkonu agend v době ukončení kontroly provozovalo systém „OKnouze/OKslužby“ s dodavatelem OKaplikací²².

MPSV nenahradiło ani po devíti letech od uzavření smlouvy systém v oblasti zaměstnanosti

- 4.9 V roce 2013 se MPSV z důvodu nutnosti zajistit výplatu dávek z oblasti státní politiky zaměstnanosti rozhodlo realizovat nadlimitní veřejné zakázky na výměnu potřebných informačních systémů.
- 4.10 Provoz nového informačního systému (IS ZAM) měl být zajištěn na základě *Smlouvy o vytvoření Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí - „IS Zaměstnanost“ a poskytování souvisejících služeb* (dále také „Smlouva IS ZAM“), uzavřené 22. 12. 2015, a to po implementaci a uvedení do ostrého provozu v termínu do 1. 1. 2017. Cena za dodávky a plnění služeb dle uzavřené smlouvy byla stanovena ve výši 129 mil. Kč.
- 4.11 Dodatkem č. 6 byl posunut termín uvedení IS ZAM do rutinního provozu na 1. 7. 2020. Jednalo se o posunutí o 1 277 dnů (tj. 3 roky a 6 měsíců). Celkově vynaložené peněžní prostředky MPSV na vybudování IS ZAM v období od 22. 12. 2015 do 9. 12. 2021²³ včetně hardwaru dosáhly výše 297 mil. Kč. Dodatkem č. 7 ze dne 23. 7. 2020 byla smlouva ukončena, protože všechny prostředky na IS ZAM dle uzavřené Smlouvy IS ZAM (a to včetně prostředků určených na provoz) byly již vyčerpány.
- 4.12 Pro dokončení realizace IS ZAM a jeho další provoz zahájilo MPSV dne 6. 5. 2021 zadávací řízení na VZ *Dokončení, realizace, provoz a další rozvoj IS ZAM*.
- 4.13 ÚOHS dne 3. 5. 2022 rozhodl, že zadavatel stanovil zadávací podmínky VZ ze dne 6. 5. 2021 v rozporu se zákonem²⁴. Jako opatření k nápravě Úřad pro ochranu hospodářské soutěže podle § 263 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také „ZZVZ“), zrušil zadávací řízení na VZ *Dokončení, realizace, provoz a další rozvoj IS ZAM*.

²² OKaplikace je společné označení pro systémy „OKnouze/OKslužby“ a „OKpráce“. MPSV prostřednictvím dodavatele tyto systémy používá od roku 1993. Jsou součástí JIS PSV.

²³ Ukončení fakturace mezi MPSV a dodavatelem IS ZAM za odvedené práce. Šlo o fakturaci za milník T4.8 – *Akceptace Implementace a Dokumentace v kompletním rozsahu projektu včetně víceprací dle Dodatku č. 7 včetně všech integrací na další systémy*.

²⁴ Ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

4.14 Ačkoli MPSV vynaložilo na vybudování IS ZAM peněžní prostředky v celkové výši 297 mil. Kč, systém nebyl dokončen a uveden do rutinního provozu.

ČSSZ od roku 2014 do ukončení kontroly NKÚ nerealizovala výměnu informačního systému podporujícího výplatu důchodů

4.15 ČSSZ zahájila v roce 2014 přípravné práce na projektu NSDA. Cílem byla modernizace podpory agend v oblasti důchodových dávek, zabezpečení efektivní podpory rozhodování o důchodových dávkách a jejich výplatách, zkrácení doby řízení, zajištění spolehlivé funkčnosti podpory důchodových agend využitím možností moderních ICT a lepší uspokojení potřeb klientů i úředníků.

4.16 Vstupní analýza projektu v roce 2014 uváděla, že stávající aplikace vedou k závislosti na konkrétním hardwaru, softwaru a jejich výrobcích, že v případě odchodu kmenových zaměstnanců vzniká riziko ztráty know-how potřebného pro správu aplikací v jazyce COBOL²⁵, že stávající systém nezapadá do koncepce rozvoje informačních systémů resortu a není provázán s okolními systémy a že správa fragmentovaného a rozsáhlého aplikačního portfolia je stále komplikovanější a nákladnější, přičemž aplikačně není pokryto zpracování nestandardních případů.

4.17 V roce 2016 převzalo gesce u tohoto projektu MPSV. V zadávacím řízení na NSDA, které zahájilo MPSV dne 18. 10. 2017, nepodal nabídku žádný dodavatel. V dubnu 2018 MPSV rozhodlo o zrušení zadávacího řízení. NSDA tak nebyl vytvořen. Následně byl projekt NSDA navrácen do gesce ČSSZ a ukončen. Na dokumenty vytvořené při přípravě tohoto projektu externím dodavatelem vynaložila ČSSZ částku 5,5 mil. Kč. Tyto dokumenty Česká správa sociálního zabezpečení pro realizaci projektu NSDA nevyužila, částečně je ale využila pro navazující projekt EDA (viz odst. 4.19–4.21). Prostředky vynaložené na tyto dokumenty hodnotí NKÚ jako vynaložené se sníženou účelností a sníženou efektivností.

4.18 ČSSZ uvedla ve své informační koncepci z ledna 2018, že současná podpora oblasti rozhodování o důchodových dávkách vyžaduje zásadní modernizaci a výraznou inovaci stávajícího řešení, neboť bez ní současný systém podpory důchodových agend neumožní naplňování poslání a vize rozvoje ČSSZ jako efektivně fungujícího orgánu veřejné moci. Inovace je mj. nástrojem pro odstranění rizika provozního kolapsu. Dlouhodobé utlumování modernizace aplikačního programového vybavení z důvodu plánované migrace způsobilo jeho zastarání a zakonzervování procesů; stav subsystému důchodových dávek je nutné změnit.

4.19 V roce 2019 ČSSZ s využitím výstupů ukončeného projektu NSDA zahájila program EDA. Smlouvu na vyhotovení základního dokumentu programu EDA a studie proveditelnosti uzavřela ČSSZ dne 14. 9. 2020. Hlavním cílem EDA bylo vybudovat postupně ucelenou elektronickou agendu, která zabezpečí efektivní podporu při správě nárokových podkladů, rozhodování o důchodových dávkách, výplatách a správě důchodových dávek.

4.20 V roce 2022 byl v rámci projektu EDA formulován cíl „dosáhnout dalšího zlepšení služeb poskytovaných klientům, zejména zkrácení doby řízení a zavedení samoobslužných funkcí pro klienty“. V důsledku zamýšlených změn mělo dojít k zániku nebo potlačení

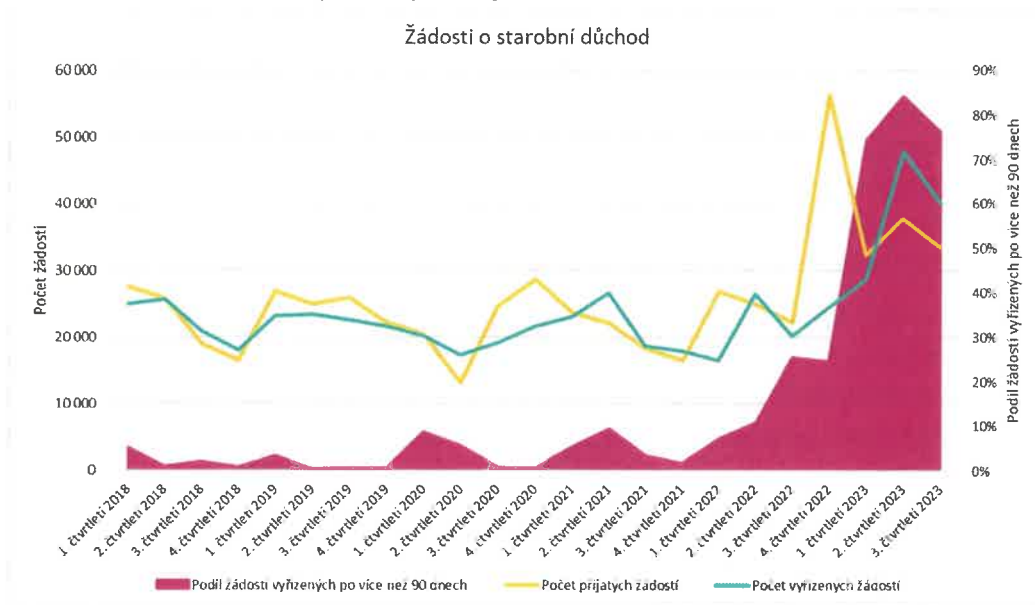
²⁵ COBOL je programovací jazyk vyvinutý v 60. letech minulého století. V rámci IIS je využíván jeho speciální dialekt.

manuálních činností, úspoře personálních kapacit a zkrácení dob řízení o cca 5 dnů, u nestandardních případů o cca 15–20 dnů.

- 4.21 Realizace první etapy programu EDA byla naplánována na čtyři roky. Celkové plánované náklady na tuto etapu byly ve výši 358 mil. Kč. Projekt EDA nebyl do ukončení kontroly zahájen. Na vytvoření jeho přípravné dokumentace vynaložila ČSSZ celkem 7,2 mil. Kč. Vzhledem k technologickému pokroku přípravná dokumentace zastarává. Do ukončení kontroly NKÚ nebylo zřejmé, zda a jak budou výstupy z přípravné fáze využity. NKÚ posoudil peněžní prostředky vynaložené ČSSZ na přípravnou dokumentaci EDA ve výši 7,2 mil. Kč jako vynaložené se sníženou účelností a efektivností.
- 4.22 V informační koncepci z ledna 2023 vyhodnotila sama ČSSZ nedostatky programové podpory v oblasti důchodových dávek velmi podobně jako v analýze z roku 2014: *„architektura současného systému neumožňuje další optimalizaci a rozšiřování digitalizace při provádění důchodových agend.“* IIS v současném stavu splňuje požadavky na zajišťování běžných úkolů ČSSZ, pokud jsou založeny na dosažené úrovni digitalizace a vybudované infrastruktury. Neumožňuje však výrazně snížit podíl manuálních činností a zrychlit výkon služeb.
- 4.23 Současný IIS vyžaduje neúměrné zatížení v oblasti přípravy, přenosu a kontroly dat. Zpracování důchodové agendy je personálně velmi náročné. V některých oblastech neumožňuje stávající systém efektivně snižovat podíl manuálních činností či zrychlit provádění agendy. ČSSZ postupně ztrácí schopnost současný systém udržovat a rozvíjet. Proprietární dialekt programovacího jazyka COBOL, ve kterém je IIS naprogramován, ovládá jen omezený a stále se snižující počet odborníků. Pro přístup k některým datovým záznamům jsou využívány procedury vytvořené ve strojovém kódu, který je závislý na verzi operačního systému a v jeho novějších verzích nemusí fungovat. Funkčnost těchto procedur, které vytvořili bývalí zaměstnanci ČSSZ, není správně dokumentována a bez pomoci programátorů je velmi obtížné a časově náročné vytvořit nový kód, který správně a se zárukou dokáže zpracovat uložené údaje o důchodech.
- 4.24 ČSSZ v období let 2018–2023 vynaložila na pořízení a provoz hardwaru sloužícího pro potřeby modulů IIS podporujících výkon důchodových agend peněžní prostředky v úhrnné výši 500,1 mil. Kč; na zajištění rozvoje modulů IIS podporujících výkon důchodových agend vynaložila ČSSZ ve stejném období peněžní prostředky v úhrnné výši 76,2 mil. Kč; na plnění ze smluv zajišťujících služby podpory provozu a správy modulů IIS podporujících výkon důchodových agend vynaložila ČSSZ ve stejném období peněžní prostředky v úhrnné výši 125,2 mil. Kč.
- 4.25 Na základě zjištění vyplývajících z kontroly hodnotí NKÚ dosaženou úroveň digitalizace v oblasti starobních a vdovských a vdoveckých důchodů jako „částečnou“. Nastavené procesy jsou přizpůsobeny informačnímu systému a jeho limitům, namísto toho, aby IIS pružně podporoval optimální nastavení procesů při zajišťování uvedených služeb. Proces zpracování důchodové agendy je značně složitý, fragmentovaný a zásadně závislý na listinných dokumentech a lidské práci, která efektivní digitalizaci bez optimalizace procesů služeb neumožňuje.

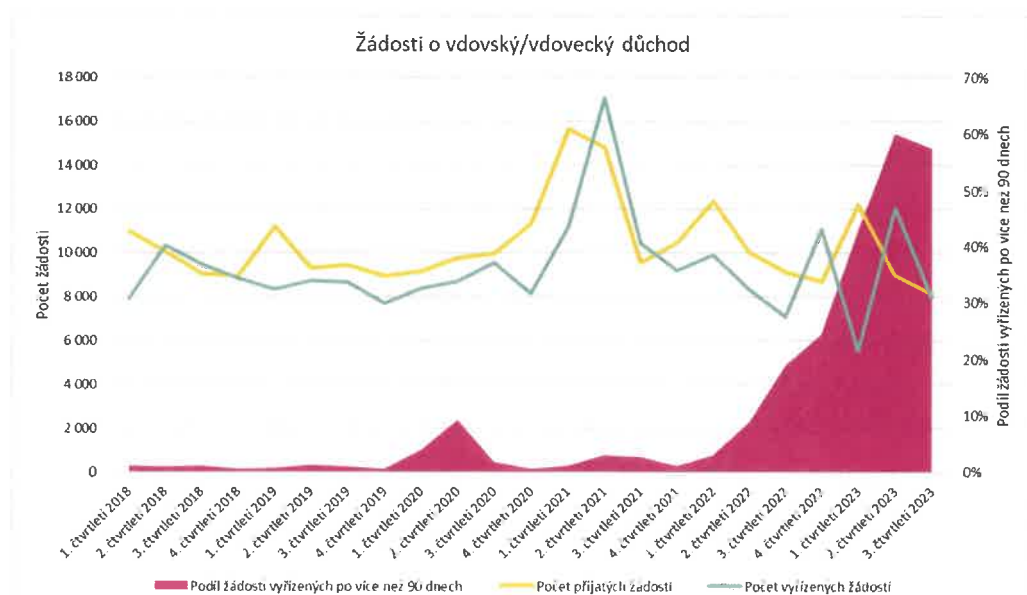
4.26 ČSSZ v 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 překročila zákonnou lhůtu 90 dnů²⁶ pro vyřízení žádosti u 79 % žádostí o starobní důchod (viz graf č. 1). Ve stejném období překročila ČSSZ v oblasti vdovských a vdoveckých důchodů zákonnou lhůtu 90 dnů pro vyřízení žádosti u více než 55 % žádostí (viz graf č. 2).

Graf č. 1: Přehled přijatých a vyřízených žádostí o starobní důchod

Zdroj: data ČSSZ; vlastní zpracování NKÚ.

Graf č. 2: Přehled přijatých a vyřízených žádostí o vdovský a vdovecký důchod

Zdroj: data ČSSZ; vlastní zpracování NKÚ.

²⁶ Ustanovení § 85a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

Při budování IS porušovalo MPSV předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek

Aplikaci „Jenda“ vybudovalo MPSV bez provedení zadávacího řízení

- 4.27 ZZVZ ukládá zadavatelům povinnost zadávat VZ v zadávacím řízení²⁷ a ve vztahu k dodavatelům musí zadavatel dodržovat mj. zásadu rovného zacházení a zásadu zákazu diskriminace²⁸.
- 4.28 MPSV vybudovalo v rámci projektu *Klientská zóna* novou webovou aplikaci „Jenda“, která umožňuje klientům online řešit jejich žádosti o dávky²⁹. Cílem je zjednodušit klientům komunikaci s úřady, digitalizovat až 80 % vybraných typů žádostí, snížit počet nezbytných návštěv klienta na pobočkách ÚP, umožnit elektronickou výměnu dokumentů s úřadem, efektivně online zobrazit stav podaných a rozpracovaných žádostí a aktualizovat a doplňovat související údaje a přílohy s dokumenty.
- 4.29 Aplikaci „Jenda“ (umožňující podat žádost o vybrané dávky) realizovalo MPSV v rámci provozní smlouvy na OKaplikace v celkové výši 93,5 mil. Kč. Předmětem plnění provozní smlouvy na OKaplikace je podpora provozu a rozvoj OKaplikací, nikoli tvorba nových aplikací. MPSV tak uhradilo plnění, která byla v rozporu s předmětem a účelem uvedené smlouvy.
- 4.30 MPSV nebudovalo webovou aplikaci „Jenda“ prostřednictvím zadávacího řízení, čímž porušilo povinnost stanovenou zákonem a zároveň nedodrželo zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace³⁰.
- 4.31 Tím, že MPSV uskutečnilo výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, neoprávněně použilo peněžní prostředky státního rozpočtu v celkové výši 93,5 mil. Kč. NKÚ vyhodnotil použití peněžních prostředků v uvedené výši jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně³¹.

MPSV při realizaci IS ZAM ovlivnilo výběr nejvhodnější nabídky v zadávacím řízení. Umožnilo podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy a nedodrželo zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace

- 4.32 MPSV uzavřelo 22. 12. 2015 smlouvu na vybudování a zajištění provozu a rozvoje IS ZAM. Při realizaci této veřejné zakázky bylo MPSV povinno postupovat v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále také „ZVZ“).³²
- 4.33 Již v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 17/22 NKÚ uvedl, že MPSV při rozvoji IS ZAM překračuje stanovený počet člověkodnů, jejichž rozsah měl vliv na stanovení ekonomické výhodnosti nabídek jednotlivých uchazečů v zadávacím řízení.
- 4.34 MPSV v tomto jednání nadále pokračovalo. V období plnění Smlouvy IS ZAM, tedy od 22. 12. 2015 do 9. 12. 2021, MPSV prostřednictvím schválených změnových požadavků

²⁷ Ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

²⁸ Ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

²⁹ V době ukončení kontroly šlo o rodičovský příspěvek, příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení a jednorázový příspěvek na dítě.

³⁰ Ustanovení § 2 odst. 3 a § 6 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³¹ Ustanovení § 3 písm. e) a § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³² Ustanovení § 82 odst. 7 písm. a) a c) a ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

zadalo k realizaci služby rozvoje v rozsahu 14 183 člověkodnů, tedy více než sedminásobek předpokládaného rozsahu uvedeného v zadávací dokumentaci.

- 4.35 Výše uvedeným jednáním došlo k rozšíření plnění předmětu zakázky. MPSV tak umožnilo podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze Smlouvy IS ZAM v rozporu se ZVZ³³ a zároveň ovlivnilo výběr nejvhodnější nabídky v zadávacím řízení k VZ na dodávku IS ZAM. Tímto postupem MPSV porušilo ZVZ a nedodrželo zásadu zákazu diskriminace³⁴.
- 4.36 V období od 22. 12. 2015 do 9. 12. 2021 vynaložilo MPSV na IS ZAM včetně hardwaru peněžní prostředky v celkové výši 297 mil. Kč.
- 4.37 Porušením ZVZ³² uskutečnilo MPSV výdej, jehož provedením neoprávněně použilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 297 mil. Kč³⁵. NKÚ vyhodnotil použití peněžních prostředků v uvedené výši jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně³⁶.

MPSV provozuje nákladné IS

- 4.38 Organizační složka státu je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem³⁷.

Provozní náklady stávajícího systému „OKnouze/OKslužby“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS DAV

- 4.39 Cena za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje nového agendového systému pro zajištění výplaty nepojistných sociálních dávek (IS DAV) byla ve smlouvě, kterou MPSV uzavřelo s vítězným uchazečem dne 2. 11. 2016 na základě otevřeného zadávacího řízení, stanovena ve výši 1,96 mil. Kč měsíčně po dobu 24 měsíců od uvedení IS DAV do provozu.
- 4.40 MPSV dne 16. 11. 2017 odstoupilo od Smlouvy IS DAV. IS DAV tak nebyl k plánovanému termínu 1. 7. 2018 uveden do provozu.
- 4.41 MPSV dne 22. 10. 2021 uzavřelo v jednacím řízení bez uveřejnění (dále také „JŘBU“) smlouvu na zajištění služeb podpory provozu a rozvoje se stávajícím dodavatelem OKaplikací.
- 4.42 Za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje stávajícího systému „OKnouze/OKslužby“, zajišťujícího výplatu nepojistných sociálních dávek, tak MPSV platí každý měsíc stávajícímu dodavateli OKaplikací 21,98 mil. Kč.
- 4.43 Cena za poskytované služby dle Smlouvy IS DAV by v případě uvedení IS DAV do provozu dle plánovaného termínu od 1. 7. 2018 a plnění do 1. 7. 2020 byla nižší až o 480 mil. Kč oproti ceně provozu systému „OKnouze/OKslužby“.

---

³³ Ustanovení § 82 odst. 7 písm. a) a c) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³⁴ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³⁵ Ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³⁶ Ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³⁷ Ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

4.44 Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že MPSV nedbalo, aby plnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem³⁷.

Provozní náklady stávajícího systému „OKpráce“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS ZAM

4.45 Cena za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje IS ZAM byla ve smlouvě uzavřené 22. 12. 2015 na základě otevřeného zadávacího řízení stanovena ve výši 1 mil. Kč měsíčně.

4.46 Nový agendový systém pro zajištění výplaty dávek v oblasti státní politiky zaměstnanosti (IS ZAM) nebyl k plánovanému termínu 1. 1. 2017 ani k dodatkem č. 6 posunutému termínu 1. 7. 2020 uveden do provozu. Dne 9. 12. 2021 byla provedena poslední fakturace za akceptaci milníku T4.8²³ s dodavatelem IS ZAM. Smlouva byla ze strany MPSV na základě dodatku č. 7 ukončena. Dalším plněním smlouvy by došlo k překročení limitu VZ³⁸.

4.47 MPSV dne 22. 10. 2021 uzavřelo v JŘBU smlouvu na zajištění služeb podpory provozu a rozvoje se stávajícím dodavatelem OKaplikací.

4.48 Za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje stávajícího informačního systému „OKpráce“, zajišťujícího výplatu dávek v oblasti státní politiky zaměstnanosti, platí MPSV měsíčně stávajícímu dodavateli 11 mil. Kč.

4.49 Cena za poskytované služby dle Smlouvy IS ZAM by v případě spuštění IS ZAM v termínu posunutém na 1. 7. 2020 a se stejným termínem ukončení byla nižší až o 170 mil. Kč. Plnění přitom byla srovnatelná.

4.50 Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že MPSV nedbalo, aby plnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem³⁷.

V důsledku nedokončení IS ZAM a IS DAV vynaložilo MPSV nehospodárně až 650 mil. Kč

4.51 V důsledku nedokončení IS ZAM a IS DAV vynaložilo MPSV na provozní podporu nehospodárně až 650 mil. Kč. To činí více než 24 % provozních výdajů MPSV na OKaplikace v kontrolovaném období (viz bod 4.58).

Provoz a rozvoj IIS neprobíhá v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti

4.52 IIS je prvkem kritické informační infrastruktury. Vztahují se na něj tedy i odpovídající ustanovení zákona o kybernetické bezpečnosti³⁹.

4.53 Zákon o kybernetické bezpečnosti stanoví: „*Orgány a osoby uvedené v § 3 písm. c) až f) jsou povinny zavést a provádět bezpečnostní opatření v rozsahu nezbytném pro zajištění kybernetické bezpečnosti informačního systému kritické informační infrastruktury, komunikačního systému kritické informační infrastruktury, informačního systému základní služby a významného informačního systému a vést o nich bezpečnostní dokumentaci.*“⁴⁰

³⁸ Ustanovení § 222 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³⁹ Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).

⁴⁰ Ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).

- 4.54 Při rozvoji IIS nepostupovala ČSSZ ve 14 případech z celkem 80 v souladu s ustanovením zákona o kybernetické bezpečnosti, neboť zajišťovala rozvoj systému bez písemného zadání, formální evidence a schválení změnových požadavků⁴⁰.
- 4.55 IK ČSSZ již v roce 2018 konstatovala, že moduly IIS, které zajišťují podporu důchodové agendy, dlouhodobě neodpovídají požadavkům na kritickou infrastrukturu státu, a zároveň upozornila na vysokou míru rizika provozu stávajícího systému. V roce 2023 ČSSZ uvedla, že dlouhodobě nemá k dispozici dostatečné kapacity k údržbě a rozvoji těchto modulů, že jejich údržba a rozvoj jsou zatíženy značnými riziky, jejichž pravděpodobnost výskytu v čase roste, a konstatovala, že současný stav již neodpovídá požadavkům na fungování ČSSZ jako kritické infrastruktury státu.

MPSV a ČSSZ při budování informačních systémů nerespektovaly principy informační koncepce ČR

- 4.56 *Informační koncepce České republiky* stanovuje mj. následující principy pořizování, vytváření, správy a provozování ISVS. Princip „pouze jednou“ znamená, že orgány veřejné správy musí zaručit, že občané a podniky poskytují stejné informace celé veřejné správě pouze jednou. Princip „vnitřně pouze digitálně“ stanovuje, že od přijetí podání až do vypravení a doručení rozhodnutí nebo jiného výstupu musí komunikace mezi úřady navzájem a všechny interní provozní procesy veřejné správy probíhat plně elektronicky, bezpapírově – pokud je to hospodárné a potřebné pro sdílení údajů. Princip „konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy“ stanoví nutnost efektivního budování IS a propojování ISVS a údajů potřebných pro výkon agend. Cíl „proaktivní poskytování služeb“ směřuje k minimalizaci počtu interakcí klientů s veřejnou správou. Všude, kde to je možné a vhodné, by veřejná správa měla služby poskytovat proaktivně či automaticky. Procesy by měla zahajovat veřejná správa, ať už automaticky (např. v případě vypršení platnosti dokladu), nebo aktivitou úředníka.
- 4.57 Digitalizaci služeb humanitární dávka, rodičovský příspěvek a příspěvek na bydlení vyhodnotil NKÚ jako částečnou a peněžní prostředky vynaložené MPSV na tuto digitalizaci hodnotí jako vynaložené se sníženou efektivností. Jde o 24,3 mil. Kč vynaložených na humanitární dávku, o 9,5 mil. Kč vynaložených na rodičovský příspěvek a o 13,7 mil. Kč vynaložených na příspěvek na bydlení.
- 4.58 Prostředky, které resort v letech 2018–2023 vynaložil v souvislosti s provozem OKaplikací a modulů IIS pro podporu důchodových agend, vyčíslil NKÚ na více než 3,4 mld. Kč (MPSV vydalo 2,7 mld. Kč a ČSSZ 0,7 mld. Kč), přičemž výše uvedené cíle a principy IKČR nebyly naplněny. Občané tak musí opakovaně dokládat údaje, které má stát již k dispozici (viz příklad č. 4), a úředníci musí ručně přepisovat a tisknout informace, které jsou již v informačních systémech obsaženy (viz příklady č. 1, č. 2 a č. 3). Podrobný seznam zjištěných případů je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Příklad č. 1:

Před první výplatou každého starobního i vdovského a vdoveckého důchodu musí úředník nejprve z IIS vytisknout řadu údajů, mj. rodné číslo žadatele a výši přiznaného důchodu, a poté tyto údaje do systému znovu ručně opsat. Jde o důsledek nepropojení jednotlivých částí IIS.

Příklad č. 2:

Občan při online podání žádosti o příspěvek na bydlení přikládá všechny potřebné dokumenty digitálně. Úředník je následně musí z aplikace, v níž občan o příspěvek požádal, ručně zkopírovat do aplikace, v níž žádost vyřizuje.

Příklad č. 3:

Při vyřizování žádostí o rodičovský příspěvek musí zaměstnanci ÚP přejít do jiného informačního systému a v něm ručně vyhledat, zkontrolovat a případně opravit osobní údaje žadatelů o rodičovský příspěvek. Jde o důsledek nepropojení dvou informačních systémů.

Příklad č. 4:

Příjemce vdovského nebo vdoveckého důchodu na něj ztrácí při novém sňatku nárok. Informaci o sňatku obsahují IS veřejné správy a IIS ji může získat automaticky.

Potřebnou funkcionalitu však ČSSZ v IIS nevybudovala a spoléhá na zákonnou povinnost příjemce důchodu nahlásit nový sňatek do osmi dnů. O této povinnosti jsou příjemci důchodu informováni při podání žádosti o důchod a k jejímu dodržení se zavazují podpisem příslušného prohlášení.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DPH	daň z přidané hodnoty
EDA	<i>Elektronizace důchodových agend</i>
ICT	informační a komunikační technologie
IIS	<i>Integrovaný informační systém České správy sociálního zabezpečení</i>
IK	informační koncepce
IKČR	<i>Informační koncepce České republiky</i>
IS	informační systém
IS DAV	informační systém pro správu nepojistných dávek
ISVS	informační systém veřejné správy
IS ZAM	informační systém pro oblast zaměstnanosti
IT	informační technologie
JIS PSV	<i>Jednotný informační systém práce a sociálních věcí</i>
JŘBU	jednací řízení bez uveřejnění
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSDA	projekt <i>Nový systém důchodových agend</i>
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
RPP	základní registr agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností (tzv. registr práv a povinností)
resort	resort MPSV
Smlouva IS DAV	<i>Smlouva o vytvoření Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí – „IS Sociální dávky“ a poskytování souvisejících služeb ze dne 2. 11. 2016</i>
Smlouva IS ZAM	<i>Smlouva o vytvoření Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí – „IS Zaměstnanost“ a poskytování souvisejících služeb ze dne 22. 12. 2015</i>
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚP	Úřad práce České republiky
VZ	veřejná zakázka
ZDD	modul IIS pro žádosti o důchodovou dávku
ZoDS	zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření
ZoPDS	zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů
ZVZ	zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
ZZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Příloha č. 1

Agendy a služby vybrané ke kontrole

Číslo a název agendy	Číslo a název služby	Počet úkonů	Kontrolovaná osoba	Datum plné digitalizace dle ZoPDS	Samoobslužný kanál k dispozici?	IS podporující výkon agendy	Zjištěná míra digitalizace dat**	Vyhodnocení digitalizace z hlediska efektivnosti***
A1029 Sociální zabezpečení	S82 Starobní důchody*	10	ČSSZ	1. 12. 2023	ANO (od 1. 12. 2023)	IIS	Částečná	Snížená efektivnost
A1029 Sociální zabezpečení	S84 Vdovské a vdovecké důchody*	8	ČSSZ	1. 12. 2023	ANO (od 1. 12. 2023)	IIS	Částečná	Snížená efektivnost
A1154 Státní sociální podpora	S460 Příspěvek na bydlení	8	MPSV a ÚP	1. 1. 2025	ANO	OKcentrum (plánován IS DAV)	Částečná	Snížená efektivnost
A1154 Státní sociální podpora	S482 Rodičovský příspěvek	8	MPSV a ÚP	1. 1. 2025	ANO	OKcentrum (plánován IS DAV)	Částečná	Snížená efektivnost
A1148 Pomoc v hmotné nouzi	S44658 Humanitární dávka	6	MPSV a ÚP	Služba je uvedena v RPP bez uvedení data dokončení digitalizace	ANO	OKnouze/OKslužby (plánován IS ZAM)	Částečná	Snížená efektivnost

Zdroj: RPP, odpovědi MPSV a ČSSZ.

* Jen ty, jejichž vyměřovací základ pochází výhradně z ČR.

** Částečná – rozumí se import digitalizovaných dat s nutností ruční obsluhy, např. data zasláná v příloze e-mailu s možností celou přílohu uložit a následně automaticky zpracovat.

*** Viz škála hodnocení digitalizace z hlediska efektivnosti.

Odkaz na úplný přehled stavu digitalizace agend resortu MPSV ke dni 1. 2. 2024 (z hlediska dostupnosti digitálního kanálu pro komunikaci klienta veřejné správy s úřadem, resp. úřadu s klientem) je dostupný v datasetu zde: <https://data.nku.cz/download/vystupy-z-kontrol/ka-23-25/prehled-digitalizace-agend-resortu-MPSV-k-2024-02-01.csv>.

Hodnocení digitalizace z hlediska efektivnosti

Pro vyhodnocení digitalizace vybraného vzorku z hlediska efektivnosti stanovil NKÚ následující kritéria⁴¹:

- **Efektivní** – veškeré údaje související s danou službou veřejné správy a v ní prováděnými úkony a činnostmi jsou zpracovávány pouze digitálně. Veškeré procesy (100 %) jsou nastaveny tak, že umožňují bezpapírové (plně elektronické) zpracování.
V průběhu zpracování údajů nedochází ke změně stavu digitalizace z „plná“ na „žádná“ nebo z „částečná“ na „žádná“.
- **Snížená efektivnost** – méně než 100 % všech zpracování údajů je realizováno v souvislosti s danou službou veřejné správy a v ní prováděnými úkony a procesy digitálně. Zároveň procesy jsou nastaveny tak, že umožňují bezpapírové (plně elektronické) zpracování nejméně u 50 % ze všech zpracovávaných údajů.
V průběhu zpracování údajů dochází ke změně stavu digitalizace z „plná“ na „částečná“, z „plná“ na „žádná“ nebo z „částečná“ na „žádná“.
- **Neefektivní** – méně než 50 % všech zpracovávaných údajů je realizováno v souvislosti s danou službou veřejné správy a v ní prováděnými úkony a činnostmi digitálně.
V průběhu zpracování údajů dochází ke změně stavu digitalizace z „plná“ na „částečná“, z „plná“ na „žádná“ nebo z „částečná“ na „žádná“.

---

⁴¹ Uvedená kritéria byla vytvořena NKÚ při přípravě kontrolní akce. Jednotlivé kontrolované osoby byly s uvedenými kritérii a jejich použitím seznámeny.

Podrobný seznam zjištěných případů nerespektování principů a cílů Informační koncepce České republiky v kontrolovaných agendách

Služba	Úkon nebo funkční celek podporující více úkonů	Zjištění	P2	P12	P16	Cíl 6.2	Cíl 1.9
Starobní důchod	Podání žádosti	Tisk digitalizovaných dat z IIS uložených v modulu ZDD do listinného dávkového spisu.		X			
	Vydání podkladového rozhodnutí	Nepropojení modulu PECE s IIS, modul <i>Kmenové evidence</i> (registr pojištěnců).				X	
	Výzva k doložení rozhodných skutečností	Kopírování dat z modulu ZDD do šablony v MS WORD, nezbytné pro vyhotovení výzvy k doložení rozhodných skutečností.				X	
	Doložení rozhodných skutečností	Povinnost příjemce vdovského a vdoveckého důchodu dokládat uzavření nového manželství vytváří riziko neoprávněného pobírání vdovského/vdoveckého důchodu, čímž hrozí riziko vzniku přeplatků při výplatě vdovského a vdoveckého důchodu a vede to ke snížení komfortu příjemce vdovského a vdoveckého důchodu.		X	X	X	X
	Vydání usnesení o přerušení řízení, vydání usnesení o zastavení řízení	Ruční přepisování údajů z modulu UI 3001 do šablony v MS WORD.				X	
	Vydání rozhodnutí o přiznání důchodu	Přepisování dat potřebných pro ruční výpočet důchodu, ruční přepisování výše důchodu a ruční kopírování údajů o žadateli pro ty žadatele, kteří byli účastníky důchodového spoření podle ZoDS.				X	
	Vydání rozhodnutí o přiznání důchodu	Přepisování dat mezi jednotlivými částmi IIS nezbytných pro zajištění vyhotovení rozhodnutí o přiznání důchodu.		X		X	
	Výplata záloh na dávku	Tisk digitalizovaných dat o výši zálohy na dávku z IIS vyplněných v modulu UI3001 do listinného dávkového spisu.		X		X	
	Vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání důchodu	Přepisování dat mezi jednotlivými částmi IIS nezbytných pro zajištění vyhotovení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání důchodu.		X		X	
	Výplata důchodu	Přepisování dat mezi jednotlivými částmi IIS nezbytných pro zajištění výpočtu doplatku k důchodu za období se dvěma a více legislativními změnami. Vytisknutí tiskových výstupů pro účtárnu a jejich předání v listinné podobě.		X		X	
Vdovský a vdovecký důchod	Výplata zálohy na dávku, vydání rozhodnutí o přiznání důchodu, výplata důchodu	Přepisování dat z IIS z modulu UI 3001 do listinné „výpočtové vložky“ a jejich následné doslovné přepisování zpět do IIS do modulu DCP.		X		X	
	Vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání důchodu, vydání rozhodnutí o přiznání důchodu, výplata důchodu	Ruční ukládání vyhotovených dokumentů a ruční přepisování dat potřebných pro odeslání dokumentů datovou schránkou.				X	
	Výzva k doložení rozhodných skutečností, vydání usnesení o přerušení řízení, vydání usnesení o zastavení řízení	Ruční ukládání vyhotovených dokumentů a ruční přepisování dat potřebných pro odeslání dokumentů datovou schránkou.				X	
	Podání žádosti	Tisk digitalizovaných dat z IIS uložených v modulu ZDD do listinného dávkového spisu. Přepisování dat mezi jednotlivými částmi IIS nutných pro vytvoření žádosti o přiznání vdovského a vdoveckého důchodu		X	X		
	Vydání podkladového rozhodnutí	Nepropojení modulu PECE s IIS, modul <i>Kmenové evidence</i> (registr pojištěnců).				X	
	Výzva k doložení rozhodných skutečností	Kopírování dat z modulu ZDD do šablony v MS WORD, nezbytné pro vyhotovení výzvy k doložení rozhodných skutečností.				X	
	Vydání rozhodnutí o přiznání důchodu	Přepisování dat mezi jednotlivými částmi IIS nezbytných pro zajištění vyhotovení rozhodnutí o přiznání důchodu.		X		X	

Služba	Úkon nebo funkční celek podporující více úkonů	Zjištění	P2	P12	P16	Cíl 6.2	Cíl 1.9
	Výplata záloh na dávku	Tisk digitalizovaných dat o výši zálohy na dávku z IIS vyplněných v modulu UI3001 do listinného dávkového spisu.		X		X	
	Vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání důchodu	Přepisování dat mezi jednotlivými částmi IIS nezbytných pro zajištění vyhotovení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání důchodu.		X		X	
	Výplata důchodu	Vytisknutí tiskových výstupů pro účtárnu a jejich předání v listinné podobě.		X		X	
	Výplata zálohy na dávku, vydání rozhodnutí o přiznání důchodu, výplata důchodu	Přepisování dat z IIS z modulu UI 3001 do listinné „výpočtové vložky“ a jejich následné doslovné přepisování zpět do IIS do modulu DCP.		X		X	
	Vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přiznání důchodu, vydání rozhodnutí o přiznání důchodu, výplata důchodu	Ruční ukládání vyhotovených dokumentů a ruční přepisování dat potřebných pro odeslání dokumentů datovou schránkou.				X	
Příspěvek na bydlení	Back-end služby	Požadavek na předkládání průkazů totožnosti a rodných listů k žádostem o příspěvek na bydlení a předkládání stejných dokladů ke stejnému období k příspěvku na bydlení i další dávce (přídavek na dítě).	X				X
Rodičovský příspěvek	Výzva k doložení rozhodných skutečností	„OKcentrum“ nepodporuje princip IKČR P12 „vnitřně pouze digitálně“.		X			
	Back-end služby	Dokládání průkazů totožnosti a rodných listů u dětí do 15 let, ruční doplnění údajů dle ISEO/AISEO a ruční doplnění identifikátoru datové schránky v IS „OKcentrum“.		X		X	X
Humanitární dávka	Výzva k doložení rozhodných skutečností	Nebyl naplněn princip IKČR P12 „vnitřně pouze digitálně“.		X			
	Back-end služby	Nebyl naplněn princip IKČR P12 „vnitřně pouze digitálně“ ve třech případech z celkem pěti kontrolovaných případech.		X			

Zdroj: zjištění z kontroly; vlastní zpracování NKÚ.

Pozn.: Principy a cíle IKČR, jichž se zjištění týkají, jsou v příslušných sloupcích vyznačeny znakem „X“.

Vybrané cíle a principy IKČR:

- **Princip P2 „pouze jednou“** (once only) stanoví, že „orgány veřejné správy musí zaručit, že občané a podniky poskytují stejné informace celé veřejné správě pouze jednou. Orgány veřejné správy využívají při výkonu působnosti tyto sdílené údaje opakovaně, přičemž musí dodržovat pravidla ochrany údajů.“
- **Princip P12 „vnitřně pouze digitálně“** stanoví, že „veškerá komunikace uvnitř úřadů i mezi úřady navzájem musí být pouze digitální. Od přijetí podání až do vypravení a doručení rozhodnutí nebo jiného výstupu musí být všechny interní provozní procesy veřejné správy plně elektronické, bezpapírové – pokud není jejich zavedení v této podobě nevhodné (3E).“

- **Princip P16** „konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy“ stanoví, že „je nutno budovat ISVS efektivně a snažit se využívat v maximální míře již vytvořené a sdílené procesné a funkčně ucelené komponenty pro řešení obdobných požadavků napříč agendami a úřady. Stejně nezbytné je zajistit propojování ISVS a jejich údajů v případech, pokud jsou potřebné pro výkon agend.“
- **Cíl 1.9** „proaktivní poskytování služeb“ stanoví, že „cílem je minimalizovat nutný počet interakcí klientů s veřejnou správou ve všech životních situacích díky proaktivnímu poskytování služeb či vyřizování povinností automaticky ,za klienty‘ všude tam, kde je to možné a vhodné.“
- **Cíl 6.2** „vnitřní digitalizace úřadu“ stanoví: „Digitalizace vnitřních činností a dokumentů úřadu – konec referátníků a žádanek. Nedílnou součástí optimalizace procesů a služeb je jejich zjednodušování, elektronizace a automatizace, sjednocování a sdílení. Tedy elektronizace a sdílení vnitřních činností a dokumentů úřadu všude, kde to je co do počtu a složitosti činností proveditelné a rentabilní.“

Stanovisko

Ministerstva práce a sociálních věcí

ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25

„Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí
na digitalizaci vybraných agend “

I.

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2023 pod číslem 23/25. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Stanislav Koucký.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na digitalizaci vybraných agend v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí vynakládány účelně, efektivně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“),

Česká správa sociálního zabezpečení, Praha (dále také „ČSSZ“),

Úřad práce České republiky, Praha (dále také „ÚP“).

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od června 2023 do února 2024.

Kontrolováno bylo období od roku 2018 do roku 2023, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 10. června 2024, schválilo usnesením č. 11/VIII/2024 kontrolní závěr.

II.

NKÚ prověřil peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 3,2 mld. Kč vynaložené MPSV a ČSSZ na digitalizaci (tedy na budování, provoz a rozvoj informačních systémů podporujících výkon vybraných agend důchodů, sociálního zabezpečení, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi) v letech 2018–2023. Z toho MPSV vynaložilo 2,5 mld. Kč, ČSSZ vynaložila 0,7 mld. Kč.

Resort MPSV vynaložil na digitalizaci kontrolovaných agend peněžní prostředky v objemu 60,3 mil. Kč se sníženou efektivností (z toho MPSV 47,6 mil. Kč, ČSSZ 12,7 mil. Kč). Digitalizace nevedla k naplnění principů a cílů definovaných v Informační koncepci České republiky. Přestože aplikace podporující vybrané agendy MPSV

a ČSSZ umožňují občanům komunikovat elektronicky, občané musí nadále dokládat dokumenty obsahující informace, kterými již státní správa disponuje. Úředníci musí i nadále data z informačních systémů tisknout, případně je do nich manuálně přepisovat či kopírovat.

MPSV od roku 2014 vynaložilo 297 mil. Kč na vybudování nového IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti. Tento systém nikdy nebyl uveden do provozu. ČSSZ od roku 2014 vynaložila 12,7 mil. Kč se sníženou účelností a efektivností na přípravu projektů, které měly vést k výměně IS pro zpracování důchodové agendy. Ani po deseti letech nedokázala výměnu IS zahájit.

MPSV spravuje provozně nákladné IS. Projekty, které měly vést ke snížení provozních nákladů z 33 mil. Kč na 3 mil. Kč měsíčně, MPSV ani po deseti letech nedokončilo. Nezajistilo tak funkčnost nově pořizovaných IS a neuvedlo je do provozu. V důsledku toho uhradilo MPSV za provoz informačních systémů až o 650 mil. Kč více v porovnání s očekávanými nižšími provozními náklady nově pořizovaných IS.

ČSSZ vynaložila v období 2018–2023 na provoz a rozvoj stávajícího IS pro zpracování důchodové agendy peněžní prostředky ve výši 701,5 mil. Kč. Tento informační systém v některých oblastech neumožňuje efektivně snižovat podíl manuálních činností či zrychlit provádění agendy, vede k vysoké personální náročnosti zpracování důchodové agendy a neumožňuje efektivní digitalizaci.

Při pořizování IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti a aplikace „Jenda“ porušovalo MPSV právní předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek.

ČSSZ při provozování a rozvoji IS, který je součástí kritické infrastruktury státu, nepostupovala vždy v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti.

III.

Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25:

MPSV jsou známy všechny nedostatky a problematické oblasti IS, na které ve své zprávě poukazuje NKÚ. Kontrola NKÚ, která se soustředila na roky 2018 až 2023, odhalila nedostatky, které jsou MPSV známy a aktivně je řeší.

Ke zjištění: MPSV nenahradilo ani po více než sedmi letech od uzavření smlouvy systém v oblasti výplaty nepojistných dávek

NKÚ konstatuje:

- 4.1 V roce 2013 se MPSV z důvodu nutnosti zajistit výplatu nepojistných sociálních dávek rozhodlo realizovat nadlimitní veřejné zakázky na výměnu potřebných informačních systémů.*
- 4.2 MPSV dne 2. 11. 2016 uzavřelo s vítězným uchazečem Smlouvu o vytvoření Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí – „IS Sociální dávky“ a poskytování souvisejících služeb (dále také „Smlouva IS DAV“). Cena za*

dodávky a plnění služeb dle uzavřené smlouvy byla stanovena ve výši 168 mil. Kč.

- 4.3 Zahájení poskytování služeb podpory provozu mělo dle harmonogramu ze Smlouvy IS DAV nastat 1. 7. 2018. V průběhu realizace docházelo k problémům s akceptací jednotlivých etap díla. MPSV dne 16. 11. 2017 od smlouvy odstoupilo. Do doby ukončení kontroly trval soudní spor o stanovení neplatnosti odstoupení MPSV od smlouvy.*
- 4.4 Dne 12. 12. 2017 MPSV zahájilo otevřené řízení s názvem Jednotný informační systém práce a sociálních věcí – IS SOCIÁLNÍ DÁVKY II (opět bylo cílem získat IS pro výplatu nepojistných sociálních dávek, tzv. IS DAV II). Předpokládaná hodnota veřejné zakázky (dále také „VZ“) byla stanovena MPSV ve výši 270 mil. Kč bez DPH.*
- 4.5 Zadavatel stanovil v čl. 6 zadávací dokumentace otevřeného řízení z 12. 12. 2017, že za nabídku obsahující mimořádně nízkou nabídkovou cenu bude považována taková cenová nabídka, která bude o více než 40 % nižší než průměrná cenová úroveň všech hodnocených nabídek.*
- 4.6 Nabídku podali dva uchazeči. Nabídková cena uchazeče č. 1 byla 269 mil. Kč bez DPH. Nabídková cena uchazeče č. 2 byla 824 mil. Kč bez DPH. Nabídková cena uchazeče č. 1 byla ve výši 99,55 % předpokládané hodnoty VZ. Nabídková cena uchazeče č. 2 byla ve výši 305,18 % předpokládané hodnoty VZ. Nabídková cena uchazeče č. 1 se tak stala mimořádně nízkou.*
- 4.7 Zadávací řízení nebylo do ukončení kontroly NKÚ uzavřeno. Trvalo tedy více než 6 let. Příčinou byl nevhodný způsob stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny a také následná rozhodnutí MPSV, která Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „ÚOHS“) po přezkumu zrušil.*
- 4.8 MPSV tak pro podporu výkonu agend v době ukončení kontroly provozovalo systém „OKnouze/OKslužby“ s dodavatelem OKaplikací.*

Stanovisko MPSV

Níže uvedené dokumenty obsahují novou strategii řízení IT MPSV. Je v nich deklarován ústup od realizace monolitických agendových informačních systémů a zahájení modulárního budování.

- 20. 10. 2022 (porada 35) vedení MPSV schválilo materiál „Analýza JISPSV zpracovaná kolektivem autorů Ernst & Young, s.r.o. a ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.“ a Výběr varianty budoucího směřování JISPSV označené v Analýze JISPSV jako Varianta 3.
- 3. 11. 2022 (porada 36) vzalo vedení MPSV na vědomí informaci o zahájení změny Informační koncepce MPSV. Informační koncepce MPSV bude změněna s ohledem na rozhodnutí 35. porady vedení schválit materiál Analýza JISPSV a vybrat variantu budoucího směřování JISPSV označené v Analýze JISPSV jako Varianta 3. Zároveň také bude změna v souladu s programovým prohlášením vlády v oblasti digitalizace státní správy.
- 30. 3. 2023 (porada 11) vedení MPSV schválilo Informační koncepci na období 2023 – 2027. Informační koncepce MPSV a cíle v ní stanovené jsou postupně

realizovány prostřednictvím projektů či aktivit v rámci liniového řízení. Naplňování Informační koncepce je pravidelně jednou ročně hodnoceno.

Nový systém řízení IT MPSV, metodou modulárního budování, byl formou příkazů ministra (PM) zaveden již v roce 2022, viz níže uvedené PM – zahájení projektů:

- PM 28/2023 Zahájení projektu Komponenty byznys architektury digitální transformace (ICT).
- PM 22/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu „Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů“.
- PM 19/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu: Aplikace umělé inteligence (AI) pro efektivní obsluhu klientů resortu MPSV a zahájení streamu Interaktivní komunikační asistent – voicebot, chatbot.
- PM 16/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Digitalizace agend SÚIP.
- PM 8/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Základních technických komponent (BE Framework, FE Framework, Apache Kafka, Apim a Frontdoor, PoC Azure Stack HCI).
- PM 7/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Nové datové platformy Konsolidované datové uložení.
- PM 5/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu pro implementaci Informačního systému TIČR.
- PM 3/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Nové datové platformy DWH - MVP.
- PM 2/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu analýza stávajících funkcionalit SAP R3 a jejich zajištění v prostředí S/4HANA.
- PM 27/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu pro vytvoření Specializovaného pracoviště UP.
- PM 26/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Měření klientské spokojenosti.
- PM 24/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Klientské zóny pro zobrazení a obsluhu agend klienty MPSV.
- PM 9/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu pro digitalizaci příspěvku na bydlení.

Nápravné opatření:

V souladu s novým systémem řízení IT metodou modulárního budování, byly příkazem ministra (PM), po ukončení kontroly, zahájeny projekty:

- PM 26/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu Evaluační dotazníky.
- PM 25/2024 Zahájení projektu Dětské skupiny a jmenování členů týmů projektu.
- PM 24/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu Koordinace plnění zákona o právu na digitální službu“.
- PM 17/2024 Zahájení projektu Digitalizace administrace příspěvku na podporu sociálního dialogu, poskytovaný podle § 320a písm. a) ZP (§ 320aa), vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu.
- PM 15/2024 Rozšíření projektu vytvoření Klientské zóny pro zobrazení a obsluhu agend klienty resortu MPSV pro roky 2024–25.
- PM 14/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu Optimalizace získávání dat.
- PM 13/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu Implementace miniaplikací pro interní procesy.
- PM 11/2024 „Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu DSSP“.
- PM 8/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu Zavedení resortního bezvýznamového identifikátoru.
- PM 7/2024 Zahájení projektu Evidence podpory bydlení.
- PM 6/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Měním zaměstnání.
- PM 4/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu Přesun dávek OZP a řešení úprav IT systémů a organizačních změn před platností navrhovaného zákona, kterým se mění zákon č. ....
- PM 3/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Framework řízení práce pobočkového pracovníka na ÚP a rezervační systém.
- PM 2/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů projektového týmu projektu Optimalizace tiskového prostředí na Ministerstvu práce a sociálních věcí a na Úřadě práce ČR.
- PM 1/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu „Spolupráce MPSV a České pošty“.

Ke zjištění: MPSV nenahradilo ani po devíti letech od uzavření smlouvy systém v oblasti zaměstnanosti

NKÚ konstatuje:

- 4.9 V roce 2013 se MPSV z důvodu nutnosti zajistit výplatu dávek z oblasti státní politiky zaměstnanosti rozhodlo realizovat nadlimitní veřejné zakázky na výměnu potřebných informačních systémů.
- 4.10 Provoz nového informačního systému (IS ZAM) měl být zajištěn na základě Smlouvy o vytvoření Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí - „IS Zaměstnanost“ a poskytování souvisejících služeb (dále také „Smlouva IS ZAM“), uzavřené 22. 12. 2015, a to po implementaci a uvedení do ostrého provozu v termínu do 1. 1. 2017. Cena za dodávky a plnění služeb dle uzavřené smlouvy byla stanovena ve výši 129 mil. Kč.
- 4.11 Dodatkem č. 6 byl posunut termín uvedení IS ZAM do rutinního provozu na 1. 7. 2020. Jednalo se o posunutí o 1 277 dnů (tj. 3 roky a 6 měsíců). Celkově vynaložené peněžní prostředky MPSV na vybudování IS ZAM v období od 22. 12. 2015 do 9. 12. 2021 včetně hardwaru dosáhly výše 297 mil. Kč. Dodatkem č. 7 ze dne 23. 7. 2020 byla smlouva ukončena, protože všechny prostředky na IS ZAM dle uzavřené Smlouvy IS ZAM (a to včetně prostředků určených na provoz) byly již vyčerpány.
- 4.12 Pro dokončení realizace IS ZAM a jeho další provoz zahájilo MPSV dne 6. 5. 2021 zadávací řízení na VZ Dokončení, realizace, provoz a další rozvoj IS ZAM.
- 4.13 ÚOHS dne 3. 5. 2022 rozhodl, že zadavatel stanovil zadávací podmínky VZ ze dne 6. 5. 2021 v rozporu se zákonem. Jako opatření k nápravě Úřad pro ochranu hospodářské soutěže podle § 263 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také „ZZVZ“), zrušil zadávací řízení na VZ Dokončení, realizace, provoz a další rozvoj IS ZAM.
- 4.14 Ačkoli MPSV vynaložilo na vybudování IS ZAM peněžní prostředky v celkové výši 297 mil. Kč, systém nebyl dokončen a uveden do rutinního provozu.

Stanovisko MPSV

Níže uvedené dokumenty obsahují novou strategii řízení IT MPSV. Je v nich deklarován ustup od realizace monolitických agendových informačních systémů a zahájení modulárního budování.

- 20. 10. 2022 (porada 35) vedení MPSV schválilo materiál „Analýza JISPSV zpracovaná kolektivem autorů Ernst & Young, s.r.o. a ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.“ a Výběr varianty budoucího směřování JISPSV označené v Analýze JISPSV jako Varianta 3.
- 3. 11. 2022 (porada 36) vzalo vedení MPSV na vědomí informaci o zahájení změny Informační koncepce MPSV. Informační koncepce MPSV bude změněna s ohledem na rozhodnutí 35. porady vedení schválit materiál analýza JISPSV a vybrat variantu budoucího směřování JISPSV označené v Analýze JISPSV jako Varianta 3. Zároveň také bude změna v souladu s programovým prohlášením vlády v oblasti digitalizace státní správy.

- 30. 3. 2023 (porada 11) vedení MPSV schválilo Informační koncepci na období 2023 – 2027. Informační koncepce MPSV a cíle v ní stanovené jsou postupně realizovány prostřednictvím projektů či aktivit v rámci liniového řízení. Naplňování Informační koncepce je pravidelně jednou ročně hodnoceno.

Nový systém řízení IT MPSV, metodou modulárního budování, byl formou příkazů ministra (PM) zaveden již v roce 2022, viz níže uvedené PM – zahájení projektů:

- PM 28/2023 Zahájení projektu Komponenty byznys architektury digitální transformace (ICT).
- PM 22/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu „Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů“.
- PM 19/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu: Aplikace umělé inteligence (AI) pro efektivní obsluhu klientů resortu MPSV a zahájení streamu Interaktivní komunikační asistent – voicebot, chatbot.
- PM 16/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Digitalizace agend SÚIP.
- PM 8/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Základních technických komponent (BE Framework, FE Framework, Apache Kafka, Apim a Frontdoor, PoC Azure Stack HCI).
- PM 7/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Nové datové platformy Konsolidované datové uložení.
- PM 5/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu pro implementaci Informačního systému TIČR.
- PM 3/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Nové datové platformy DWH - MVP.
- PM 2/2023 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu analýza stávajících funkcionalit SAP R3 a jejich zajištění v prostředí S/4HANA.
- PM 27/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu pro vytvoření Specializovaného pracoviště ÚP.
- PM 26/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Měření klientské spokojenosti.
- PM 24/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu vytvoření Klientské zóny pro zobrazení a obsluhu agend klienty MPSV.
- PM 9/2022 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu pro digitalizaci příspěvku na bydlení.

Nápravné opatření:

V souladu s novým systémem řízení IT metodou modulárního budování, byly příkazem ministra (PM), po ukončení kontroly, zahájeny projekty:

- PM 26/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu Evaluační dotazníky.
- PM 25/2024 Zahájení projektu Dětské skupiny a jmenování členů týmů projektu.
- PM 24/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu Koordinace plnění zákona o právu na digitální službu“.
- PM 17/2024 Zahájení projektu Digitalizace administrace příspěvku na podporu sociálního dialogu, poskytovaný podle § 320a písm. a) ZP (§ 320aa), vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu.
- PM 15/2024 Rozšíření projektu vytvoření Klientské zóny pro zobrazení a obsluhu agend klienty resortu MPSV pro roky 2024–25.
- PM 14/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu Optimalizace získávání dat.
- PM 13/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a pracovních skupin projektu Implementace miniaplikací pro interní procesy.
- PM 11/2024 „Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu DSSP“.
- PM 8/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu Zavedení resortního bezvýznamového identifikátoru.
- PM 7/2024 Zahájení projektu Evidence podpory bydlení.
- PM 6/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Měním zaměstnání.
- PM 4/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu Přesun dávek OZP a řešení úprav IT systémů a organizačních změn před platností navrhovaného zákona, kterým se mění zákon č. ....
- PM 3/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů týmů projektu Framework řízení práce pobočkového pracovníka na ÚP a rezervační systém.
- PM 2/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů projektového týmu projektu Optimalizace tiskového prostředí na Ministerstvu práce a sociálních věcí a na Úřadě práce ČR.
- PM 1/2024 Zahájení projektu, vytvoření organizační struktury a jmenování členů pracovních skupin projektu „Spolupráce MPSV a České pošty“.

Ke zjištění: ČSSZ od roku 2014 do ukončení kontroly NKÚ nerealizovala výměnu informačního systému podporujícího výplatu důchodů

NKÚ konstatuje:

4.15 ČSSZ zahájila v roce 2014 přípravné práce na projektu NSDA. Cílem byla modernizace podpory agend v oblasti důchodových dávek, zabezpečení efektivní

podpory rozhodování o důchodových dávkách a jejich výplatách, zkrácení doby řízení, zajištění spolehlivé funkčnosti podpory důchodových agend využitím možností moderních ICT a lepší uspokojení potřeb klientů i úředníků.

- 4.16 Vstupní analýza projektu v roce 2014 uváděla, že stávající aplikace vedou k závislosti na konkrétním hardwaru, softwaru a jejich výrobcích, že v případě odchodu kmenových zaměstnanců vzniká riziko ztráty know-how potřebného pro správu aplikací v jazyce COBOL¹, že stávající systém nezapadá do koncepce rozvoje informačních systémů resortu a není provázán s okolními systémy a že správa fragmentovaného a rozsáhlého aplikačního portfolia je stále komplikovanější a nákladnější, přičemž aplikačně není pokryto zpracování nestandardních případů.
- 4.17 V roce 2016 převzalo gesci u tohoto projektu MPSV. V zadávacím řízení na NSDA, které zahájilo MPSV dne 18. 10. 2017, nepodal nabídku žádný dodavatel. V dubnu 2018 MPSV rozhodlo o zrušení zadávacího řízení. NSDA tak nebyl vytvořen. Následně byl projekt NSDA navrácen do gesce ČSSZ a ukončen. Na dokumenty vytvořené při přípravě tohoto projektu externím dodavatelem vynaložila ČSSZ částku 5,5 mil. Kč. Tyto dokumenty Česká správa sociálního zabezpečení pro realizaci projektu NSDA nevyužila, částečně je ale využila pro navazující projekt EDA (viz odst. 4.19–4.21). Prostředky vynaložené na tyto dokumenty hodnotí NKÚ jako vynaložené se sníženou účelností a sníženou efektivností.
- 4.18 ČSSZ uvedla ve své informační koncepci z ledna 2018, že současná podpora oblasti rozhodování o důchodových dávkách vyžaduje zásadní modernizaci a výraznou inovaci stávajícího řešení, neboť bez ní současný systém podpory důchodových agend neumožní naplňování poslání a vize rozvoje ČSSZ jako efektivně fungujícího orgánu veřejné moci. Inovace je mj. nástrojem pro odstranění rizika provozního kolapsu. Dlouhodobé utlumování modernizace aplikačního programového vybavení z důvodu plánované migrace způsobilo jeho zastarání a zakonzervování procesů; stav subsystému důchodových dávek je nutné změnit.
- 4.19 V roce 2019 ČSSZ s využitím výstupů ukončeného projektu NSDA zahájila program EDA. Smlouvu na vyhotovení základního dokumentu programu EDA a studie proveditelnosti uzavřela ČSSZ dne 14. 9. 2020. Hlavním cílem EDA bylo vybudovat postupně ucelenou elektronickou agendu, která zabezpečí efektivní podporu při správě nárokových podkladů, rozhodování o důchodových dávkách, výplatách a správě důchodových dávek.
- 4.20 V roce 2022 byl v rámci projektu EDA formulován cíl „dosáhnout dalšího zlepšení služeb poskytovaných klientům, zejména zkrácení doby řízení a zavedení samoobslužných funkcí pro klienty“. V důsledku zamýšlených změn mělo dojít k zániku nebo potlačení manuálních činností, úspoře personálních kapacit a zkrácení dob řízení o cca 5 dnů, u nestandardních případů o cca 15–20 dnů.
- 4.21 Realizace první etapy programu EDA byla naplánována na čtyři roky. Celkové plánované náklady na tuto etapu byly ve výši 358 mil. Kč. Projekt EDA nebyl do ukončení kontroly zahájen. Na vytvoření jeho přípravné dokumentace vynaložila ČSSZ celkem 7,2 mil. Kč. Vzhledem k technologickému pokroku přípravná dokumentace zastarává. Do ukončení kontroly NKÚ nebylo zřejmé, zda a jak

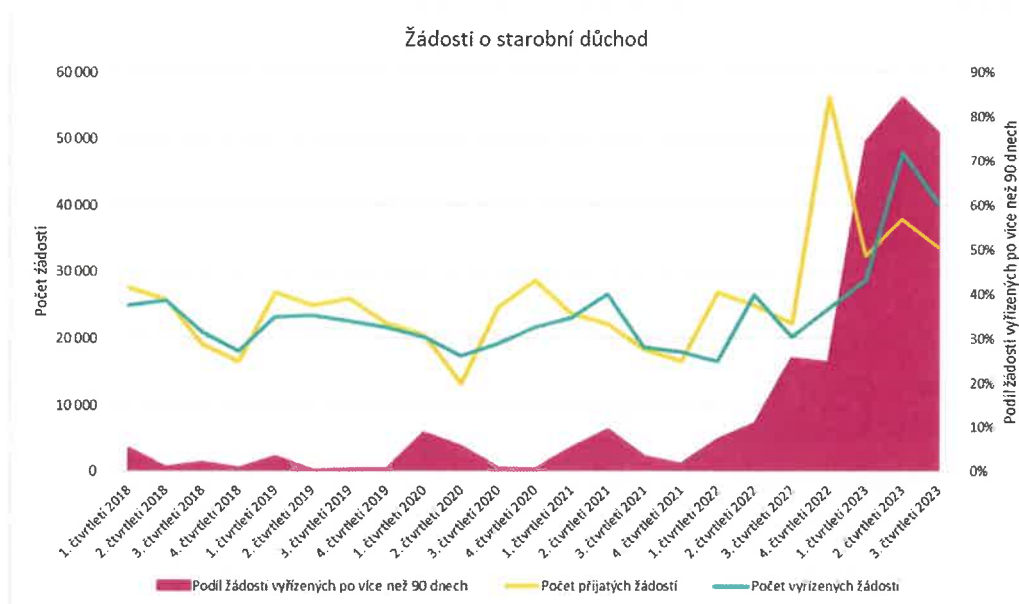
---

¹ COBOL je programovací jazyk vyvinutý v 60. letech minulého století. V rámci IIS je využíván jeho speciální dialekt.

budou výstupy z přípravné fáze využity. NKÚ posoudil peněžní prostředky vynaložené ČSSZ na přípravnou dokumentaci EDA ve výši 7,2 mil. Kč jako vynaložené se sníženou účelností a efektivností.

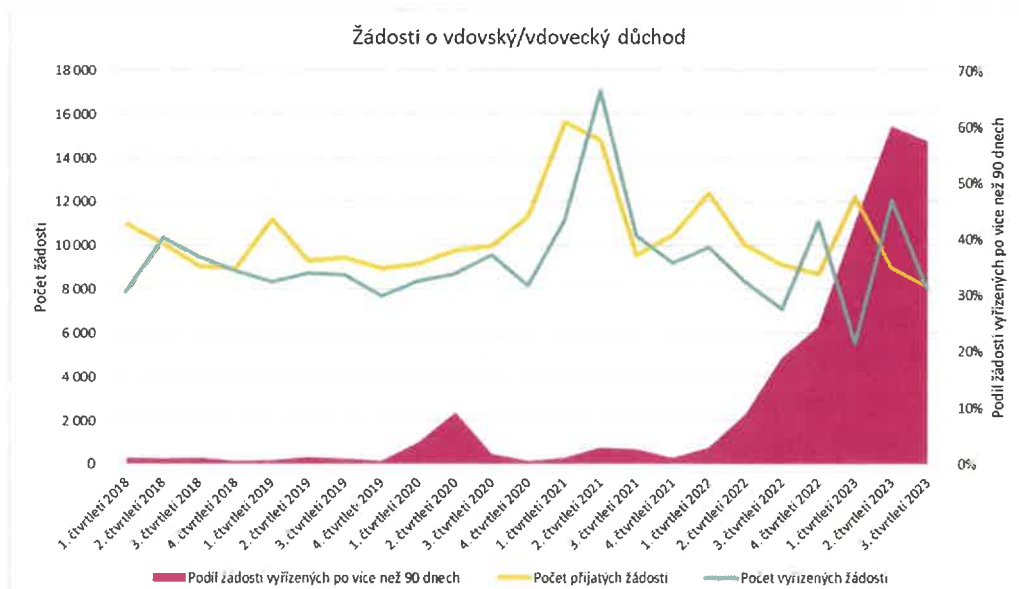
- 4.22 V informační koncepci z ledna 2023 vyhodnotila sama ČSSZ nedostatky programové podpory v oblasti důchodových dávek velmi podobně jako v analýze z roku 2014: „architektura současného systému neumožňuje další optimalizaci a rozšiřování digitalizace při provádění důchodových agend.“ IIS v současném stavu splňuje požadavky na zajišťování běžných úkolů ČSSZ, pokud jsou založeny na dosažené úrovni digitalizace a vybudované infrastruktury. Neumožňuje však výrazně snížit podíl manuálních činností a zrychlit výkon služeb.*
- 4.23 Současný IIS vyžaduje neúměrné zatížení v oblasti přípravy, přenosu a kontroly dat. Zpracování důchodové agendy je personálně velmi náročné. V některých oblastech neumožňuje stávající systém efektivně snižovat podíl manuálních činností či zrychlit provádění agendy. ČSSZ postupně ztrácí schopnost současného systému udržovat a rozvíjet. Proprietární dialekt programovacího jazyka COBOL, ve kterém je IIS naprogramován, ovládá jen omezený a stále se snižující počet odborníků. Pro přístup k některým datovým záznamům jsou využívány procedury vytvořené ve strojovém kódu, který je závislý na verzi operačního systému a v jeho novějších verzích nemusí fungovat. Funkčnost těchto procedur, které vytvořili bývalí zaměstnanci ČSSZ, není správně dokumentována a bez pomoci programátorů je velmi obtížné a časově náročné vytvořit nový kód, který správně a se zárukou dokáže zpracovat uložené údaje o důchodech.*
- 4.24 ČSSZ v období let 2018–2023 vynaložila na pořízení a provoz hardwaru sloužícího pro potřeby modulů IIS podporujících výkon důchodových agend peněžní prostředky v úhrnné výši 500,1 mil. Kč; na zajištění rozvoje modulů IIS podporujících výkon důchodových agend vynaložila ČSSZ ve stejném období peněžní prostředky v úhrnné výši 76,2 mil. Kč; na plnění ze smluv zajišťujících služby podpory provozu a správy modulů IIS podporujících výkon důchodových agend vynaložila ČSSZ ve stejném období peněžní prostředky v úhrnné výši 125,2 mil. Kč.*
- 4.25 Na základě zjištění vyplývajících z kontroly hodnotí NKÚ dosaženou úroveň digitalizace v oblasti starobních a vdovských a vdoveckých důchodů jako „částečnou“. Nastavené procesy jsou přizpůsobeny informačnímu systému a jeho limitům, namísto toho, aby IIS pružně podporoval optimální nastavení procesů při zajišťování uvedených služeb. Proces zpracování důchodové agendy je značně složitý, fragmentovaný a zásadně závislý na listinných dokumentech a lidské práci, která efektivní digitalizaci bez optimalizace procesů služeb neumožňuje.*
- 4.26 ČSSZ v 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 překročila zákonnou lhůtu 90 dnů pro vyřízení žádosti u 79 % žádostí o starobní důchod (viz graf č. 1). Ve stejném období překročila ČSSZ v oblasti vdovských a vdoveckých důchodů zákonnou lhůtu 90 dnů pro vyřízení žádosti u více než 55 % žádostí (viz graf č. 2).*

Graf č. 1: Přehled přijatých a vyřízených žádostí o starobní důchod

Zdroj: data ČSSZ; vlastní zpracování NKÚ.

Graf č. 2: Přehled přijatých a vyřízených žádostí o vdovský a vdovecký důchod

Zdroj: data ČSSZ; vlastní zpracování NKÚ.

Stanovisko MPSV/ČSSZ

ČSSZ si uvědomuje, že v období po roce 2014 nebylo dosaženo modernizace podpory agend v oblasti důchodových dávek, zabezpečení efektivní podpory rozhodování o důchodových dávkách a jejich výplatách, zkrácení doby řízení, zajištění spolehlivé funkčnosti podpory důchodových agend využitím možností moderních ICT a lepší uspokojení potřeb klientů i úředníků. ČSSZ k tomu uvádí, že o náhradu zastaralého systému, který byl vytvořen vlastními silami a je využíván již od začátku osmdesátých

let minulého století, systematicky usilovala, zabývala se přípravou a realizovala konkrétní kroky:

V letech 2014 – 2016 v návaznosti na nové technologie byla provedena komplexní analýza procesů a zahájeny přípravné práce pro vytvoření nového systému. Přípravné práce však byly zastaveny, protože v rámci Jednotného portálového řešení práce a sociálních věcí převzalo gesci za veškeré projekty týkající se technologické podpory MPSV. Výsledky této analýzy a získané poznatky jsou ČSSZ využívány i v současné době.

V letech 2016 – 2018 byla vytvořena zadávací dokumentace a vyhlášení výběrového řízení probíhalo v gesci MPSV. Veřejná zakázka byla zrušena z důvodu nezájmu dodavatelů o realizaci zakázky.

V období, kdy příprava nového řešení automatizace důchodové agendy byla v gesci MPSV, ČSSZ pokračovala v zajišťování provozuschopnosti stávajícího systému a zabezpečení jeho spolehlivosti a bezpečnosti aktualizací jednotlivých modulů APV a jejich dosažitelné optimalizaci vlastním vývojem. V návaznosti na zrušení veřejné zakázky MPSV zabezpečila ČSSZ náhradu HW i operačního systému a souvisejícího SW za spolehlivá nová zařízení a moderní SW. Tato skutečnost se odrazila i ve výši vynaložených finančních prostředků.

Po navrácení vývoje nového systému do gesce ČSSZ v roce 2018 pokračovala ČSSZ v jeho přípravě a předložila Návrh dalšího postupu při zajištění technologické podpory důchodové agendy – program Elektronizace důchodových agend (EDA). Ten byl ze strany MPSV v roce 2020 schválen a ČSSZ bylo uloženo zahájit jeho realizaci. Výsledkem přípravných prací jsou 3 dokumenty, a to Základní dokument programu EDA, Analýza možnosti financování programu EDA a Analýza variant modernizace stávajícího subsystému důchodové agendy a subsystému správy nárokových podkladů za účelem doporučení cílového řešení. V návaznosti na uvedené ČSSZ zpracovala Návrh dalšího postupu ČSSZ v oblasti modernizace důchodových agend. Tím byly vytvořeny předpoklady pro zásadní inovaci stávajícího systému a pro odstranění nedostatků popsanych v dokumentech ČSSZ i ve zjištění NKÚ.

Souběžně s přípravou programu modernizace důchodové agendy probíhalo projednávání finančního zajištění plánovaných cílů. ČSSZ postupně navrhovala financování z různých evropských zdrojů i ze státního rozpočtu. Na realizaci projektu v zásadě nemohly být do 30. 9. 2023 realizovány žádné zakázky z důvodu nevyřešeného financování. Nakonec byla alespoň I. etapa programu modernizace zařazena do Národního plánu obnovy. V současné době ČSSZ na projekt obdržela právní akt a čeká na přidělení finančních prostředků.

ČSSZ nesouhlasí s konstatováním, že do ukončení kontroly NKÚ nebylo zřejmé, zda a jak budou výstupy z přípravné fáze využity. Návrh postupu je připraven a po přidělení finančních prostředků bude realizace programu zahájena.

Již bylo realizováno

V rámci stávajících možností se ČSSZ snažila zajistit potřebné finanční prostředky pro realizaci I. etapy. Byla podána žádost o spolufinancování I. etapy programu EDA z NPO. V období schvalování žádosti probíhaly intenzivní přípravy konkretizace dodávek v rámci I. etapy modernizace důchodové agendy s termínem realizace do konce roku 2026.

V období do ukončení kontroly a projednávání jejích závěrů kontroly v roce 2023/2024 proběhly významné aktivity směřující k finančnímu zajištění I. etapy EDA a zahájení její realizace. V průběhu 2. poloviny roku 2023 po projednání a schválení na MPSV došlo, s využitím Základního dokumentu EDA, k přípravě vypracování žádosti o zařazení 1. etapy projektu do plánu NPO. Podmínkou pro zařazení projektu do tohoto plánu bylo, v souladu s podmínkami Výzvy č. 36, vypracování žádosti se specifikací projektu a jeho cílů s konečným termínem realizace projektu k 30. 6. 2026 s tím, že je možné využít primárně již uzavřených smluv k přípravě a částečné realizaci. ČSSZ proto přistoupila k novému posouzení I. etapy formulované v Základním dokumentu, provedla zhodnocení již realizovaných aktivit, zhodnocení možností využít již uzavřených rámcových smluv a vlastních sil pro uvedenou oblast, směřovaných na rozvoj podpory procesů v této oblasti. Na základě této analýzy připravila žádost o zařazení projektu mezi projekty NPO. Po schválení zařazení projektu do NPO byla předložena 7. 6. 2024 žádost o finanční podporu NPO, která byla schválena dne 27. 9. 2024. Tím již byly realizovány z velké míry původně plánované předprojektové aktivity Základního dokumentu EDA.

Termín ukončení projektu 30. 6. 2026 v současné době tedy reflektuje podmínky pro realizaci projektů NPO, resp. reflektuje podmínky Výzvy č. 36. Tím došlo ke zkrácení termínu realizace I. etapy.

Nápravná opatření

Realizace I. etapy programu EDA, která je zaměřena na vyřizování nových žádostí o důchod - optimalizace procesů správy nárokových podkladů, rozhodování o nároku na důchod, výpočet výše důchodu a zařízení jeho výplaty včetně maximální elektronizace těchto procesů. Budou odstraněny problematické oblasti práce s papírovými dokumenty a zaveden finální výstup pro klienta (rozhodnutí) online.

V rámci výše uvedených činností budou zajištěny i úpravy souvisejících subsystémů pro služby v důchodové oblasti.

Termín: 30. 6. 2026 (za podmínky uvolnění finančních prostředků ze strany MF)

Stanovisko MPSV/ČSSZ k bodu 4.26

Zjištění uvedená v tomto bodě ČSSZ nezpochybňuje. Šlo však o zcela výjimečnou a bezprecedentní situaci, která nastala vlivem nepředpokládaného chování klientů v návaznosti na legislativní opatření (zprůsnění podmínek předčasného starobního důchodu a výhodnost výpočtu důchodu v roce 2022). Důsledkem byl extrémně vysoký

(několikanásobný) počet žádostí o důchody. Masivní nárůst žádostí o předčasné starobní důchody ještě umocnila intenzivní medializace. Na tuto situaci se tak ČSSZ nemohla dopředu připravit a musela operativně reagovat a řešit vzniklé problémy. ČSSZ přijala řadu opatření, která umožnila všem zájemcům o důchod uplatnit jejich legitimní nároky. Extrémní počet žádostí nutně způsobil prodloužení lhůt dob řízení, které se však ČSSZ v řádu několika měsíců podařilo stabilizovat a nyní jsou již opět v zákonných lhůtách. V kritickém období celou situaci ČSSZ průběžně komunikovala s veřejností a urgentní případy řešila přednostně.

ČSSZ si je vědoma, že v uvedeném období nebyly dodrženy zákonné lhůty. Podstata problému a jeho řešení však nespočívaly jen v zastaralosti IT systému, ale i v nedostatečných personálních a provozních kapacitách ČSSZ.

Ke zjištění: Aplikaci „Jenda“ vybudovalo MPSV bez provedení zadávacího řízení

NKÚ konstatuje:

- 4.27 ZZVZ ukládá zadavatelům povinnost zadávat VZ v zadávacím řízení² a ve vztahu k dodavatelům musí zadavatel dodržovat mj. zásadu rovného zacházení a zásadu zákazu diskriminace³.
- 4.28 MPSV vybudovalo v rámci projektu Klientská zóna novou webovou aplikaci „Jenda“, která umožňuje klientům online řešit jejich žádosti o dávky⁴. Cílem je zjednodušit klientům komunikaci s úřady, digitalizovat až 80 % vybraných typů žádostí, snížit počet nezbytných návštěv klienta na pobočkách ÚP, umožnit elektronickou výměnu dokumentů s úřadem, efektivně online zobrazit stav podaných a rozpracovaných žádostí a aktualizovat a doplňovat související údaje a přílohy s dokumenty.
- 4.29 Aplikaci „Jenda“ (umožňující podat žádost o vybrané dávky) realizovalo MPSV v rámci provozní smlouvy na OKaplikace v celkové výši 93,5 mil. Kč. Předmětem plnění provozní smlouvy na OKaplikace je podpora provozu a rozvoj OKaplikací, nikoli tvorba nových aplikací. MPSV tak uhradilo plnění, která byla v rozporu s předmětem a účelem uvedené smlouvy.
- 4.30 MPSV nebudovalo webovou aplikaci „Jenda“ prostřednictvím zadávacího řízení, čímž porušilo povinnost stanovenou zákonem a zároveň nedodrželo zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace.
- 4.31 Tím, že MPSV uskutečnilo výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, neoprávněně použilo peněžní prostředky státního rozpočtu v celkové výši 93,5 mil. Kč. NKÚ vyhodnotil použití peněžních prostředků v uvedené výši jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

² Ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³ Ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

⁴ V době ukončení kontroly šlo o rodičovský příspěvek, přídavek na dítě, příspěvek na bydlení a jednorázový příspěvek na dítě.

Stanovisko MPSV

Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. V případě komponenty Jenda, která umožňuje klientům online řešit jejich žádosti o dávky (rodičovský příspěvek, příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení a jednorázový příspěvek na dítě) se nejednalo o novou aplikaci, ale pouze o rozvoj již existujícího aplikačního programového vybavení – OKaplikace. Rozvoj OKaplikace přitom proběhl v souladu s původní agendou a byl zachován původní rámec Provozní smlouvy na OKaplikace, kdy v rámci čl. 3.1.2 Provozní smlouvy na OKaplikace je uvedeno, že poskytovatel se zavazuje poskytnout MPSV mimo jiné plnění spočívající v „**v legislativní údržbě, opravě chyb, poskytování konzultací a ostatním dílčím rozvoji Systému dle požadavků Objednatele po celou dobu účinnosti Smlouvy, a to na základě změnových požadavků Objednatele učiněných postupem podle této Smlouvy, jakož i poskytování činností souvisejících; a to způsobem popsáním v této Smlouvě a Technické specifikaci**“. Nejedná se tedy o podstatnou změnu závazku ve smyslu § 222 odst. 3 ZZVZ, když změnovým požadavkem nedošlo k rozšíření předmětu plnění nad rámec Provozní smlouvy na OKaplikace. Zavedení systému na výplatu předmětných dávek bylo pouze rozvojem již stávajícího systému spočívajícím toliko v zavedení nové dílčí funkcionality

Komponenta Jenda tedy byla do stávajícího systému OKaplikací zavedena pouze jako nová funkcionality napojená na OKaplikace. Součástí tzv. OKaplikací dle Provozní smlouvy na OKaplikace je také **systém sociálních dávek a sociálních služeb**. Předmětným změnovým požadavkem byla přitom do systému OKaplikací pouze zavedena nová funkcionality na výplatu dávky. **Tato nová funkcionality je však součástí systému sociálních dávek, tj. součástí agendy, která již byla součástí systému OKaplikací dle Provozní smlouvy na OKaplikace.**

Nadto, např. změnový požadavek na zakomponování funkčnosti Jenda pro jednorázový příspěvek na dítě v rámci Provozní smlouvy na OKaplikace byl vytvořen v návaznosti na legislativní požadavek dle zákona č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě, který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2022 a který ve svém § 11 odst. 2 uvádí, že: „*Žádost o přiznání příspěvku podle § 2 odst. 2 se podává prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva, která je součástí informačního systému o dávkách státní sociální podpory podle § 63 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře nebo prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy podle § 9 písm. c) a od 1. října 2022 rovněž prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy uvedeného v § 9 písm. d).* (...)“.

Aby byl naplněn výše uvedený legislativní požadavek, nebylo možné s ohledem na průměrnou dobu trvání zadávacích řízení zahájit nové zadávací řízení. Podávání žádostí o přiznání příspěvku bylo tak nutné zakomponovat již do stávajícího systému OKaplikace. V případě zahájení nového zadávacího řízení by výše uvedený záměr byl zmařen a nebylo by zajištěno podávání žádostí o přiznání příspěvku prostřednictvím elektronické aplikace ministerstva včas. MPSV tak reagovalo na nově vzniklý legislativní požadavek vyvolaný neočekávanou špatnou ekonomickou situací

ohrožených skupin obyvatel (rodiny s dětmi) a vytvoření změnového požadavku na zakomponování aplikace Jenda v rámci Provozní smlouvy na OKaplikace bylo jediným způsobem, jak splnit legislativní požadavky.

Veškeré změny provedené v rámci rozvoje OKaplikace přitom proběhly v souladu se stanovenými koncepcemi a cíli digitalizace dle zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby. Informační systémy je přitom třeba stále agilním způsobem rozvíjet, v opačném případě by se staly zastaralými a nemohly by být dlouhodobě naplňovány stanovené koncepční cíle a legislativní požadavky. V souvislosti s tím také NKÚ v rámci bodu 4.1.4 výslovně konstatuje, že **„Zprovozněním a rozvíjením webové aplikace Jenda, tj. Klientské zóny, přispívá MPSV k plnění konkrétních cílů 1.2 a 2.5 IK MPSV 2023-2027. Peněžní prostředky ve výši 94 152 190 Kč s DPH tak MPSV vynaložilo účelně. K datu ukončení kontroly bylo možné prostřednictvím této aplikace podat a spravovat žádosti o RodP, PnD a PnB. MPSV tak naplnilo indikátor pro plnění konkrétního cíle 1.2 pro rok 2023“**.

Výše uvedený postup MPSV spočívající v rozvoji OKaplikace byl však jediným možným způsobem, jak výše uvedené konkrétní cíle v souvislosti jednorázovým příspěvkem na dítě naplnit řádně a včas. Tento postup byl navíc plně korektní, neboť zavedení funkčnosti Jenda proběhlo plně v rámci již existujícího aplikačního programového vybavení – OKaplikací.

Jenda vznikl jako soubor digitálních kanálů ke stávajícím systémům pro výplatu nepojistných sociálních dávek. Toto rozšíření bylo zcela nezbytné zejména z důvodu energetické, inflační a humanitární krize, které způsobily extrémní nárůst počtu žádostí o dávky, a důsledku i enormní tlak na pobočkovou síť ÚP ČR. Toto řešení zároveň přesně reflektuje požadavky na modernizaci systému eGovernmentu v souladu s usnesením Vlády ČR č. 84 ze dne 1. února 2021, které výslovně ve své části II. ukládá „...provedení digitalizace služeb s cílem podpořit rozvoj digitalizace formou samoobslužného portálu“ a dále systém odpovídá požadavkům, které na moderní systémy českého eGovernmentu klade Digitální informační agentura.

Rozšíření o portál Jenda bylo nezbytným krokem, který umožnil odklonění velké části klientů mimo pobočkovou síť ÚP ČR a zabezpečení možnosti řešit celou situaci za plnění legislativních lhůt pro vyřízení podání. To dokládá i úplně první využití Jendy pro Jednorázový příspěvek na dítě, který řešil kritickou situaci rodin s dětmi v souvislosti s inflací v roce 2022, kdy bylo online podáno asi 1 milion žádostí. Bez digitálního kanálu by takovou zátěž v žádném případě nebylo možné zvládnout.

MPSV aktuálně využívá ISVS-100 „Informační systém pro pojistné a nepojistné dávky“ pro podporu výkonu činnosti v rozsahu stanoveným zákony:

- Zákon č. 108/2006 Sb. – Zákon o sociálních službách
- Zákon č. 329/2011 Sb. – Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 117/1995 Sb. – Zákon o státní sociální podpoře

- Zákon č. 111/2006 Sb. – Zákon o pomoci v hmotné nouzi
- Zákon č. 359/1999 Sb. – Zákon o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 247/2014 Sb. – Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 435/2004 Sb. – Zákon o zaměstnanosti
- Zákon č. 118/2000 Sb. – Zákon o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů

Tento postup nebyl nikdy důvodem vydání nesouhlasného stanoviska OHA DIA (dříve MV ČR).

DIA (dříve MV ČR) nikdy nepožadovala ani nedoporučovala soutěžit, vyvíjet ani provozovat místo jednoho informačního systému osm samostatných dle jednotlivých zákonů.

Zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě, MPSV identifikovalo jako zákon svým zaměřením spadající do skupiny sociálních zákonů, pro jejichž podporu MPSV provozuje a rozvíjí ISVS 100. Také proto MPSV řešilo IT podporu výkonu činností stanovených zákonem č. 196/2022 Sb., formou rozvoje stávajícího ISVS a ne samostatným informačním systémem.

Ke zjištění: MPSV při realizaci IS ZAM ovlivnilo výběr nejvhodnější nabídky v zadávacím řízení. Umožnilo podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy a nedodrželo zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace

NKÚ konstatuje:

- 4.32 MPSV uzavřelo 22. 12. 2015 smlouvu na vybudování a zajištění provozu a rozvoje IS ZAM. Při realizaci této veřejné zakázky bylo MPSV povinno postupovat v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále také „ZVZ“).
- 4.33 Již v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 17/22 NKÚ uvedl, že MPSV při rozvoji IS ZAM překračuje stanovený počet človehokodnů, jejichž rozsah měl vliv na stanovení ekonomické výhodnosti nabídek jednotlivých uchazečů v zadávacím řízení.
- 4.34 MPSV v tomto jednání nadále pokračovalo. V období plnění Smlouvy IS ZAM, tedy od 22. 12. 2015 do 9. 12. 2021, MPSV prostřednictvím schválených změnových požadavků zadalo k realizaci služby rozvoje v rozsahu 14 183 človehokodnů, tedy více než sedminásobek předpokládaného rozsahu uvedeného v zadávací dokumentaci.
- 4.35 Výše uvedeným jednáním došlo k rozšíření plnění předmětu zakázky. MPSV tak umožnilo podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze Smlouvy IS ZAM v rozporu se ZVZ⁵ a zároveň ovlivnilo výběr nejvhodnější nabídky v zadávacím

⁵ Ustanovení § 82 odst. 7 písm. a) a c) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

řízení k VZ na dodávku IS ZAM. Tímto postupem MPSV porušilo ZVZ a nedodrželo zásadu zákazu diskriminace⁶.

4.36 V období od 22. 12. 2015 do 9. 12. 2021 vynaložilo MPSV na IS ZAM včetně hardwaru peněžní prostředky v celkové výši 297 mil. Kč.

4.37 Porušením ZVZ⁷ uskutečnilo MPSV výdej, jehož provedením neoprávněně použilo peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 297 mil. Kč. NKÚ vyhodnotil použití peněžních prostředků v uvedené výši jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

Stanovisko MPSV

Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. V době zahájení zadávacího řízení k VZ na dodávku IS ZAM nemělo MPSV povinnost stanovit limit pro čerpání člověkodnů na služby rozvoje. Tato povinnost pro zadavatele vyplynula až v návaznosti na rozhodnutí SDEU ve věci C-23/20, Simonsen & Weel A/S, které bylo vydáno dne 17. června 2021, tedy v době, kdy byla Smlouva IS ZAM již dávno uzavřena a kdy bylo téměř veškeré předmětné plnění již realizováno.

Předpokládaný rozsah člověkodnů ve výši 1800 za rozvoj uvedený v zadávací dokumentaci byl přitom stanoven pouze pro účely hodnocení dílčího kritéria A. „Celková výše nabídkové ceny v Kč bez DPH“. Tento předpokládaný rozsah však nebyl pro zadavatele jakkoli závazný a nejednalo se tedy o horní limit pro počet člověkodnů za služby rozvoje.

Cena za rozvoj byla dle čl. 12.3 Smlouvy IS ZAM stanovena pouze jako jednotková cena za jeden člověkodenní, přičemž čerpání rozvoje nebylo nijak omezeno počtem člověkodnů ani částkou, kterou lze za služby rozvoje čerpat. MPSV tak bylo plně v souladu se Smlouvou IS ZAM na základě změnových požadavků **oprávněno odebírat služby rozvoje ve větším nebo menším rozsahu oproti rozsahu předpokládanému** (tj. oproti modelu očekávaného průběhu plnění veřejné zakázky stanoveném v Tabulce pro hodnocení nabídkové ceny).

V době přípravy zadávací dokumentace skutečná potřeba čerpání rozvojových služeb MPSV nebyla známa a ani být známa nemohla. MPSV tak nemohlo postupovat jinak než přistoupit ke stanovení způsobu nacenění pomocí tzv. cenového modelu, který patří k best practice postupům zadavatelů, který je konstantně arobován i ze strany ÚOHS. Rozvoj je druh služeb, u nichž je **principiálně nemožné jejich potřebný objem do budoucna předvídat**, neboť jde o služby spočívající v přizpůsobování systému novým požadavkům mj. vyvíjející se legislativě, požadavkům na ochranu dat a kyberbezpečnost apod. MPSV v průběhu plnění smlouvy identifikovalo vyšší potřebu čerpání rozvojových služeb, než původně předpokládaných 1800 člověkodnů, tyto služby pak v souladu se Smlouvou IS ZAM na základě řádně vystavených změnových

⁶ Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

⁷ Ustanovení § 82 odst. 7 písm. a) a c) a ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

požadavků dle čl. 7 ZD čerpalo, aniž by došlo ke změně závazku (která by vyžadovala dodatek ke smlouvě), a to právě proto, že celkový objem rozvojových služeb nebyl Smlouvou IS ZAM nijak omezen. Závazná byla toliko jednotková cena za jeden člověkodenní rozvojových služeb, která však nebyla nikterak změněna.

U smluv s rámcovým typem plnění je třeba **rozlišovat skutečnou cenu za plnění veřejné zakázky od nabídkové ceny**. Nabídková cena představuje cenu plnění nabízenou dodavatelem v jeho nabídce, která způsobem určeným zadávacími podmínkami vstupuje do hodnocení nabídek. Naproti tomu skutečnou cenou je třeba rozumět cenu, která bude skutečně uhrazena za reálné plnění veřejné zakázky dle skutečně zrealizovaného rozsahu plnění. Je tedy zřejmé, že v případě veřejných zakázek na dodávky nebo služby realizovaných průběžně dle skutečných potřeb zadavatele nemůže být skutečná cena známa v okamžiku zadání veřejné zakázky, ale až po její realizaci, a může se od (celkové) nabídkové ceny lišit. Pojmy nabídková cena a skutečná cena nelze ztotožňovat, což potvrzuje rozhodovací praxe ÚOHS i soudní judikatura.

Rozdíl mezi pojmy „nabídková cena“ a „skutečná cena“ je např. popsán v rozhodnutí ÚOHS ze dne 6. 2. 2018, č. j. ÚOHS-S0015/2018/VZ-03163/2018/521/JRo, v němž je k dané otázce uvedeno následující: *„Úřad k uvedenému doplňuje, že nelze zaměňovat pojmy „nabídková cena“ a „skutečná cena“, kdy „nabídková cena“ je cena za celou dobu plnění veřejné zakázky uvedená účastníkem v jeho nabídce, oproti tomu pod pojmem „skutečná cena“ je třeba rozumět cenu skutečně uhrazenou zadavatelem za plnění předmětu veřejné zakázky. Tyto dvě ceny mohou být v některých případech totožné, nicméně může nastat i situace, kdy se „nabídková cena“ a „skutečná cena“ budou lišit. Takováto situace nastává např. v případě, kdy zadavatel zadává veřejnou zakázku, jejímž předmětem jsou služby či dodávky v určitém konkrétně vymezeném období, které budou realizovány podle skutečných potřeb zadavatele na základě určitých garantovaných cen, přičemž zadavatel pro účely hodnocení stanoví „modelový příklad“ rozsahu plnění, který pokrývá celou vymezenou dobu plnění veřejné zakázky“.*

Taková odlišná výše skutečně uhrazené ceny (oproti výši nabídkové ceny) však určitě **nemůže zpětně zpochybnit výsledky hodnocení**. V tomto smyslu je možné odkázat především na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č.j. 5 As 247/2016–66, v němž soud formuloval závěr, že *„[s]kutečnost, že se takto modelově vypočtená nabídková cena může (oproti okamžiku hodnocení, popř. posouzení nabídek) při následném plnění změnit, nemůže sama o sobě zpochybnit konkrétní výši nabídkové ceny pro účely hodnocení nabídek. Případné změny ceny během reálného plnění zakázky již nejsou z hlediska ZVZ relevantní.“*

Skutečně čerpaný rozsah člověkodnů tak již nemůže zpětně vstupovat do hodnocení, resp. nelze po realizaci smlouvy zpětně revidovat výsledky hodnocení, zda při stanovení odlišného předpokládaného počtu člověkodnů by byl vybrán jiný dodavatel a spatřovat v tomto postupu pochybení zadavatelů. Takový postup není možný i z hlediska toho, že pokud by MPSV stanovilo předpokládaný objem rozvoje vyšší,

jednotkové ceny za tyto služby by se u jednotlivých dodavatelů zřejmě lišily, a to i poměrně výrazně. Výpočet dle zjištění NKÚ, že od počtu 3365 MD by byla výhodnější nabídka dodavatele TESCO SW neprokazuje, že by v případě odlišně stanoveného předpokládaného objemu služeb rozvoje, bylo výsledné pořadí dodavatelů jiné, jelikož nelze předvídat, jakou nabídkovou cenu by jednotliví dodavatelé podali v případě odlišného cenového modelu.

Vzhledem k výše uvedenému nelze v postupu MPSV shledat jakýkoli rozpor s ustanoveními § 82 odst. 7 a § 6 odst. 1 ZVZ, jelikož MPSV postupovalo při zadávání změnových požadavků plně v souladu se Smlouvou IS ZAM (a v té době aktuální rozhodovací praxí), která žádným způsobem MPSV neomezovala v množství člověkodnů za rozvoj, které bylo možné čerpat. Postupem podle Smlouvy IS ZAM tak nemohlo ani logicky dojít k pochybení MPSV spočívajícího v nepovolené změně závazku dle § 82 odst. 7 a § 6 odst. 1 ZVZ.

Skutečnost, že byl překročen předpokládaný rozsah 1 800 člověkodnů za rozvoj stanovený MPSV pro účely hodnocení pak v souladu s výše uvedenou rozhodovací praxí nemůže ani žádným způsobem zpětně zpochybňovat výsledky hodnocení nabídkových cen vytvořených na základě cenového modelu, který byl připraven v době, kdy rozsah člověkodnů nebyl MPSV znám. Jak MPSV uvedlo výše, je třeba striktně odlišovat skutečnou cenu a nabídkovou cenu, přičemž ani rozdíly mezi těmito dvěma hodnotami nemůže zakládat nepovolenou změnu závazku dle § 82 odst. 7 a § 6 odst. 1 ZVZ.

Zavedené nápravné opatření

S ohledem na rozhodovací praxi od r. 2021 již není relevantní, protože součástí všech smluv uzavíraných MPSV je v souladu s rozhodnutím SDEU ve věci C-23/20, Simonsen & Weel A/S limit pro čerpání člověkodnů na služby rozvoje.

Ke zjištění: Provozní náklady stávajícího systému „OKnouze/OKslužby“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS DAV

NKÚ konstatuje:

- 4.38 Organizační složka státu je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem.
- 4.39 Cena za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje nového agendového systému pro zajištění výplaty nepojistných sociálních dávek (IS DAV) byla ve smlouvě, kterou MPSV uzavřelo s vítězným uchazečem dne 2. 11. 2016 na základě otevřeného zadávacího řízení, stanovena ve výši 1,96 mil. Kč měsíčně po dobu 24 měsíců od uvedení IS DAV do provozu.
- 4.40 MPSV dne 16. 11. 2017 odstoupilo od Smlouvy IS DAV. IS DAV tak nebyl k plánovanému termínu 1. 7. 2018 uveden do provozu.
- 4.41 MPSV dne 22. 10. 2021 uzavřelo v jednacím řízení bez uveřejnění (dále také „JŘBU“) smlouvu na zajištění služeb podpory provozu a rozvoje se stávajícím dodavatelem OKaplikací.

- 4.42 *Za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje stávajícího systému „OKnouze/OKslužby“, zajišťujícího výplatu nepojistných sociálních dávek, tak MPSV platí každý měsíc stávajícímu dodavateli OKaplikací 21,98 mil. Kč.*
- 4.43 *Cena za poskytované služby dle Smlouvy IS DAV by v případě uvedení IS DAV do provozu dle plánovaného termínu od 1. 7. 2018 a plnění do 1. 7. 2020 byla nižší až o 480 mil. Kč oproti ceně provozu systému „OKnouze/OKslužby“.*
- 4.44 *Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že MPSV nedbalo, aby plnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem.*
- 4.51 *V důsledku nedokončení IS ZAM a IS DAV vynaložilo MPSV na provozní podporu nehospodárně až 650 mil. Kč. To činí více než 24 % provozních výdajů MPSV na OKaplikace v kontrolovaném období (viz bod 4.58).*

Stanovisko MPSV

MPSV si uvědomuje, že provozní náklady stávajícího systému „OKnouze/OKslužby“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS DAV, a konstatuje, že architektura systému IS DAV byla zpracována v jiné době. Architektonicky byl IS DAV novější systém. Součástí celkové architektury IT systému je také provozní architektura, která byla u systému IS DAV modernější a umožňovala by provozovat systém levněji, nicméně důvod, proč nejsou provozní náklady nižší, konstatuje ve svém zjištění zpráva NKÚ, důvodem je: „MPSV nenahradilo ani po více než sedmi letech od uzavření smlouvy systém v oblasti výplaty nepojistných dávek“.

Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. MPSV k výše uvedenému uvádí, že tvrzená výše ušetřených peněžních prostředků až do výše 480 mil. Kč je matematicky vypočítaná částka, co by MPSV bývalo ušetřilo, pokud by postupovalo konkrétním způsobem, kterým však z objektivních důvodů postupovat nemohlo. V případě takového postupu hypoteticky ušetřených a vynaložených nákladů by NKÚ musela nutně z hypoteticky ušetřených nákladů odečítat také veškeré náklady, které MPSV v důsledku stejného postupu hypoteticky nevynaložilo, když např. MPSV odstoupilo od Smlouvy IS DAV, a nevynaložilo tak náklady, které mohly vzniknout v důsledku opakovaných porušování povinností dodavatelem. Takto potenciálně ušetřených a vynaložených peněžních prostředků je přitom v zásadě neomezené množství a takové úvahy vedou pouze k neověřitelným odhadům, které zkreslují finanční analýzu.

MPSV přitom v průběhu zadávacích řízení na VZ IS DAV I a VZ IS DAV II vždy objektivně postupovalo v dobré víře tak, aby došlo k uzavření smlouvy v co nejkratším možném termínu.

V případě zadávacího řízení IS DAV I bylo zadávací řízení úspěšně ukončeno uzavřením smlouvy s dodavatelem, který podal ekonomicky nejvýhodnější nabídku a který splňoval veškeré kvalifikační požadavky. Ze strany vybraného dodavatele však v průběhu realizace Smlouvy na IS DAV I následně docházelo k opakovanému významnému porušování podstatných povinností vyplývajících ze Smlouvy na IS DAV

I, zejména pokud jde o dodržování termínů jednotlivých etap a o realizaci smlouveného díla. MPSV přitom není schopno ovlivnit, zda dodavatel bude či nebude řádně plnit předmět VZ. Toto je zcela v rovině obchodního uvážení dodavatele, jak se k plnění svých smluvně daných závazků postaví. Nic na tom nemění ani sankční či jiné zajišťovací smluvní mechanismy. MPSV tak bylo objektivně nuceno od Smlouvy IS DAV I odstoupit, neboť realizace díla dle této smlouvy se ukázala jako vysoce nepravděpodobná. V případě, že by MPSV od Smlouvy IS DAV I neodstoupilo, v důsledku opakovaného porušování povinností dodavatelem by docházelo k dalšímu odkládání řešení, čímž mohly vzniknout mnohonásobně větší náklady, než které vznikly v důsledku odstoupení od Smlouvy IS DAV. Nelze přitom po MPSV spravedlivě požadovat, aby setrvalo ve spolupráci s vybraným dodavatelem porušujícím opakovaně své závazky. MPSV postupovalo hospodárně, když odmítlo další realizaci smlouvy IS DAV s vybraným dodavatelem, který opakovaně porušoval své závazky bez jakékoli příčinnosti MPSV.

V důsledku odstoupení od Smlouvy IS DAV I bylo tak MPSV nuceno zahájit nové zadávací řízení na VZ IS DAV II. V případě zadávacího řízení na IS DAV II se přitom jednalo o mimořádně složité zadávací řízení. Tuto skutečnost potvrdil také Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 19. 12. 2023, č.j. 29 Af 74/2021-526 (bod IV. rozsudku – viz příloha č. 3). Navazující řízení před ÚOHS, která ve svém důsledku způsobila podstatné průtahy zadávacího řízení, jsou pak v případě takto rozsáhlých veřejných zakázek standardní součástí zadávacího řízení. Ostatně z tohoto důvodu je v zadávací dokumentaci vždy stanoven pouze předpokládaný termín zahájení realizace VZ, jelikož není možné předem odhadnout, kdy bude zadávací řízení ukončeno.

Bez ohledu na délku zadávacího řízení pak MPSV musí po celou dobu provozovat příslušný agendový systém na výplatu sociálních dávek. S ohledem na tuto skutečnost tak bylo nezbytně nutné, aby byly i nadále využívány služby podpory u stávajícího informačního systému. S takovým postupem se však při zahájení zadávacího řízení potenciálně počítá, a to s ohledem na veškeré okolnosti, které objektivně mohou jak v průběhu realizace smlouvy, tak v průběhu zadávacího řízení nastat.

Pokud jde o rozsah potenciální úspory, ke které NKÚ dochází pravděpodobně na základě výpočtu rozdílu mezi sjednanou cenou dle Smlouvy o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací a sjednanou cenou dle Smlouvy IS DAV I, MPSV uvádí, že tyto částky nejsou vzájemně korektně porovnatelné. Smlouva na IS DAV I byla uzavřena již v roce 2016, kdy se cenová hladina za příslušné služby pohybovala úplně v jiné úrovni než v roce 2021, kdy byla uzavřena Smlouva o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací. Nadto se ve smlouvách vyskytují specifické a odlišné podmínky (zejm. SLA a další smluvní podmínky), které formují povahu a rozsah práv a povinností stran. Tyto smluvní podmínky jsou klíčovým faktorem také pro cenová ujednání, na která může mít vliv např. dodací termíny, záruční podmínky nebo postupy řešení sporů. Náklady vynaložené MPSV v souvislosti se Smlouvou IS DAV mohly být přitom v důsledku opakovaného porušování povinností

ze strany poskytovatele mnohonásobně vyšší než náklady vyúčtované na základě Smlouvy o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací.

Rovněž smluvní ceny za jednotlivé položky nejsou obsahově srovnatelné. Pro účely porovnání by tak bylo nutné obě smlouvy detailně analyzovat a zabírat se skutečným obsahem jednotlivých plnění, která tvoří příslušnou smluvní cenu. Takové detailní porovnání však ze strany NKÚ učiněno nebylo, když NKÚ pouze jednoduše porovnálo položky se stejným názvem bez zohlednění reálného obsahu tohoto plnění. Srovnání smluvních cen dle Smlouvy IS DAV a Provozní smlouvy na OKaplikace, které NKÚ v rámci Protokolu o kontrole provedl, tak nemá vypovídající hodnotu, jelikož nelze vyloučit, že by se částka při odpovídajícím srovnání nelišila.

Vzhledem k výše uvedenému tedy ceny za příslušné služby dle Smlouvy o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací a Smlouvy na IS DAV I není možné takto jednoduchým způsobem porovnat. Výše „Ušetřených nákladů“ zjištěných ze strany NKÚ je tak pouhým neověřitelným odhadem. Takový odhad však nemůže být podkladem pro určení rozsahu porušování rozpočtové kázně a zcela jistě ne podkladem pro stanovení odvodu dle daňového řádu.

MPSV je ze strany NKÚ vytýkáno, že uskutečnilo výdaj nevhodným způsobem. Hospodárností se přitom rozumí takové použití prostředků, kdy stanovených cílů a úkolů dosahujeme s co nejnižším vynaložením zdrojů⁸. Je však třeba zdůraznit, že **hospodárnost vynaložených prostředků nelze posuzovat izolovaně, nýbrž vždy souhrnně spolu s dalšími principy 3E, tj. efektivností a účelností vynakládání prostředků.** Pokud je zvoleno řešení, které sice při prostém porovnání variant neznamenalou volbu varianty s nejnižšími náklady, **neznamená to automaticky, že bylo postupováno nevhodně**⁹. Hospodárnost je zajištěna tehdy, pokud se současně jedná o variantu, která je vyhodnocena jako **účelná vzhledem k naplnění cíle (uspokojení potřeby)**¹⁰ a současně přináší efektivnější variantu řešení, respektive **zajištění potřeby ve větším rozsahu či kvalitě**¹¹. NKÚ tak bylo dle názoru MPSV povinno zkoumat **kontext** předmětných kroků MPSV v průběhu vynakládání prostředků, přičemž není možné, aby byly MPSV přičítány k tíži **objektivní okolnosti, které není schopno ovlivnit.**

V této souvislosti MPSV shrnuje, že zadávací řízení IS DAV bylo ukončeno uzavřením Smlouvy IS DAV s dodavatelem, který podal **ekonomicky nejvýhodnější nabídku**. Ze strany vybraného dodavatele však v průběhu realizace Smlouvy na IS DAV následně docházelo k opakovanému významnému porušování podstatných povinností vyplývajících ze Smlouvy IS DAV, zejména pokud jde o dodržování termínů

⁸ Srov. definice v § 2 písm. m) zákona č. 320/2021 Sb., o finanční kontrole.

⁹ PŮČEK Milan Jan, PÁLENÍKOVÁ Markéta Hospodárnost, efektivnost, účelnost (jako nástroj pro zlepšení řízení a kontroly veřejných financí). Brno: Masarykova universita, Ekonomicko-správní fakulta, 2022. s 49. Tento text vznikl v rámci projektu Ministerstva financí ČR s názvem „Posílení řízení a kontroly veřejných financí“ a je dostupný na stránkách Ministerstva financí ČR: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-09-27_Priloha-c-1-k-Analyze-vnitřních-kontrolních-systému-Hospodárnost-efektivnost-ucelnost.pdf

¹⁰ Srov. definice v § 2 písm. o) zákona č. 320/2021 Sb., o finanční kontrole.

¹¹ Srov. definice v § 2 písm. n) zákona č. 320/2021 Sb., o finanční kontrole.

jednotlivých etap a o řádnou realizaci smlouveného díla. MPSV přitom nebylo schopno ovlivnit, zda dodavatel bude či nebude řádně plnit předmět veřejné zakázky. Toto je zcela v rovině obchodního uvážení dodavatele, jak se k plnění svých smluvně daných závazků postaví. Nic na tom nemění ani sankční či jiné zajišťovací smluvní mechanismy. MPSV tak bylo objektivně nuceno od Smlouvy IS DAV I odstoupit, neboť **řádná realizace díla dle Smlouvy IS DAV se ukázala vzhledem k přístupu dodavatele jako vysoce nepravděpodobná**. V případě, že by MPSV od Smlouvy IS DAV I neodstoupilo, v důsledku opakovaného porušování povinností dodavatelem by docházelo k dalšímu odkládání řešení, čímž mohly vzniknout mnohonásobně větší náklady, než které vznikly v důsledku odstoupení od Smlouvy IS DAV. MPSV pak **po celou dobu je povinno provozovat příslušný agendový systém na výplatu sociálních dávek**. S ohledem na tuto skutečnost tak bylo nezbytně nutné, aby byly i nadále využívány služby podpory u stávajícího informačního systému, na základě Provozní smlouvy na OKaplikace.

Vzhledem k výše uvedenému je třeba konstatovat, že **veškeré kroky ze strany MPSV byly učiněny v souladu s principy 3E**, jelikož:

1. V zadávacím řízení na VZ IS DAV MPSV vybralo **ekonomicky nejvýhodnější nabídku**
2. Odstoupilo od Smlouvy IS DAV uzavřené s dodavatelem, který opakovaně porušoval své závazky bez jakéhokoli přičinění MPSV a řádná realizace díla dle Smlouvy IS DAV se ukázala jako vysoce nepravděpodobná, přičemž setrvání v tomto smluvním vztahu by bylo **neúčelné** vzhledem k naplnění cíle (vše nasvědčovalo tomu, že cíle nebude dosaženo) a současně **neefektivní** vzhledem k tomu, že dodavatel nezajišťoval potřeby MPSV v odpovídajícím rozsahu či kvalitě. Nadto MPSV odstoupením od Smlouvy IS DAV zvolilo také **hospodárnou variantou**, když se jednalo o variantu s nejnižším vynaložením zdrojů, jelikož v průběhu trvání Smlouvy IS DAV mohly vzniknout mnohonásobně větší náklady.
3. Prodloužilo Provozní smlouvy na OKaplikace, jelikož bylo nezbytně nutné nadále zajistit využívání služby podpory u stávajícího informačního systému, tj. tato varianta byla **účelná** vzhledem k povinnosti MPSV zajistit nezbytnou potřebu provozování aplikace na sociální dávky a současně byla také **efektivní** s ohledem na možnost operativního využití opce prodloužení již stávající Provozní smlouvy na OKaplikace, tj. celková hospodárnost tak byla zajištěna, jelikož se jednalo o variantu, která byla vyhodnocena jako nejúčelnější a nejefektivnější.

S ohledem na výše uvedené je MPSV uzavírá, že uskutečnilo předmětné výdaje hospodárně v souladu s § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech, když veškeré jeho kroky odpovídaly principům 3E, které je třeba posuzovat vždy v souhrnu. MPSV tak nemohlo, a to ani z části, tvrzené úspory (ani hypoteticky) dosáhnout, jelikož naopak v případě, že by se rozhodlo setrvat ve Smlouvě IS DAV za nižší smluvní ceny (popř. neprodloužit Provozní smlouvu na OKaplikace

za vyšší smluvní ceny) postupovalo by s ohledem na veškeré okolnosti případu neúčelně, neefektivně a nehospodárně, tj. v rozporu s § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech.

Zavedené nápravné opatření

MPSV zahájilo v roce 2022 (kdy již mělo k dispozici kompletní dokumentaci, která otevřenou soutěž umožnila) zadávací řízení na zajištění provozu a rozvoje OKaplikací s otevřenou účastí. Výsledkem bylo uzavření servisní smlouvy o podpoře, nutném rozvoji a ukončení systému OKaplikace dne 20. 12. 2023. Tento krok zajistil MPSV roční úsporu na zajištění provozu OKaplikací služby S2 – Sociální dávky a Sociální služby přes 112 mil. Kč.

Ke zjištění: Provozní náklady stávajícího systému „OKpráce“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS ZAM

NKÚ konstatuje:

- 4.38 *Organizační složka státu je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nehospodárnějším způsobem.*
- 4.45 *Cena za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje IS ZAM byla ve smlouvě uzavřené 22. 12. 2015 na základě otevřeného zadávacího řízení stanovena ve výši 1 mil. Kč měsíčně.*
- 4.46 *Nový agendový systém pro zajištění výplaty dávek v oblasti státní politiky zaměstnanosti (IS ZAM) nebyl k plánovanému termínu 1. 1. 2017 ani k dodatkem č. 6 posunutému termínu 1. 7. 2020 uveden do provozu. Dne 9. 12. 2021 byla provedena poslední fakturace za akceptaci milníku T4.823 s dodavatelem IS ZAM. Smlouva byla ze strany MPSV na základě dodatku č. 7 ukončena. Dalším plněním smlouvy by došlo k překročení limitu VZ¹².*
- 4.47 *MPSV dne 22. 10. 2021 uzavřelo v JŘBU smlouvu na zajištění služeb podpory provozu a rozvoje se stávajícím dodavatelem OKaplikací.*
- 4.48 *Za poskytování vybraných služeb podpory provozu a rozvoje stávajícího informačního systému „OKpráce“, zajišťujícího výplatu dávek v oblasti státní politiky zaměstnanosti, platí MPSV měsíčně stávajícímu dodavateli 11 mil. Kč.*
- 4.49 *Cena za poskytované služby dle Smlouvy IS ZAM by v případě spuštění IS ZAM v termínu posunutém na 1. 7. 2020 a se stejným termínem ukončení byla nižší až o 170 mil. Kč. Plnění přitom byla srovnatelná.*
- 4.50 *Z výše uvedených skutečností je zřejmé, že MPSV nedbalo, aby plnilo určené úkoly nehospodárnějším způsobem.*
- 4.51 *V důsledku nedokončení IS ZAM a IS DAV vynaložilo MPSV na provozní podporu nehospodárně až 650 mil. Kč. To činí více než 24 % provozních výdajů MPSV na OKaplikace v kontrolovaném období (viz bod 4.58).*

---

¹² Ustanovení § 222 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Stanovisko MPSV

MPSV si uvědomuje, že provozní náklady stávajícího systému „OKpráce“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS ZAM, a konstatuje, že architektura systému IS ZAM byla zpracována v jiné době. Architektonicky byl IS ZAM modernější systém. Součástí celkové architektury IT systému je také provozní architektura, která byla u systému IS ZAM modernější a umožňovala by provozovat systém levněji, nicméně důvod, proč nejsou provozní náklady nižší konstatuje ve svém zjištění zpráva NKÚ, důvodem je: „MPSV nenahradilo ani po devíti letech od uzavření smlouvy systém v oblasti zaměstnanosti“.

Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. MPSV k výše uvedenému uvádí, že tvrzená výše ušetřených peněžních prostředků až do výše 170 mil. Kč, je matematicky vypočítaná částka, co by MPSV bývalo ušetřilo, pokud by postupovalo konkrétním způsobem, kterým však z objektivních důvodů postupovat nemohlo. V případě takového postupu hypoteticky ušetřených a vynaložených nákladů by NKÚ musela nutně z hypoteticky ušetřených nákladů odečítat také veškeré náklady, které MPSV v důsledku stejného postupu hypoteticky nevynaložilo. Takto potenciálně ušetřených a vynaložených peněžních prostředků je přitom v zásadě neomezené množství a takové úvahy vedou pouze k neověřitelným odhadům, které zkreslují finanční analýzu.

Pokud jde o výši potenciální úspory, ke které NKÚ dochází pravděpodobně na základě výpočtu rozdílu mezi sjednanou cenou dle Smlouvy o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací, a sjednanou cenou dle Smlouvy IS ZAM, MPSV uvádí, že tyto částky nejsou vzájemně korektně porovnatelné. Smlouva na IS ZAM byla uzavřena již v roce 2015, kdy se cenová hladina za příslušné služby pohybovala úplně v jiné úrovni než v roce 2021, kdy byla uzavřena Smlouva o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací. Nadto se ve smlouvách vyskytují specifické a odlišné podmínky (zejm. SLA a další smluvní podmínky), které formují povahu a rozsah práv a povinností stran. Tyto smluvní podmínky jsou klíčovým faktorem také pro cenová ujednání, na která může mít vliv např. dodací termíny, záruční podmínky nebo postupy řešení sporů.

Rovněž smluvní ceny za jednotlivé položky **nejsou obsahově srovnatelné**. Pro účely porovnání by tak bylo nutné obě smlouvy detailně analyzovat a zabírat se skutečným obsahem jednotlivých plnění, která tvoří příslušnou smluvní cenu. Takové detailní porovnání však ze strany NKÚ učiněno nebylo, když NKÚ pouze jednoduše porovnálo položky se stejným názvem bez zohlednění reálného obsahu tohoto plnění. **Srovnání smluvních cen dle Smlouvy IS ZAM a Provozní smlouvy na OKaplikace, které NKÚ v rámci Protokolu o kontrole provedl, tak nemá vypovídající hodnotu, jelikož nelze vyloučit, že by se částka při odpovídajícím srovnání nelišila.**

Vzhledem k výše uvedenému tedy ceny za příslušné služby dle Smlouvy o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací a Smlouvy IS ZAM není možné takto

jednoduchým způsobem porovnat. Výše „ušetřených nákladů“ zjištěných ze strany NKÚ je tak pouhým neověřitelným odhadem. Takový odhad však nemůže být podkladem pro určení rozsahu porušování rozpočtové kázně a zcela jistě ne podkladem pro stanovení odvodu dle daňového řádu.

MPSV je ze strany NKÚ vytýkáno, že uskutečnilo výdaj ne hospodárným způsobem. Hospodárností se přitom rozumí takové použití prostředků, kdy stanovených cílů a úkolů dosahujeme s co nejmenším vynaložením zdrojů¹³. Je však třeba zdůraznit, že **hospodárnost vynaložených prostředků nelze posuzovat izolovaně, nýbrž vždy souhrnně spolu s dalšími principy 3E, tj. efektivností a účelností vynakládání prostředků**. Pokud je zvoleno řešení, které sice při prostém porovnání variant neznamenalou volbu varianty s nejnižšími náklady, **neznamená to automaticky, že bylo postupováno ne hospodárně**¹⁴. Hospodárnost je zajištěna tehdy, pokud se současně jedná o variantu, která je vyhodnocena jako **účelná vzhledem k naplnění cíle (uspokojení potřeby)**¹⁵ a současně přináší efektivnější variantu řešení, respektive **zajištění potřeby ve větším rozsahu či kvalitě**¹⁶. NKÚ tak bylo dle názoru MPSV povinno zkoumat **kontext** předmětných kroků MPSV v průběhu vynakládání prostředků, přičemž není možné, aby byly MPSV přičítány k tíži **objektivní okolnosti, které není schopno ovlivnit**.

V této souvislosti MPSV shrnuje, že v případě Smlouvy IS ZAM nastaly některé objektivní důvody, které měly dopad na termín plnění, jelikož bylo nutné zajistit mj. **významná rozšíření o doplňující funkcionality dané požadavky legislativy**, jakož i provést významnou **datovou a technologickou integraci** s již existujícími systémy tak, aby byl zajištěn následný efektivní a bezproblémový provoz. V neposlední řadě za účelem zmírnění **negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19** a ochrany zaměstnanosti v České republice vláda České republiky dále dne 31. 3. 2020 schválila návrh na přípravu programu Antivirus, v rámci něhož stát prostřednictvím Úřadu práce přistoupil k částečné kompenzaci celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci. V důsledku náročných příprav na zahájení programu Antivirus, a to jak ze strany MPSV, tak Úřadu práce, a velkého počtu přijatých žádostí, došlo k předem nepředvídatelnému zatížení MPSV a Úřadu práce a jejich pracovníků, čímž byla omezena možnost poskytovat nezbytnou součinnost předpokládanou dle Smlouvy. V návaznosti na výše uvedené tak došlo k zásadnímu omezení schopnosti poskytovat součinnost a dostupnosti lidských zdrojů na straně MPSV a Úřadu práce nutných pro dokončení projektu IS ZAM v dříve definovaných termínech. Omezení lidských zdrojů a součinnosti se projevilo v nedostupnosti konkrétních garantů, testerů, klíčových

¹³ Srov. definice v § 2 písm. m) zákona č. 320/2021 Sb., o finanční kontrole.

¹⁴ PŮČEK Milan Jan, PÁLENÍKOVÁ Markéta Hospodárnost, efektivnost, účelnost (jako nástroj pro zlepšení řízení a kontroly veřejných financí). Brno: Masarykova universita, Ekonomicko-správní fakulta, 2022. s 49. Tento text vznikl v rámci projektu Ministerstva financí ČR s názvem „Posílení řízení a kontroly veřejných financí“ a je dostupný na stránkách Ministerstva financí ČR: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-09-27_Priloha-c-1-k-Analyze-vnitřních-kontrolních-systému-Hospodárnost-efektivnost-ucelnost.pdf

¹⁵ Srov. definice v § 2 písm. o) zákona č. 320/2021 Sb., o finanční kontrole.

¹⁶ Srov. definice v § 2 písm. n) zákona č. 320/2021 Sb., o finanční kontrole.

uživatelů apod., a to z důvodu omezení přímého kontaktu při realizaci projektu, karantény, nemoci nebo potřeby zajištění ošetřování člena rodiny.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem bylo nutné upravit harmonogram plnění. Vzhledem k posunům termínů projektu a odsunu data nasazení systému do produkce bylo dále **třeba do systému zapracovat změny, jež vyvstávají z průběžného rozvoje ICT infrastruktury MPSV z přijatých legislativních požadavků a ze změn metodických postupů v rámci MPSV**, jež bylo nezbytné reflektovat před nasazením systému do produkčního provozu.

Zapracováním všech těchto nezbytných víceprací do Smlouvy IS ZAM by však došlo k překročení zákonných limitů dle § 222 ZZVZ (vit také preambule dodatku č. 7). Z toho důvodu bylo nezbytně nutné se dohodnout na určitém omezení plnění, jež spočívalo mimo jiné v nerealizaci činnosti podpory provozu. Takto bylo dohodnuto v rámci dodatku č. 7 ke Smlouvě IS ZAM. V tomto ohledu je tedy nutné konstatovat, že **právě uzavření dodatku č. 7 bylo vedeno snahou postupovat v souladu se ZZVZ a povinností postupovat dle principů 3E tak, aby nebyly vynakládány další finanční prostředky MPSV bez jasného výsledku.**

Vzhledem k výše uvedenému je třeba konstatovat, že **veškeré kroky ze strany MPSV byly učiněny v souladu s principy 3E**, jelikož:

1. V zadávacím řízení na VZ IS ZAM MPSV vybralo **ekonomicky nejvýhodnější nabídku.**
2. Prostřednictvím jednotlivých dodatků MPSV prodloužilo termíny dle harmonogramu tak, aby prostředky byly vynaloženy **účelně a efektivně**, tj. aby došlo k rozšíření o doplňující funkcionality dané požadavky legislativy, jakož i provedení datové a technologické integrace s již existujícími systémy tak, aby byl zajištěn následný efektivní a bezproblémový provoz. V opačném případě by došlo k neúčelnému a neefektivnímu (tj. neekonomickému) nakládání s prostředky, kdy by při trvání na zahájení poskytování podpory již dne 1. 7 2017 MPSV obdrželo plnění, které by neodpovídalo aktuálním legislativním požadavkům a nereflektovalo by aktuální technologický vývoj (resp. nereagovalo by na veškeré specifika prostředí MPSV), tj. systém by byl již při jeho dokončení zastaralý, což by způsobilo nutnost vynaložení dalších významných a vyšších nákladů. Veškeré tyto okolnosti přitom nebylo možné předvídat před zahájením zadávacího řízení vzhledem k progresivnímu vývoji v této oblasti jak v rovině legislativní, tak technologické.
3. MPSV uzavřelo dodatek č. 7, kterým bylo dohodnuto, že podpora provozu realizována nebude právě proto, aby **nedošlo k porušení § 222 ZZVZ a nedošlo k neúčelnému, neefektivnímu a neekonomickému vynakládání dalších finančních prostředků MPSV bez jasného výsledku.**

S ohledem na výše uvedené MPSV uzavírá, že uskutečnilo předmětné výdaje hospodárně v souladu s § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech, když veškeré jeho kroky odpovídaly legislativním požadavkům a principům 3E, které

je třeba posuzovat vždy v souhrnu. MPSV tak nemohlo, a to ani z části, tvrzené úspory (ani hypoteticky) dosáhnout, jelikož naopak v případě, že by se rozhodlo neprodloužit jednotlivé termíny dle harmonogramu (popř. neuzavřít dodatek č. 7 omezující plnění podpory provozu), postupovalo by neúčelně, neefektivně a nehospodárně, tj. v rozporu s § 45 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech, a dokonce v rozporu s legislativními požadavky i § 222 ZZVZ.

Zavedené nápravné opatření

MPSV zahájilo v roce 2022 (kdy již mělo k dispozici kompletní dokumentaci, která otevřenou soutěž umožnila) zadávací řízení na zajištění provozu a rozvoje OKaplikací s otevřenou účastí. Výsledkem bylo uzavření servisní smlouvy o podpoře, nutném rozvoji a ukončení systému OKaplikace dne 20. 12. 2023. Tento krok zajistil MPSV roční úsporu na zajištění provozu OKaplikací – služby S1 – Zaměstnanost přes 73 mil. Kč.

Ke zjištění: Provoz a rozvoj IIS neprobíhá v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti

NKÚ konstatuje:

- 4.52 IIS je prvkem kritické informační infrastruktury. Vztahují se na něj tedy i odpovídající ustanovení zákona o kybernetické bezpečnosti.
- 4.53 Zákon o kybernetické bezpečnosti stanoví: „Orgány a osoby uvedené v § 3 písm. c) až f) jsou povinny zavést a provádět bezpečnostní opatření v rozsahu nezbytném pro zajištění kybernetické bezpečnosti informačního systému kritické informační infrastruktury, komunikačního systému kritické informační infrastruktury, informačního systému základní služby a významného informačního systému a vést o nich bezpečnostní dokumentaci.“
- 4.54 Při rozvoji IIS nepostupovala ČSSZ ve 14 případech z celkem 80 v souladu s ustanovením zákona o kybernetické bezpečnosti, neboť zajišťovala rozvoj systému bez písemného zadání, formální evidence a schválení změnových požadavků⁴⁰.
- 4.55 IK ČSSZ již v roce 2018 konstatovala, že moduly IIS, které zajišťují podporu důchodové agendy, dlouhodobě neodpovídají požadavkům na kritickou infrastrukturu státu, a zároveň upozornila na vysokou míru rizika provozu stávajícího systému. V roce 2023 ČSSZ uvedla, že dlouhodobě nemá k dispozici dostatečné kapacity k údržbě a rozvoji těchto modulů, že jejich údržba a rozvoj jsou zatíženy značnými riziky, jejichž pravděpodobnost výskytu v čase roste, a konstatovala, že současný stav již neodpovídá požadavkům na fungování ČSSZ jako kritické infrastruktury státu.

Stanovisko MPSV/ČSSZ

ČSSZ si uvědomuje, že IIS ČSSZ je jako celek prvkem kritické infrastruktury a uvádí, že v současné době, i přes konstatovaná rizika, plní jako celek svoji funkci. Plní roli

platformy pro zajišťování úkolů ČSSZ spolehlivě a s vysokou mírou přesnosti a bezpečnosti, jak prokazují dlouhodobé výsledky a plnění úkolů ČSSZ. ČSSZ si je vědoma určitých rizik, která v některých oblastech existují a snaží se je postupně eliminovat nebo zmírňovat jejich možné dopady.

ČSSZ si je vědoma povinností zavést a provádět bezpečnostní opatření a po celé kontrolované období uvedené povinnosti zajišťovala. Usilovala po celé období o náhradu zastaralého informačního systému pro výplatu důchodů.

ČSSZ ví, že stávající systémy podpory důchodové agendy dlouhodobě neodpovídají požadavkům na kritickou infrastrukturu státu a jejich údržba a rozvoj představují značná rizika. Na tato rizika opakovaně upozornila, s tím, že nemá k dispozici dostatečné kapacity k údržbě a rozvoji těchto modulů. ČSSZ si uvědomuje, že rizika vzrůstají a současný stav již neodpovídá požadavkům na fungování ČSSZ jako kritické infrastruktury státu. Realizace připraveného řešení náhrady informačního systému pro důchodovou agendu je však jednoznačně závislá na zdrojích financování.

Proto přes všechna uvedená opatření je sice stále systém provozován v prostředí mainframe/COBOL, ale probíhající aktivity vedoucí k vytvoření nového systému snižují/ošetřují uváděná rizika tím, že práce již zahájeny byly a probíhají v rámci zařazení projektu do NPO, v rámci kterého byly zajištěny finanční prostředky evropského podílu na rok 2024 a částečně na rok 2025. Prostředky na další roky a prostředky národního podílu na DPH zajištěny nebyly. V souladu s Výzvou č. 36 byl stanoven termín realizace 30. 6. 2026.

S konstatováním týkajícím se povinnosti vést o bezpečnostních opatřeních bezpečnostní dokumentaci ČSSZ nesouhlasí a v námitkách ho odmítla. Ve zdůvodnění námitek bylo vysvětleno, že komunikace nad urgentními požadavky probíhá z důvodu urychlení realizace přímo nad dokumentem Návrh řešení, který je klíčovým materiálem při jakékoliv implementované změně v APV. I v situaci, kdy bylo nutno problematiku řešit operativně, požadavky byly schváleny pracovním týmem v čele s věcnými garanty a změny byly podchycovány v zápisech a následně promítány do všech typů dokumentace.

K porušení postupu ohledně dodržování ustanovení zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti) uvádíme, že sice nebylo vždy postupováno přesně podle dikce interního předpisu, ale vždy bylo postupováno/implementováno dle písemného zadávacího dokumentu odsouhlaseného příslušnými odpovědnými vedoucími zaměstnanci/věcnými útvary.

ČSSZ v kontrolovaném období v souladu s povinnostmi vyplývajícími z kybernetického zákona činila opatření pro minimalizaci a případnou eliminaci konstatovaných rizik.

Již bylo realizováno

V období, kdy příprava nového řešení automatizace důchodové agendy byly v gesci MPSV, ČSSZ pokračovala v zajišťování provozuschopnosti stávajícího systému, aktualizací citovaných modulů APV a jejich dosažitelné optimalizaci vlastním vývojem. Zabezpečila náhradu HW i operačního systému a souvisejícího SW za spolehlivá nová zařízení a moderní SW. Tím eliminovala rizika výpadku zastaralých zařízení a zajistila příslušný servis a podporu ze strany dodavatele.

Po předání vývoje nového systému zpět do gesce ČSSZ pokračovala ČSSZ v letech 2018 – 2021 v aktivitách směřujících k přípravě nového systému. ČSSZ připravila projekt inovace v oblasti nárokových podkladů a rozhodování o důchodech, které se již zčásti realizují.

V současnosti probíhají intenzivní přípravy dodávek v rámci I. etapy modernizace důchodové agendy s termínem realizace do konce roku 2026. Nové řešení je založeno na moderních technologiích. Tím se postupně snižuje riziko nedostatku kapacit k údržbě a rozvoji stávajícího programového zabezpečení.

V období do ukončení kontroly a projednávání jejích závěrů v roce 2023/2024 proběhly významné aktivity směřující k finančnímu zajištění I. etapy EDA a zahájení její realizace. V průběhu 2. poloviny roku 2023 po projednání a schválení na MPSV došlo, s využitím Základního dokumentu EDA, k přípravě vypracování žádosti o zařazení I. etapy projektu do plánu NPO. Podmínkou pro zařazení projektu do tohoto plánu bylo, v souladu s podmínkami Výzvy č. 36, vypracování žádosti se specifikací projektu a jeho cílů s konečným termínem realizace projektu k 30. 6. 2026 s tím, že je možné využít primárně již uzavřených smluv k přípravě a částečné realizaci. ČSSZ proto přistoupila k novému posouzení I. etapy formulované v Základním dokumentu, provedla zhodnocení již realizovaných aktivit, zhodnocení možností využít již uzavřených rámcových smluv a vlastních sil pro uvedenou oblast, směřovaných na rozvoj podpory procesů v této oblasti. Na základě této analýzy připravila žádost o zařazení projektu mezi projekty NPO. Po schválení zařazení projektu do NPO byla předložena 7. 6. 2024 žádost o finanční podporu NPO, která byla schválena dne 27. 9. 2024. Tím již byly realizovány z velké míry původně plánované předprojektové aktivity Základního dokumentu EDA.

Termín ukončení projektu 30. 6. 2026 v současné době tedy reflektuje podmínky pro realizaci projektů NPO, resp. reflektuje podmínky Výzvy č. 36. Tím došlo ke zkrácení termínu realizace I. etapy.

Bylo přijato opatření vytvořit podmínky pro dodržování řízení požadavků přesně dle interního řídicího aktu i v období mimořádných pracovních úkolů.

Nápravné opatření

V návaznosti na schválený program elektronizace důchodové agendy realizovat navržené úkoly I. etapy elektronizace důchodové agendy.

Termín: 30. 6. 2026 (za podmínky uvolnění finančních prostředků ze strany MF)

Ke zjištění: MPSV a ČSSZ při budování informačních systémů nerespektovaly principy informační koncepce ČR

NKÚ konstatuje:

4.56 Informační koncepce České republiky stanovuje mj. následující principy požívání, vytváření, správy a provozování ISVS. Princip „pouze jednou“ znamená, že orgány veřejné správy musí zaručit, že občané a podniky poskytují stejné informace celé veřejné správě pouze jednou. Princip „vnitřně pouze digitálně“ stanovuje, že od přijetí podání až do vypravení a doručení rozhodnutí nebo jiného výstupu musí komunikace mezi úřady navzájem a všechny interní provozní procesy veřejné správy probíhat plně elektronicky, bezpapírově – pokud

je to hospodárné a potřebné pro sdílení údajů. Princip „konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy“ stanoví nutnost efektivního budování IS a propojování ISVS a údajů potřebných pro výkon agend. Cíl „proaktivní poskytování služeb“ směřuje k minimalizaci počtu interakcí klientů s veřejnou správou. Všude, kde to je možné a vhodné, by veřejná správa měla služby poskytovat proaktivně či automaticky. Procesy by měla zahajovat veřejná správa, ať už automaticky (např. v případě vypršení platnosti dokladu), nebo aktivitou úředníka.

- 4.57 Digitalizaci služeb humanitární dávka, rodičovský příspěvek a příspěvek na bydlení vyhodnotil NKÚ jako částečnou a peněžní prostředky vynaložené MPSV na tuto digitalizaci hodnotí jako vynaložené se sníženou efektivností. Jde o 24,3 mil. Kč vynaložených na humanitární dávku, o 9,5 mil. Kč vynaložených na rodičovský příspěvek a o 13,7 mil. Kč vynaložených na příspěvek na bydlení.
- 4.58 Prostředky, které resort v letech 2018–2023 vynaložil v souvislosti s provozem OKaplikací a modulů IIS pro podporu důchodových agend, vyčíslil NKÚ na více než 3,4 mld. Kč (MPSV vydalo 2,7 mld. Kč a ČSSZ 0,7 mld. Kč), přičemž výše uvedené cíle a principy IKČR nebyly naplněny. Občané tak musí opakovaně dokládat údaje, které má stát již k dispozici (viz příklad č. 4), a úředníci musí ručně přepisovat a tisknout informace, které jsou již v informačních systémech obsaženy (viz příklady č. 1, č. 2 a č. 3). Podrobný seznam zjištěných případů je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Příklad č. 1:

Před první výplatou každého starobního i vdovského a vdoveckého důchodu musí úředník nejprve z IIS vytisknout řadu údajů, mj. rodné číslo žadatele a výši přiznaného důchodu, a poté tyto údaje do systému znovu ručně opsat. Jde o důsledek nepropojení jednotlivých částí IIS.

Příklad č. 2:

Občan při online podání žádosti o příspěvek na bydlení přikládá všechny potřebné dokumenty digitálně. Úředník je následně musí z aplikace, v níž občan o příspěvek požádal, ručně zkopírovat do aplikace, v níž žádost vyřizuje.

Příklad č. 3:

Při vyřizování žádostí o rodičovský příspěvek musí zaměstnanci ÚP přejít do jiného informačního systému a v něm ručně vyhledat, zkontrolovat a případně opravit osobní údaje žadatelů o rodičovský příspěvek. Jde o důsledek nepropojení dvou informačních systémů.

Příklad č. 4:

Příjemce vdovského nebo vdoveckého důchodu na něj ztrácí při novém sňatku nárok. Informaci o sňatku obsahují IS veřejné správy a IIS ji může získat automaticky. Potřebnou funkcionalitu však ČSSZ v IIS nevybudovala a spoléhá na zákonnou povinnost příjemce důchodu nahlásit nový sňatek do osmi dnů. O této povinnosti jsou příjemci důchodu informováni při podání žádosti o důchod a k jejímu dodržení se zavazují podpisem příslušného prohlášení.

Stanovisko/vyjádření MPSV/ČSSZ k příkladu č. 1 bodu 4.58:

Ruční zavádění údajů do systému je bohužel dáno zastaralostí technologie (nepropojení systémů výpočtu a evidence vyplácených důchodů). ČSSZ činí kroky k elektronizaci uvedeného procesu, a to v rámci I. etapy programu EDA. Současně je nutno uvést, že příklad je zavádějící – úředníci nic netisknou, údaje jsou systémem předpřipraveny na tzv. výpočtové vložce, kam úředník doplňuje údaje pouze u cca 40 % případů, které ještě nejsou automaticky vyplněny, nové údaje vzniklé rozhodovacím procesem a jako výsledek automatizovaného zpracování v příslušné aplikaci. U většiny žádostí se rozhodnutím referenta „tlačítkem“ (které zatím nebude automatizováno ani v budoucnu - zde rozhoduje člověk o člověku) uvolňují k dalšímu automatickému zařízení výplaty.

Zároveň uvádíme, že tuto problematiku řeší již I. etapa projektu EDA.

Stanovisko/vyjádření MPSV/ČSSZ k příkladu č. 4 bodu 4.58:

ČSSZ potřebnou funkcionalitu vybudovala a využívá ji od konce dubna 2024.

I přes možnost získávat údaje o sňatku z IS ZR, příp. z jiného IS veřejné správy, je nutné zákonnou oznamovací povinnost příjemce vdovského/vdoveckého důchodu zachovat – data z IS VS nebudou úplná; kromě technických chyb při přenosu nelze očekávat, že by v krátkém čase (popř. vůbec) byly přebírány údaje o sňatcích uzavřených v cizině.

ČSSZ/MPSV svým vyjádřením nezpochybňuje věrohodnost ani smysl existence ISZR. Údaje z ISZR využívá a pracuje s nimi ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů. Záměrem vyjádření je upozornit především na riziko zpoždění dostupnosti informací o sňatcích uzavřených v cizině s následkem vyšších přeplatků na důchodech oproti sňatkům uzavřeným v ČR, o nichž jsou informace v ISZR dostupné dříve.

Závěrem:

MPSV v posledních letech prochází rozsáhlou digitalizací, která mění celé procesy jak pro klienta, tak i zaměstnavatele a úřady.

Od konce kontrolního období 2018–2023 navíc došlo k zásadnímu posunu. Valná většina výsledků práce současného vedení ministerstva tedy ani nebyla předmětem této kontrolní akce.

Úředníci žádá data již ručně nepřepisují

MPSV od druhého kvartálu 2022 buduje digitální kanál (Klientskou zónu Jenda) a zároveň provádí redesign procesů spojených s dávkami státní sociální podpory tak, aby tyto procesy byly maximálně automatické a přívětivé pro klienta i zaměstnance Úřadu práce ČR. Doposud byly kompletně redesignovány procesy příspěvku na bydlení, přídatku na dítě a rodičovského příspěvku.

V průběhu kontroly byla zjištěna nutnost manuálního zásahu při zpracování konkrétní žádosti a MPSV v tomto bodu souhlasí s kontrolním závěrem, po jejím ukončení však již byly realizovány další části digitalizace vnitřních procesů a došlo k úpravě procesů zpracování tak, aby nebylo nutné informace přepisovat.

Klienti mají u těchto dávek možnost podat žádost digitálně a u těchto dávek při zpracování k tištění a přepisování dokumentů nedochází, vyjma okrajových situací. Těch jsou asi 2 % a náklady na automatizaci úlohy by převýšily přínosy. Redesign procesů a služby klientské zóny bude MPSV dále rozšiřovat. Cílem je v říjnu 2025 umožnit podání přes klientskou zónu pro 90 % nejčastějších žádostí.

Na druhou stranu MPSV pamatuje i na klienty, kteří digitální služby konzumovat nechtějí. Pro ty bude k dispozici možnost podání na pobočce, která samozřejmě tak vysokou míru automatizace mít nemůže. Nicméně i tito klienti těží z probíhající digitalizace a mohou využít například sehrávání příjmu od zaměstnavatelů a sehrávání nákladů na energie.

Online řešení v podobě Jendy byl nezbytný krok v době krize

Jenda vznikl jako soubor digitálních kanálů ke stávajícím systémům pro výplatu nepojistných sociálních dávek. Toto rozšíření bylo zcela nezbytné zejména z důvodu energetické, inflační a humanitární krize, které způsobily extrémní nárůst počtu žádostí o dávky, a důsledku i enormní tlak na pobočkovou síť ÚP ČR.

Toto řešení zároveň přesně reflektuje požadavky na modernizaci systému eGovernmentu v souladu s usnesením vlády ČR č. 84 ze dne 1. února 2021, které výslovně ve své části II. ukládá „...provedení digitalizace služeb s cílem podpořit rozvoj digitalizace formou samoobslužného portálu“ a dále systém odpovídá požadavkům, které na moderní systémy českého eGovernmentu klade Digitální informační agentura.

- Rozšíření o portál Jenda bylo nezbytným krokem, který umožnil odklonění velké části klientů mimo pobočkovou síť ÚP ČR a zabezpečení možnosti řešit celou situaci za plnění legislativních lhůt pro vyřízení podání.
- To dokládá i úplně první využití Jendy pro Jednorázový příspěvek na dítě, který řešil kritickou situaci rodin s dětmi v souvislosti s inflací v roce 2022, kdy bylo online podáno asi 1 milion žádostí. Bez digitálního kanálu by takovou zátěž v žádném případě nebylo možné zvládnout.

Online žádost o důchod umožňuje digitální podání žádosti v rámci nejsložitější agendy ČSSZ

NKÚ rozporuje také vyřizování agendy důchodů v ČSSZ. Celou situaci z krizových let, kdy došlo k extrémnímu nárůstu počtu žádostí o některé typy důchodů, se již podařilo stabilizovat a důchody jsou vyřizovány v zákonných lhůtách.

Od prosince 2023 mohou navíc klienti podat svou žádost o všechny typy důchodů prostřednictvím internetové služby ePortálu ČSSZ. Celá služba je sofistikovaná, propracovaná, a přesto uživatelsky přívětivá. Jedná se o obrovský posun, protože žádost o důchod je poměrně složitý proces vzhledem ke všem zákonným podmínkám pro přiznání důchodu. I tak se podařilo najít cestu, jak celý proces podání žádosti zdigitalizovat.

- Při spuštění online žádosti o důchod ČSSZ předpokládala, že tuto možnost využije asi tři až pět procent klientů. V roce 2024 (za období leden-říjen) jsme již na téměř 8 %, tedy více než 10,5 tisíce žádostech, které byly podány kompletně online.

Jak se to má s digitalizací na MPSV doopravdy?

Klientská zóna Jenda není nový dávkový portál, ale klientské online rozhraní ke stávajícím systémům. To umožňuje, aby systém sociální pomoci mohl být používán klienty bez nutnosti fyzické přítomnosti na pobočkách Úřadu práce ČR. Navíc smlouvy na podporu a rozvoj agendových systémů se MPSV podařilo v roce 2023 vysoutěžit poté, co se to nepovedlo sedmi ministrům za 12 let.

- Digitalizace šetří čas a peníze klientů a samozřejmě i ÚP, který mohl výrazně snížit stavy zaměstnanců, a zároveň mají úředníci více času na samotné klienty.
- Celkem pak digitalizace ušetřila cestu na úřad desetitisícům lidí – všech žádostí bylo online podáno více než 182 tisíc. Když budeme počítat s tím, že každý stráví na úřadě (ÚP, ČSSZ) v průměru 3 hodiny, jedná se o ušetřených 546 123 hodin, 22 755 dnů a 64 let.

Co je nejdůležitější pro občany?

Díky digitalizaci MPSV zlepšuje své služby a zjednodušuje práci svým zaměstnancům. Ve státní správě je MPSV v digitalizaci nyní lídrem a chce jít stále dál. MPSV staví nové procesy a nabízí praktické produkty, které klienti každý den využívají. Dělá opravdovou digitalizaci. Cílem MPSV je spokojený klient, který vše vyřídí z pohodlí domova. Současně ale MPSV digitalizuje i pro samotný úřad, který má díky menšímu papírování více času na klienty. Cílem MPSV je, aby ke konci roku 2025 byla naprostá většina jeho interakcí s občany již plně digitální. Při samozřejmé zachování možnosti klientů si své záležitosti vyřídit i osobně.

Aktualizace Informační koncepce

Aktualizace Informační koncepce probíhá průběžně jednou ročně. Součástí aktualizace je vyhodnocení plnění stávající koncepce a aktualizace cílů a termínů, včetně zpracování opatření k odstranění zjištěných interních a externích kontrol.

Nápravné opatření

Úkol: Aktualizace informační koncepce MPSV a ČSSZ (zpracování opatření k odstranění zjištění: „MPSV a ČSSZ při budování informačních systémů nerespektovaly principy informační koncepce ČR“)

Termín: do 31.3.2025 – aktualizace Informační koncepce MPSV ČR

Termín: do 30.6.2025 – aktualizace Informační koncepce ČSSZ

Odpovědnost: Sekce ICT MPSV

Vypořádání připomínkového řízení

Podle přílohy č. 5 Jednacího řádu vlády byl materiál dne 12. prosince 2024 prostřednictvím elektronické knihovny předložen k připomínkám Nejvyššímu kontrolnímu úřadu a Ministerstvu financí s tím, že lhůta pro uplatnění připomínek byla stanovena na 10 pracovních dnů. Do elektronické knihovny byl vložen připomínky Nejvyššího kontrolního úřadu dne 20.12.2024 a Ministerstva financí dne 2.1.2025.

Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ uplatnilo celkem 15 připomínek, z toho 11 připomínek je zásadních.
6 zásadních připomínek bylo akceptováno, text vypořádání byl upraven.
5 zásadních připomínek bylo akceptováno částečně, text vypořádání byl upraven.

Připomínka	Vypořádání připomínky
1) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: MPSV nenahradilo ani po více než sedmi letech od uzavření smlouvy systém v oblasti výplat nepojistných dávek, str. 3 až 6 NKÚ k tomu uvádí, že pouhá existence informační koncepce ani jiných koncepčních dokumentů není nápravným opatřením, což jasně vyplývá i z kontrolního závěru z kontrolní akce č. 23/25. ČSSZ již v roce 2018 v informační koncepci v 2.04 konstatovala, že co se týče IT podpory důchodové agendy „současný stav již neodpovídá požadavkům na fungování ČSSZ jako kritické infrastruktury státu, a je nutné tato rizika	Akceptováno Text upraven - nahrazen Původní text byl odstraněn, kromě odstavce obsahujícího vedením MPSV schválené dokumenty o změně systému řízení informačních systémů, a byla doplněna informace, že MPSV ustoupilo od realizace monolitických agendových informačních systémů v oblasti výplat nepojistných dávek a zahájilo modulární budování informačních systémů. Dále byl text doplněn o seznam příkazů ministra, které zahájily projekty modulárního budování v letech 2022, 2023 a po ukončení kontroly v roce 2024.

eliminovat“. Přestože informační koncepce, deklarující neuspokojivý stav, je již osm let stará, dosud, jak ostatně plyne z tohoto Stanoviska, nebyla realizace změny uvedeného stavu zahájena. NKÚ proto požaduje uvedení konkrétních opatření zajišťujících realizaci potřebné změny, případně odkaz na konkrétní ustanovení platné a účinné IK MPSV stanovující konkrétní termíny činností odstraňujících zjištěné nedostatky. NKÚ dále uvádí, že nehodnotil jako chybu ukončení smluvního vztahu na IS DAV I v situaci, kdy se vztahy s dodavatelem a jeho dodávkami zkomplikovaly. NKÚ trvá na zjištění, že příčinou neukončení zadávacího řízení na IS DAV II až do doby ukončení kontrolní akce, bylo chybné posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny. V důsledku toho MPSV ani po více než sedmi letech nenahradilo systém v oblasti výplaty nepojistných dávek. K tomuto zjištění se MPSV ve svém Stanovisku nijak nevyjádřilo. NKÚ požaduje na základě shora uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit. Tato připomínka je zásadní.	
2) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: MPSV nenahradilo ani po devíti letech od uzavření smlouvy systém v oblasti zaměstnanosti, str. 6 až 8 MPSV v druhém odstavci této části svého Stanoviska potvrzuje zjištění NKÚ, že ani po více než devíti letech od uzavření smlouvy systém v oblasti zaměstnanosti k náhradě dotyčného IS nedošlo. K nápravnému opatření spočívajícím v aktualizaci informační koncepce MPSV uplatňuje NKÚ připomínku	Akceptováno Text upraven - nahrazen Původní text byl odstraněn, kromě odstavce obsahujícího vedením MPSV schválené dokumenty o změně systému řízení informačních systémů, a byla doplněna informace, že MPSV ustoupilo od realizace monolitických agendových informačních systémů v oblasti výplaty nepojistných dávek a zahájilo modulární budování informačních systémů. Dále byl text doplněn o seznam příkazů ministra, které zahájily projekty modulárního budování v letech 2022, 2023 a po ukončení

obdobnou připomínce č. 1. NKÚ požaduje na základě shora uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit. Tato připomínka je zásadní.	kontroly v roce 2024.
3) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: ČSSZ od roku 2014 do ukončení kontroly NKÚ nere realizovala výměnu informačního systému podporujícího výplatu důchodů, str. 11 až 13 NKÚ k tomu uvádí, že uváděné nápravné opatření postrádá konzistentnost. V části „Již bylo realizováno“ je uveden termín realizace I. etapy programu EDA (tedy programu modernizace důchodové agendy) do konce roku 2026, zatímco v části „Nápravné opatření“ je uvedeno „Termín 30. 6. 2026 (za podmínky uvolnění finančních prostředků ze strany MF).“ Není tedy zřejmé, v jakém z uváděných termínů a za jakých podmínek MPSV dokončí realizaci I. etapy programu EDA. NKÚ dodává, že v Základním dokumentu programu EDA z prosince 2021, jsou jako doba realizace I. etapy programu EDA uvedeny dva roky, a to včetně úspěšného ukončení tří různých veřejných zakázek: 1. veřejné zakázky na koordinaci a řízení programu EDA a veřejných zakázek s odhadovanou délkou provedení zadávacího řízení 6 měsíců; 2. veřejné zakázky na provádění architektonického dohledu při vytvoření a zavedení informačních subsystémů zařazených do programu EDA a poskytování poradenských služeb při jejich integraci do ISS ČSSZ s odhadovanou provedení zadávacího řízení 6 měsíců; 3. veřejné zakázky na vytvoření a zavedení nového ISS DA a poskytnutí licence k jeho užívání a provádění	Akceptováno Text upraven V části „Již bylo realizováno“ na str. 13 se vypouští text: „V dalším rozvoji je počítáno s optimalizací systému výplat důchodových dávek a všech souvisejících procesů na bázi úplné elektronizace od vstupu podnětu, přes jeho vyřízení a výstup v závislosti na možnostech financování.“ V části „Již bylo realizováno“ na str. 13 se doplňuje text: „V období do ukončení kontroly a projednávání jejích závěrů v roce 2023/2024 proběhly významné aktivity směřující k finančnímu zajištění I. etapy EDA a zahájení její realizace. V průběhu 2. poloviny roku 2023 po projednání a schválení na MPSV došlo, s využitím Základního dokumentu EDA, k přípravě vypracování žádosti o zařazení I. etapy projektu do plánu NPO. Podmínkou pro zařazení projektu do tohoto plánu bylo, v souladu s podmínkami Výzvy č. 36, vypracování žádosti se specifikací projektu a jeho cílů s konečným termínem realizace projektu k 30. 6. 2026 s tím, že je možné využít primárně již uzavřených smluv k přípravě a částečné realizaci. ČSSZ proto přistoupila k novému posouzení I. etapy formulované v Základním dokumentu, provedla zhodnocení již realizovaných aktivit, zhodnocení možností využít již uzavřených rámcových smluv a vlastních sil pro uvedenou oblast, směřovaných na rozvoj podpory procesů v této oblasti. Na základě této analýzy připravila žádost o zařazení projektu mezi projekty NPO. Po schválení zařazení projektu do NPO byla předložena 7. 6. 2024 žádost o finanční podporu NPO, která byla schválena dne 27. 9. 2024. Tím již byly realizovány z velké míry původně plánované předprojektové aktivity Základního

servisu a podpory dodaného programového vybavení s odhadovanou délkou provedení zadávacího řízení 10 měsíců. Pokud skutečně platí termín nápravného opatření 30. 6. 2026, pak není z navrhovaného textu nápravného opatření zřejmé, jakým mechanismem plánuje MPSV zkrátit dobu realizace 1. etapy projektu EDA o 6 měsíců, tedy o 25 %, proti harmonogramu uvedenému v Základním dokumentu programu EDA. Po odečtení odhadované doby provedení zadávacího řízení je plánovaný čas na realizaci vytvoření a zavedení nového ISS DA zkrácen ze 14 měsíců na 8 měsíců, tedy na 57 % doby, uváděné v Základním dokumentu programu EDA. NKÚ požaduje, aby ministerstvo uvedlo ve Stanovisku termín realizace 1. etapy programu EDA, který zohledňuje nezbytné předpoklady pro jeho splnění. V případě, že se tento termín bude odchýlovat od termínu uvedeného v Základním dokumentu EDA, aby tuto odchylku odůvodnilo. Tato připomínka je zásadní.	dokumentu EDA. Termín ukončení projektu 30. 6. 2026 v současné době tedy reflektuje podmínky pro realizaci projektů NPO, resp. reflektuje podmínky Výzvy č. 36. Tím došlo ke zkrácení termínu realizace 1. etapy.“
4) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: Aplikaci „Jenda“ vybudovalo MPSV bez provedení zadávacího řízení, str. 14 až 16 NKÚ k tomu uvádí, že změnový požadavek Jenda byl zadán z důvodu, že nabyl účinnosti zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě. Šlo tedy o novou dávku, do současné doby IT systémem nepokrytou. V příloze č. 1 Smlouvy je přitom legislativní rozvoj definován jako „změny v legislativních normách,	Akceptováno částečně Jedná se o stanovisko předkladatele, na kterém trvá, přestože nebylo v rámci rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a usnesení Kolegia NKÚ o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu ze strany NKÚ zohledněno. Doplněný text v úvodu stanoviska: Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. Doplněný text v závěru stanoviska:

které jsou systémem přímo i nepřímo podporovány". Výše uvedený zákon je však normou zcela novou. Samo MPSV změnový požadavek vymezil jako „novou samostatnou webovou aplikaci pro sběr a dokládání žádostí pro klienty". NKÚ má tedy za prokázané, že vzhledem k výše uvedeným okolnostem, mělo MPSV na toto plnění v hodnotě 26 671 425 Kč s DPH zrealizovat zadávací řízení.

K argumentaci MPSV tím, že změnový požadavek hypoteticky naplnil podmínky nepodstatné změny dle ustanovení § 222 odst. 6 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále také „ZZVZ"), NKÚ uvádí následující. MPSV je ústředním orgánem státním správou zastřešujícím výplatu sociálních dávek,

„MPSV aktuálně využívá ISVS-100 „Informační systém pro pojistné a nepojistné dávky“ pro podporu výkonu činnosti v rozsahu stanoveným zákony:

- Zákon č. 108/2006 Sb. – Zákon o sociálních službách
- Zákon č. 329/2011 Sb. – Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 117/1995 Sb. – Zákon o státní sociální podpoře
- Zákon č. 111/2006 Sb. – Zákon o pomoci v hmotné nouzi
- Zákon č. 359/1999 Sb. – Zákon o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 247/2014 Sb. – Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 435/2004 Sb. – Zákon o zaměstnanosti
- Zákon č. 118/2000 Sb. – Zákon o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů

Tento postup nebyl nikdy důvodem vydání nesouhlasného stanoviska OHA DIA (dříve MV ČR).

DIA (dříve MV ČR) nikdy nepožadovala ani nedoporučovala soutěžit, vyvíjet ani provozovat místo jednoho informačního systému osm samostatných dle jednotlivých zákonů.

Zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě, MPSV identifikovalo jako zákon svým zaměřením spadající do skupiny sociálních zákonů, pro jejichž podporu MPSV provozuje a rozvíjí ISVS 100. Také proto MPSV řešilo IT podporu výkonu činností stanovených zákonem č. 196/2022 Sb., formou rozvoje stávajícího ISVS a ne samostatným informačním systémem."

Text vypuštěn.

příspěvků a podpor. Nelze tedy tvrdit, že MPSV nemohlo předpokládat, že vznikne nová dávka, kterou bude potřeba vyplácet. Z tohoto důvodu má NKÚ za prokázané, že podmínka ustanovení § 222 odst. 6 písm. a) ZZVZ, tedy že MPSV s náležitou péčí nemohlo předvídat, že bude v budoucnu muset být vyplácena jakákoli nová dávka, splněna není, neboť jde o záležitost, která je základní kompetencí MPSV.

MPSV tedy na základě Smlouvy zadalo vytvoření zcela nové aplikace. NKÚ má za prokázané, že tento požadavek v hodnotě 26 671 425 Kč s DPH MPSV nezadalo v zadávacím řízení, čímž porušilo povinnost stanovenou v ustanovení § 2 odst. 3 ZZVZ.

MPSV uvádí, že „NKÚ tak na jednu stranu vytýká postup MPSV v souvislosti s rozvojem OKaplikací, na druhou stranu však konstatuje, že byly naplněny konkrétní cíle digitalizace v souvislosti s webovou aplikací Jenda.“ K tomu NKÚ uvádí, že konstatování, že se MPSV podařilo naplnit konkrétní cíle digitalizace není v rozporu s konstatováním, že při tomto procesu porušilo zákon.

NKÚ současně uvádí, že část stanoviska MPSV má charakter námitek, které již byly vypořádány v námičkovém a odvolacím řízení proti kontrolnímu protokolu. Proti kontrolnímu závěru nelze uplatnit opravné prostředky.

NKÚ požaduje na základě těchto skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru.

Tato připomínka je zásadní.

Text upraven/částečně odstraněn.

Jedná se o stanovisko předkladatele, na kterém trvá, přestože nebylo v rámci rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a usnesení Kolegia NKÚ o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu ze strany NKÚ zohledněno.

Pozn. Pro vyloučení výkladových pochybností v servisní smlouvě o podpoře, nutném rozvoji a ukončení systému OKaplikace uzavřené

	na základě otevřené soutěže dne 20. 12. 2023 je legislativní rozvoj definován jako aktualizace systému na základě požadavků objednatel v rámci služeb na objednávku tak, aby vyhovoval aktuálnímu znění platných a účinných právních předpisů České republiky. Rozvoj je pak definován jako činnost, která znamená vývoj, vytvoření a naprogramování zcela nových funkcionalit Systému, změny a úpravy stávajících funkcionalit Systému či jakékoli další změny a úpravy Systému nad rámec Pausálních služeb vyžadující zásahy do Zdrojového kódu Systému a jejich uvedení do příslušného prostředí.
5) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: MPSV při realizaci IS ZAM ovlivnilo výběr nejvhodnější nabídky v zadávacím řízení. Umožnilo podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy a nedodrželo zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace, str. 17 až 19 NKÚ k tomu uvádí, že podle ustanovení § 82 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále také „ZVZ“) „(...) Smlouvu uzavře zadavatel v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce vybraného uchazeče, popřípadě upraveným podle § 32.“. Zadavatel uzavřel smlouvu v souladu se závazným návrhem smlouvy, který byl přílohou zadávací dokumentace. Předmětem plnění veřejné zakázky bylo mimo jiné poskytování služeb rozvoje Systému, a to na základě změnových požadavků. Článek 7.1.1 Smlouvy uvádí „Objednatel je oprávněn kdykoli v průběhu účinnosti této smlouvy formou zadání změnového požadavku písemně zadat Poskytovateli plnění Rozvoje (dále jen „Zadání změnového požadavku“). Je tedy	Akceptováno částečně Jedná se o stanovisko předkladatele, na kterém trvá, přestože nebylo v rámci rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a usnesení Kolegia NKÚ o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu ze strany NKÚ zohledněno. Protože se jedná o stanovisko předkladatele, není dle názoru předkladatele požadavek na úpravu příslušných částí tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru, relevantní. Kontrolní závěr vyjadřující stanovisko NKÚ je samostatnou přílohou materiálu, stejně tak je součástí materiálu právě stanovisko MPSV. Skutečnost, že stanoviska NKÚ a MPSV nejsou souladná, nemůže být dle názoru předkladatele předmětem zásadní připomínky ze strany NKÚ, protože by tak byla de facto negována možnost MPSV se ke kontrolnímu závěru formou vlastního stanoviska jakkoli vyjádřit. Logické a pro předkladatele jistě relevantní jsou připomínky týkající se např. navrhovaných nápravných opatření, nikoli však připomínky ke stanovisku vyjadřující názor předkladatele na příslušnou část kontrolního závěru.

zřejmé, že změnové požadavky jsou plněním smlouvy, nikoliv jejím rozšířením nebo dodatkem po celou dobu účinnosti smlouvy uzavřené s dodavatelem.

Podle dokumentu Zadávací dokumentace bod 5.1 „Plnění veřejné zakázky bude probíhat tak, aby byly splněny následující milníky, resp. nebyly překročeny uvedené termíny.“ „Předpokládaný termín ukončení plnění 31. 12. 2018“, „Předpokládaný termín podpisu Smlouvy: 1. 5. 2015“. Smlouva byla uzavřena 22. 12. 2015, tj. **o sedm měsíců později**, než byl původní předpokládaný termín uzavření Smlouvy a zahájení plnění Smlouvy. Ve smlouvě je odkazováno na plnění milníků dle zadávací dokumentace. Tyto Milníky byly dodatky ke Smlouvě významně posunuty, poslední milník Zahájení poskytování Služeb podpory provozu na den 1. 7. 2020, tj. **o tři a půl roku později**, než byl původní předpokládaný termín.

Podle ustanovení § 82 odst. 7 písm. c) ZVZ „Zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy, kterou uzavřel s vybraným uchazečem. Za podstatnou se považuje taková změna, která by za použití v původním zadávacím řízení mohla ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky.“. Zadávací dokumentace v článku 10 Způsob hodnocení nabídek uvádí tři dílčí hodnotící kritéria. Pod písmenem A je jako dílčí hodnotící kritérium uvedena celková výše nabídkové ceny v Kč bez DPH s váhou 60 %. Předmětem hodnocení dle dílčího hodnotícího kritéria A byla celková cena v Kč bez DPH za všechny položky dle struktury nabídkové ceny dle kapitoly 7 této zadávací dokumentace (tj. údaj „Celková cena“ v tabulce č. 1 obsažené v příloze č. 7 této zadávací dokumentace). V příloze 7 v tabulce č. 1 je uvedeno „Celková cena (jako

Doplněný text v úvodu stanoviska:

Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor.

Původní text předkladatel částečně revidoval/odstranil.

součet výše uvedených cen dle položek 1.5, 2.2, a 3.2) je předmětem hodnocení dle dílčího hodnotícího kritéria A). Položka 3.2 Celkem cena za 1800 človekodní (MD) Rozvoje.“ Podle Písemné zprávy zadavatele ve smyslu § 85 ZVZ vítězný uchazeč získal 51,4 bodů za hodnotící kritérium celková cena (třetí nejlepší výsledek), přičemž cena rozvoje kalkulovaná na 1800 MD činila z celkové nabídkové ceny uchazeče 128 986 326,70 Kč pouze 14 185 314 Kč (tj. cca 11 % celkové nabídkové ceny). V důsledku změnových požadavků a dodatků ke Smlouvě však činila cena Rozvoje 111 773 181,70 Kč s DPH, tj. cca 37,6 % z celkové výše vynaložených peněžních prostředků 297 259 443,26 Kč s DPH. Z uvedeného vyplývá, že změna ceny Rozvoje mohla významně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, protože by se významně změnila výsledná hodnota hodnotícího kritéria A, které má váhu 60 %. Je tedy zřejmé, že by se mohlo změnit pořadí uchazečů, ale také nabízené ceny plnění. Je totiž logické, že uchazeči své nabídky koncipují na základě předpokládaného rozsahu plnění.

MPSV jakožto ústřednímu orgánu státní správy pro agendy spravované prostřednictvím IS ZAM, které je odpovědné za rozvoj svěřených odvětví, péči o náležitou právní úpravu, přípravu návrhů zákonů a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, mělo být zřejmé, že cena Rozvoje kalkulovaná na 1800 MD významně neodpovídá potřebám, tím spíše, že v době přípravy zadávací dokumentace již řada legislativních opatření musela být na MPSV připravována nebo byla v legislativním procesu.

Podstatou zjištění není samotné poskytnutí služeb

nad rámec 1800 MD, ale skutečnost, že toto překročení bylo natolik významné, že se jednalo o podstatnou změnu parametrů pro stanovení nabídkové ceny uvedených v zadávací dokumentaci, což mohlo vést k výběru jiného dodavatele.

K argumentaci MPSV „nabídková cena“ a „skutečná cena“ NKÚ uvádí, že tato argumentace je nesprávná a judikatura, o kterou tuto argumentaci MPSV opírá, je nepřiléhavá. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu 5 As 247/2016–66 vyplývá, že se týká stanovení kauce, při které se vychází z nabídkové ceny. Nejvyšší správní soud judikoval, že pro určení kauce je rozhodná nabídková cena stanovená postupy dle zadávací dokumentace, přičemž se stanovuje na celou dobu předpokládané doby plnění jako součin ceny za jednotku (1 km) a předpokládaného rozsahu plnění (počtu předpokládaného množství kilometrů dle jízdních řádů za rok) vynásobenou počtem roků účinnosti Smlouvy. NKÚ v rámci kontroly zohlednil stejné principy a jako nedostatek označil skutečnost, že kontrolovaná osoba nestanovila realisticky předpokládaný rozsah předmětu plnění, který významně ovlivnil celkovou nabídkovou cenu a hodnocení nabídek.

Obdobně MPSV uvedené rozhodnutí ÚOHSS0015/2018/VZ-03163/2018/521/JRo zohledňuje při stanovení nabídkové ceny celkovou dobu předpokládaného plnění a celkový předpokládaný rozsah plnění za rok a celou dobu plnění smlouvy, který vychází z platného jízdního řádu. NKÚ tak konstatuje, že rozhodnutí, která předložilo MPSV, podporují kontrolní zjištění NKÚ.

Text stanoviska upraven.

Vysvětleno

Obě citovaná rozhodnutí jsou dle názoru předkladatele přílehavá a lze z nich dovodit, že je třeba rozlišovat skutečnou cenu za plnění veřejné zakázky od nabídkové ceny a že skutečně čerpaný rozsah člověkodnů nemůže zpětně vstupovat do hodnocení, resp. nelze po realizaci smlouvy zpětně revidovat výsledky hodnocení, zda při stanovení odlišného předpokládaného počtu člověkodnů by byl vybrán jiný dodavatel a spatřovat v tomto postupu pochybení zadavatele.

NKÚ současně uvádí, že část stanoviska MPSV má charakter námitek, které již byly vypořádány v námitkovém a odvolacím řízení proti kontrolnímu protokolu. Proti kontrolnímu závěru nelze uplatnit opravné prostředky. NKÚ požaduje na základě shora uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru. Tato připomínka je zásadní.	
6) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: Provozní náklady stávajícího systému „OKnouze/OKslužby“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS DAV, str. 20 až 24 NKÚ k tomu uvádí, že vyhodnocení o nehospodárném vynaložení peněžních prostředků na zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OK aplikací na základě realizace smluv uzavřených opakovaně (2016, 2021) s obchodní společností OKsystem a.s., je založeno na porovnání výše těchto peněžních prostředků s vyšší peněžních prostředků, které by MPSV vynaložilo v případě, že by došlo k realizaci práv a povinností ze smlouvy na vytvoření a provoz nového IS (IS DAV), kterou s toutéž obchodní společností uzavřelo v roce 2016, od které však na základě ustanovení § 2002 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále také „občanský zákoník“) odstoupilo pro neplnění smluvních povinností.	Akceptováno částečně, vysvětleno Jedná se o stanovisko předkladatele, na kterém trvá, přestože nebylo v rámci rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a usnesení Kolegia NKÚ o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu ze strany NKÚ zohledněno. Protože se jedná o stanovisko předkladatele, není dle názoru předkladatele požadavek na úpravu příslušných částí tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru, relevantní. Kontrolní závěr vyjadřující stanovisko NKÚ je samostatnou přílohou materiálu, stejně tak je součástí materiálu právě stanovisko MPSV. Skutečnost, že stanoviska NKÚ a MPSV nejsou souladná, nemůže být dle názoru předkladatele předmětem zásadní připomínky ze strany NKÚ, protože by tak byla de facto negována možnost MPSV se ke kontrolnímu závěru formou vlastního stanoviska jakkoli vyjádřit. Logické a pro předkladatele jistě relevantní jsou připomínky týkající

NKÚ k argumentaci MPSV uvádí, že **vyhodnocení o nehospodárném vynaložení peněžních prostředků není podmíněno nezákonností postupu** (např. při odstoupení od smlouvy nebo při realizaci zadávacího řízení) ani zaviněním MPSV. **Pokud tedy MPSV argumentuje tím, že jde o hypotetickou částku předpokládající postup, kterým MPSV objektivně postupovat nemohlo** (nevyužití práva na odstoupení od smlouvy na IS DAV, kterou dodavatel podstatným způsobem porušoval), resp. že po něm za této situace nelze spravedlivě požadovat, aby od smlouvy neodstoupil a setrval ve spolupráci s vybraným dodavatelem porušujícím opakovaně své závazky, jde o argumentaci irelevantní.

NKÚ nikde neuvedl, že MPSV od smlouvy odstoupovat nemělo. Podstatnou pro vyhodnocení (ne)hospodárnosti byla v daném případě pouze skutečnost, že účel, kterého mělo být dosaženo realizací smlouvy na IS DAV (vytvoření IS pro výkon agendy sociálních dávek a poskytování služeb provozní podpory a rozvoje tohoto IS) je naplňován prodlužováním stávajícího smluvního vztahu k OK aplikacím. Tento smluvní vztah v porovnání s nabídkami uchazečů na dodání IS DAV, viz tabulka č. 10 na straně 39 kontrolního protokolu, **nesplňuje definici hospodárnosti**, tj. požadavek na co nejvyšší vynaložení veřejných prostředků na zajištění stanovených úkolů při dodržení odpovídající kvality. Argument, že MPSV nemohlo okolnosti daného případu ovlivnit, **není pro vyhodnocení (ne)hospodárnosti relevantní**. Podané nabídky šesti (nevyloučených) uchazečů dostatečně osvědčují, že peněžní prostředky na opakované prodlužování stávající smlouvy na OK aplikace nebyly

se např. navrhovaných nápravných opatření, nikoli však připomínky ke stanovisku vyjadřující názor předkladatele na příslušnou část kontrolního závěru.

MPSV v průběhu zadávacích řízení na VZ IS DAV I a VZ IS DAV II vždy objektivně postupovalo v dobré víře tak, aby došlo k uzavření smlouvy v co nejkratším možném termínu.

Některé postupy dané zákonem o zadávání veřejných zakázek nemohlo MPSV při nejlepší vůli upravit, protože by se vystavilo riziku jeho porušení.

Bez ohledu na délku zadávacího řízení pak MPSV musí po celou dobu provozovat příslušný agendový systém na výplatu sociálních dávek. S ohledem na tuto skutečnost tak bylo nezbytně nutné, aby byly i nadále využívány služby podpory u stávajícího informačního systému.

Dovozovat z postupu, který je při respektování zákona o zadávání veřejných zakázek jediný možný nehospodárnost, se jeví předkladateli nekorektní.

Veškeré kroky předkladatele odpovídaly principům 3E, které je třeba posuzovat vždy v souhrnu. MPSV tak nemohlo, a to ani z části, tvrzené úspory (ani hypoteticky) dosáhnout.

vynaloženy hospodárně. K tvrzení o nesrovnatelnosti jednotlivých plnění NKÚ uvádí, že k vyhodnocení nehospodárnosti není nutné, aby srovnávaná plnění byla z technického hlediska totožná, nýbrž postačuje, že mohou naplňovat totožný účel, k němuž jsou určena, v daném případě vytvoření IS pro výkon agendy sociálních dávek a poskytování služeb provozní podpory a rozvoje tohoto IS, kterým měly být nahrazeny stávající OK aplikace. NKÚ odmítá rovněž tvrzení, že hledisko hospodárnosti lze vyhodnotit pouze společně s hledisky efektivnosti a účelnosti. Hospodárnost lze vyhodnotit i samostatně. Skutečnost, že peněžní prostředky byly vynaloženy účelně automaticky neznamená, že byly vynaloženy hospodárně. Efektivnost sice v sobě v obecné rovině zahrnuje i hospodárnost (co je efektivní nemůže být nehospodárné), nicméně v daném případě ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by peněžní prostředky na služby spojené se stávajícími OK aplikacemi byly vynaloženy efektivně potažmo hospodárně. To by totiž předpokládalo, že byt' jsou násobně vyšší, než kolik by vyplývalo ze smlouvy na IS DAV, jejich rozsah a kvalita násobně převyšuje rozsah a kvalitu služeb, které měly být poskytnuty v rámci IS DAV. Pokud by tomu tak mělo být, byl by popřen smysl samotných zadávacích řízení na IS DAV I a IS DAV II. MPSV svou argumentací jistě nechtělo tvrdit, že těmito zadávacími řízeními chtělo pořídit IS a služby s ním spojené v násobně nižším rozsahu a nižší kvalitě, než jsou současné OK aplikace. MPSV ve Stanovisku uvádí, že odstoupením od smlouvy na IS DAV a prodloužením smlouvy na OK	NKÚ tak bylo dle názoru MPSV povinno zkoumat kontext předmětných kroků MPSV v průběhu vynakládání prostředků, přičemž není možné, aby byly MPSV přičítány k tíži objektivní okolnosti, které nebylo schopno ovlivnit. Pozn. MPSV zahájilo v roce 2022 (kdy již mělo k dispozici kompletní dokumentaci, která otevřenou soutěž umožnila) zadávací řízení na zajištění provozu a rozvoje OK aplikací s otevřenou účastí. Výsledkem bylo uzavření servisní smlouvy o podpoře, nutném rozvoji a ukončení systému OK aplikací dne 20.12.2023. Tento krok zajistil MPSV roční úsporu na zajištění provozu OK aplikací služby S2 – Sociální dávky a Sociální služby přes 112 mil. Kč.
	Doplňný text: Přes proběhnuvší námítkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. Původní text částečně upraven/revidován. V textu bylo doplněno zavedené nápravné opatření.

aplikace zvolilo účelnou, efektivní a hospodárnou variantu, jelikož v průběhu trvání smlouvy na IS DAV by mohly vzniknout násobně vyšší náklady v důsledku odkládání realizace porušování smluvních povinností dodavatelem., NKÚ k tomu uvádí, že MPSV sice tyto náklady nijak nespecifikovalo, avšak je zřejmé, že by představovaly škodu vzniklou porušením smluvní povinnosti, která by šla k tíži dodavatele, bez ohledu na to, zda by byly pokryty smluvními pokutami či nikoliv, viz ustanovení § 2913 odst. 1 občanského zákoníku ve spojení s ustanovením § 2952 občanského zákoníku. MPSV tvrzenou účelnost, efektivnost a hospodárnost jím zvolené varianty, resp. tvrzení o problematičnosti setrvání ve spolupráci s vybraným dodavatelem porušujícím opakovaně své závazky, nepodporuje ani okolnost, že dodavatelem je (měl být) v obou srovnávaných případech (stávající OK aplikace vs. nový IS DAV) totožný subjekt.	
NKÚ současně uvádí, že část stanoviska MPSV má charakter námitek, které již byly vypořádány v námitkovém a odvolacím řízení proti kontrolnímu protokolu. Proti kontrolnímu závěru nelze uplatnit opravné prostředky. NKÚ požaduje na základě těchto skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru.	
Tato připomínka je zásadní. 7) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: Provozní náklady stávajícího systému	Akceptováno částečně, vysvětleno Jedná se o stanovisko předkladatele, na kterém trvá, přestože nebylo v rámci rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a

„OKpráce“ jsou vyšší, než měly být provozní náklady nerealizovaného IS ZAM, str. 25 až 28	usnesení Kolegia NKÚ o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu ze strany NKÚ zohledněno.
NKÚ k tomu uvádí, že porovnával smluvní paušální ceny stejných služeb IS ZAM a IS OKpráce. Každá ze služeb má ve smlouvě přiřazenou výši pravidelné paušální platby. Nehospodárnost identifikovaná ze strany NKÚ v činnosti MPSV byla důsledkem neschopnosti MPSV úspěšně zadat veřejnou zakázku na IS ZAM. Nutnost zůstat u stávajících OKaplikací tak nebyla dobrovolnou, ale z nutnosti zvolenou variantou. K argumentaci MPSV ohledně „principů 3E“ současně NKÚ odkazuje na připomínku č. 6 uvedenou výše.	Protože se jedná o stanovisko předkladatele, není dle názoru předkladatele požadavek na úpravu příslušných částí tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru, relevantní.
Dále NKÚ sděluje, že uváděná neschopnost MPSV poskytovat součinnost v době onemocnění COVID–19 nastala v roce 2020, tedy tři roky poté, co měl být IS ZAM k 1. 7. 2017 uveden do provozu. Další termín uvedení do ostrého provozu byl 1. 7. 2020 a rovněž nebyl dodržen, jak uvádí MPSV s odkazem na nutnost implementovat program Antivirus, který byl schválen vládou 31. 3. 2020. V té době zbývaly do uvedení do ostrého provozu pouze čtyři měsíce, takže překážka způsobená situací COVID–19 nemohla být natolik zásadní, aby nový agendový systém nemohl být, byť v posunutém termínu, uveden do ostrého provozu.	Kontrolní závěr vyjadřující stanovisko NKÚ je samostatnou přílohou materiálu, stejně tak je součástí materiálu právě stanovisko MPSV.
NKÚ při stanovení úspory a obdobnosti předmětu plnění vycházel z obsahu smluv a jejich příloh a z předpokladu, že služby provozu stávajícího systému OKaplikací se rovnají potřebě obdobných/stejných služeb systému nového IS ZAM. Není možné, aby nový systém, zpracovávající stejnou agendu jako OKaplikace, měl odlišné potřeby v zajištění jeho provozu a rozvoje.	Skutečnost, že stanoviska NKÚ a MPSV nejsou souladná, nemůže být dle názoru předkladatele předmětem zásadní připomínky ze strany NKÚ, protože by tak byla de facto negována možnost MPSV se ke kontrolnímu závěru formou vlastního stanoviska jakkoli vyjádřit.
NKÚ při stanovení úspory a obdobnosti předmětu plnění vycházel z obsahu smluv a jejich příloh a z předpokladu, že služby provozu stávajícího systému OKaplikací se rovnají potřebě obdobných/stejných služeb systému nového IS ZAM. Není možné, aby nový systém, zpracovávající stejnou agendu jako OKaplikace, měl odlišné potřeby v zajištění jeho provozu a rozvoje.	Logické a pro předkladatele jistě relevantní jsou připomínky týkající se např. navrhovaných nápravných opatření, nikoli však připomínky ke stanovisku vyjadřující názor předkladatele na příslušnou část kontrolního závěru.
NKÚ při stanovení úspory a obdobnosti předmětu plnění vycházel z obsahu smluv a jejich příloh a z předpokladu, že služby provozu stávajícího systému OKaplikací se rovnají potřebě obdobných/stejných služeb systému nového IS ZAM. Není možné, aby nový systém, zpracovávající stejnou agendu jako OKaplikace, měl odlišné potřeby v zajištění jeho provozu a rozvoje.	MPSV popsalo objektivní okolnosti, pro které nebylo možné dokončit veřejnou zakázku na IS ZAM. V žádném případě se nejednalo o neschopnost MPSV, jak dovozuje NKÚ.
NKÚ při stanovení úspory a obdobnosti předmětu plnění vycházel z obsahu smluv a jejich příloh a z předpokladu, že služby provozu stávajícího systému OKaplikací se rovnají potřebě obdobných/stejných služeb systému nového IS ZAM. Není možné, aby nový systém, zpracovávající stejnou agendu jako OKaplikace, měl odlišné potřeby v zajištění jeho provozu a rozvoje.	Ceny za příslušné služby dle Smlouvy o zajištění služeb podpory provozu a rozvoje OKaplikací a Smlouvy IS ZAM není možné takto jednoduchým způsobem porovnat. Výše „ušetřených nákladů“ zjištěných ze strany NKÚ je tak pouhým neověřitelným odhadem. Takový odhad však nemůže být podkladem pro určení rozsahu porušování rozpočtové kázně a zcela jistě ne podkladem pro stanovení odvodu dle daňového řádu.
NKÚ při stanovení úspory a obdobnosti předmětu plnění vycházel z obsahu smluv a jejich příloh a z předpokladu, že služby provozu stávajícího systému OKaplikací se rovnají potřebě obdobných/stejných služeb systému nového IS ZAM. Není možné, aby nový systém, zpracovávající stejnou agendu jako OKaplikace, měl odlišné potřeby v zajištění jeho provozu a rozvoje.	Pozn. MPSV zahájilo v roce 2022 (kdy již mělo k dispozici kompletní dokumentaci, která otevřenou soutěž umožnila) zadávací řízení na

NKÚ současně uvádí, že část stanoviska MPSV má charakter námitek, které již byly vypořádány v námitkovém a odvolacím řízení. Proti kontrolnímu závěru již nelze uplatnit opravné prostředky. Ad Zavedené nápravné opatření: K nápravnému opatření spočívajícím v aktualizaci informační koncepce MPSV má NKÚ připomínku obdobnou připomínce NKÚ č. 1 NKÚ požaduje na základě těchto skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru. Tato připomínka je zásadní.	zajištění provozu a rozvoje OKaplikací s otevřenou účastí. Výsledkem bylo uzavření servisní smlouvy o podpoře, nutném rozvoji a ukončení systému OKaplikace dne 20.12.2023. Tento krok zajistil MPSV roční úsporu na zajištění provozu OKaplikací – služby S1 – Zaměstnanost přes 73 mil. Kč. Doplňný text: Přes proběhnuvší námitkové a odvolací řízení považujeme za nutné zopakovat svou argumentaci, která ústí v odlišný právní názor. Původní text částečně upraven/revidován. Část definující zavedená nápravná opatření byla upravena.
8) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: Provoz a rozvoj IIS neprobíhá v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti str. 29 a 30 K povinnosti vést o bezpečnostních opatřeních bezpečnostní dokumentaci NKÚ uvádí, že forma evidence rozvojových požadavků IS v ČSSZ je stanovena Směrnicí č. 11/2013. ČSSZ uvedla, že v případech konkrétních rozvojových požadavků „postup nebyl v souladu se Směrnicí č. 11/2013 mj. z následujících důvodů nejistoty ohledně finální podoby legislativy a nutnosti nasazení změny včas, nezbytnosti úprav, které bylo třeba implementovat v co nejkratším čase, průřezovosti úkolu, změn technologií apod. Úpravy byly v těchto případech dle vyjádření ČSSZ po	Akceptováno Text upraven V části „Stanovisko MPSV/ČSSZ“ na str. 29 se doplňuje text: „Proto přes všechna uvedená opatření je sice stále systém provozován v prostředí mainframe/COBOL, ale probíhající aktivity vedoucí k vytvoření nového systému snižují/ošetřují uváděná rizika tím, že práce již zahájeny byly a probíhají v rámci zařazení projektu do NPO, v rámci kterého byly zajištěny finanční prostředky evropského podílu na rok 2024 a částečně na rok 2025. Prostředky na další roky a prostředky národního podílu na DPH zajištěny nebyly. V souladu s Výzvou č. 36 byl stanoven termín realizace 30. 6. 2026.“ V části „Stanovisko MPSV/ČSSZ“ na str. 30 se původní text: „ČSSZ tedy zásadně odmítá tvrzení, že zajišťovala rozvoj systému

ústních dohodách s věcnými útvary v jejich součinnosti zpracovány přímo ve formě návrhu řešení.“. Došlo tedy k porušení Směrnice č. 11/2013, která vytváří základní předpoklady dodržování ustanovení zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti). NKÚ rovněž uvádí, že nezpochybňuje skutečnost, že ČSSZ zajišťuje provoz systému informační podpory důchodové agendy a že udržuje potřebný HW i SW v provozuschopném stavu a že vyvíjela aktivity směřující k přípravě nového systému. Faktem však je, že systém informační podpory důchodové agendy stále pracuje v prostředí mainframe/COBOL se všemi riziky z toho plynoucími a že realizace projektu EDA, jehož cílem je nahrazení současného systému moderními technologiemi, dosud nebyla zahájena. Dále NKÚ uvádí, že uváděné nápravné opatření není konzistentní, viz připomínka NKÚ č. 3. NKÚ požaduje na základě výše uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru.	bez písemného zadání, formální evidence a schválení změnových požadavků a tím nedodržovala zákon.“ nahrazuje textem: „K porušení postupu ohledně dodržování ustanovení zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti) uvádíme, že sice nebylo vždy postupováno přesně podle dikce interního předpisu, ale vždy bylo postupováno/implementováno dle písemného zadávacího dokumentu odsouhlaseného příslušnými odpovědnými vedoucími zaměstnanci/věcnými útvary.“ V části „Již bylo realizováno“ se doplňuje text: „V období do ukončení kontroly a projednávání jejich závěrů v roce 2023/2024 proběhly významné aktivity směřující k finančnímu zajištění I. etapy EDA a zahájení její realizace. V průběhu 2. poloviny roku 2023 po projednání a schválení na MPSV došlo, s využitím Základního dokumentu EDA, k přípravě vypracování žádosti o zařazení I. etapy projektu do plánu NPO. Podmínkou pro zařazení projektu do tohoto plánu bylo, v souladu s podmínkami Výzvy č. 36, vypracování žádosti se specifikací projektu a jeho cílů s konečným termínem realizace projektu k 30. 6. 2026 s tím, že je možné využít primárně již uzavřených smluv k přípravě a částečné realizaci. ČSSZ proto přistoupila k novému posouzení I. etapy formulované v Základním dokumentu, provedla zhodnocení již realizovaných aktivit, zhodnocení možností využít již uzavřených rámcových smluv a vlastních sil pro uvedenou oblast, směřovaných na rozvoj podpory procesů v této oblasti. Na základě této analýzy připravila žádost o zařazení projektu mezi projekty NPO. Po schválení zařazení projektu do NPO byla předložena 7. 6. 2024 žádost o finanční podporu NPO, která byla schválena dne 27. 9. 2024. Tím již byly realizovány z velké míry původně plánované předprojektové aktivity Základního dokumentu EDA. Termín ukončení projektu 30. 6. 2026 v současné době tedy reflektuje podmínky pro realizaci projektů NPO, resp. reflektuje podmínky Výzvy č. 36. Tím došlo ke zkrácení termínu realizace I.

	etapy. Bylo přijato opatření vytvořit podmínky pro dodržování řízení požadavků přesně dle interního řídicího aktu i v období mimořádných pracovních úkolů.“
9) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: MPSV a ČSSZ při budování informačních systémů nerespektovaly principy informační koncepce ČR, stanovisko k příkladu č. 1, str. 31. NKÚ k tomu uvádí, podle zápisu z kontroly na místě, který odsouhlasila kontrolovaná osoba Česká správa sociálního zabezpečení, a který je přílohou kontrolního protokolu úředník „u každého případu s přiznaným důchodem vyhotovuje listinnou Výpočtovou vložku, která je vstupním dokladem pro následné zpracování daného případu v ČSSZ. V případě, že se jedná o žádost o důchod zpracovávanou automaticky v aplikaci UI 3001, vyplňuje aprobant do formuláře menší množství údajů. Výpočtovou vložku vypisuje aprobant buď ručně do listinného formuláře, nebo má možnost ji vyplnit ručně v tabulce v Excelu, kam přepíše údaje z aplikace UI 3001.“ U každé vložky úředník ručně do IIS vkládá údaje, které jsou následně vytištěny. Je přitom jedno, zda tuto akci aktivuje úředník tím, že ukončí vkládání údajů, stiskem tlačítka nebo jinou cestou. NKÚ požaduje na základě těchto skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu, který spočívá v ručním zadání údajů a existenci listinné podoby pro potřeby zavedení důchodu příslušné osoby k výplatě. Tato připomínka je zásadní.	Akceptováno Text upraven V části „Stanovisko/vyjádření MPSV/ČSSZ k příkladu č. 1 bodu 4.58:“ se na konci stávajícího odstavce vypouští slova „minimum údajů“ a doplňuje nový text: „údaje pouze u cca 40 % případů, které ještě nejsou automaticky vyplněny o nové údaje vzniklé rozhodovacím procesem a jako výsledek automatizovaného zpracování v příslušné aplikaci. U většiny žádostí se rozhodnutím referenta „tlačítkem“ (které zatím nebude automatizováno ani v budoucnu - tady se rozhoduje člověkem o člověku) uvolňují k dalšímu automatickému zařazení výplaty. Zároveň uvádíme, že tuto problematiku řeší již I. etapa projektu EDA.“

10) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, ke zjištění: MPSV a ČSSZ při budování informačních systémů nerespektovaly principy informační koncepce ČR, stanovisko k příkladu č. 4, str. 31 MPSV svou argumentací možnou neúplností dat v ISZR a technickými chybami při přenosu dat zásadně zpochybňuje věrohodnost samotného ISZR a smysl jeho existence. Je otázkou, jakým způsobem zajistí MPSV spolehlivost dat z ISZR, resp. jiných IS VS, v dalších případech, kdy data z nich využívá. Poznámka o přebírání údajů o sňatcích uzavřených v cizině není srozumitelná: matriční knihy, do kterých se zapisuje uzavření manželství, ke kterým došlo v cizině, vykonává podle § 3 odst. 4 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, Úřad městské části Brno-střed. Není zřejmé, z jakého důvodu MPSV uvádí, že nelze očekávat jejich přebírání. NKÚ požaduje na základě výše uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu, který byl zjištěn kontrolou a uveden v kontrolním závěru. Tato připomínka je zásadní.	Akceptováno Text upraven V části „Stanovisko/vyjádření ČSSZ k příkladu č. 4 bodu 4.58 se doplňuje nový text: „ČSSZ/MPSV svým vyjádřením nezpochybňuje věrohodnost ani smysl existence ISZR. Údaje z ISZR využívá a pracuje s nimi ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů. Záměrem vyjádření je upozornit především na riziko zpoždění dostupnosti informací o sňatcích uzavřených v cizině s následkem vyšších přeplatků na důchodech oproti sňatkům uzavřeným v ČR, o nichž jsou informace v ISZR dostupné dříve.“
11) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, nadpis Závěrem, podnadpis Úředníci žádá data již ručně nepřepisují, str. 32 NKÚ k tomu uvádí, že kontrolní závěr rozlišuje problematiku „vnitřní digitalizace“, kterou je zapotřebí vnímat z pohledu jednotlivých kontrolních protokolů, které byly podkladem pro kontrolní závěr. Stav digitalizace procesu žádosti o rodičovský příspěvek byl	Akceptováno částečně MPSV nerozporuje, že v průběhu kontroly byla zjištěna nutnost manuálního zásahu při zpracování konkrétní žádosti a v tomto bodu souhlasí s kontrolním závěrem. Ve Stanovisku k závěrům kontroly NKÚ však MPSV uvádí širší kontext k této problematice. Digitalizace agend s sebou nese jak digitalizaci ve vztahu ke klientovi, tak digitalizaci vnitřních procesů. „Vnitřní digitalizace“ je postupně realizována a po ukončení kontroly

ověřován u kontrolované osoby Úřad práce v říjnu 2023. V kontrolním protokolu pořízeném u Úřadu práce je uvedeno, že úředníci musí v konkrétních případech (např. při zadávání údajů o osobách uvedených v žádostech o rodičovský příspěvek nebo při zadávání identifikátoru datové schránky) zasahovat do zpracování žádosti ručně. NKÚ požaduje na základě výše uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu, který byl zjištěn kontrolou a uveden v kontrolním závěru. Tato připomínka je zásadní.	NKÚ došlo k úpravě procesů zpracování tak, aby nebylo nutné informace přepisovat. Materiál upraven v souladu s výše uvedeným.
12) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, nadpis Závěrem, podnadpis Online řešení v podobě Jendy byl nezbytný krok v době krize, str. 32 a 33 NKÚ k tomu uvádí, že nijak nepochoybňuje účelnost aplikace Jenda a její shodu s požadavky eGovernmentu v ČR. Ani účelnost aplikace, ani její shoda s požadavky eGovernmentu v ČR však neznamená, že aplikaci lze vybudovat v rozporu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zároveň NKÚ upozorňuje, že Jenda je, jak samo MPSV uvedlo, nová samostatná webová aplikace pro sběr a dokládání žádosti pro klienty, nikoli „klientská zóna“ nebo „klientské online rozhraní ke stávajícím systémům“. Podrobné odůvodnění viz připomínka NKÚ č. 4. NKÚ požaduje na základě výše uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu, který byl zjištěn kontrolou a uveden v kontrolním závěru.	Vysvětleno Protože se jedná o stanovisko předkladatele, není dle názoru předkladatele požadavek na úpravu příslušných částí tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru, relevantní. Kontrolní závěr vyjadřující stanovisko NKÚ je samostatnou přílohou materiálu, stejně tak je součástí materiálu právě stanovisko MPSV. Nadto, v dané části stanoviska nespátřujeme žádný rozpor se stavem uvedeným v kontrolním závěru. MPSV pouze pro celkový kontext vysvětluje nezbytnost a naléhavost realizace svých kroků v oblasti digitalizace.

13) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, nadpis Závěrem, podnadpis Online žádost o důchod umožňuje digitální vyřízení nejsložitější agendy ČSSZ, str. 33 NKÚ k tomu uvádí, že možnost online podání žádosti o důchod prostřednictvím ePortálu ČSSZ nemá vliv na proces zpracování žádosti o důchod v ČSSZ, a tedy neumožňuje digitální vyřízení uvedené agendy. Současný systém, jak je uvedeno v kontrolním závěru NKÚ, neumožňuje výrazně snížit podíl manuálních činností a zrychlit výkon služeb. Popsaný stav bude podle tvrzení MPSV ve Stanovisku trvat buď do 30. 6. 2026 (za předpokladu uvolnění potřebných financí) nebo do konce roku 2026. NKÚ požaduje na základě výše uvedených skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu, který byl zjištěn kontrolou a uveden v kontrolním závěru. Tato připomínka je zásadní.	Akceptováno Text upraven Text „Online žádost o důchod umožňuje digitální vyřízení nejsložitější agendy ČSSZ“ se nahrazuje textem „Online žádost o důchod umožňuje digitální podání žádosti v rámci nejsložitější agendy ČSSZ“ Na konci druhého odstavce se upravuje poslední věta následovně: „I tak se podařilo najít cestu, jak celý proces podání žádosti zdigitalizovat.“ Komentář k vypořádání připomínky: Systém označovaný jako „Současný systém“, jak uvádí NKÚ, sice zatím neumožňuje výrazně snížit podíl manuálních činností a výrazně zrychlit výkon služeb v oblasti řešení důchodové agendy jako celku, ale zůstává skutečností, že přínosy řešení on-line žádosti jsou nejen ve vlastním vyplnění on-line žádosti, ale i v jejím následném zpracování. Jedná se o průlomovou elektronizovanou službu. Implementací dochází ke snížení objemu doplňovaných údajů referentem
14) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, nadpis Závěrem, podnadpis Jak se to má s digitalizací na MPSV doopravdy?, str. 33 NKÚ k tomu uvádí, že nijak nezpochybuje účelnost aplikace Jenda a její shodu s požadavky eGovernmentu v ČR. Ani účelnost aplikace, ani její shoda s požadavky eGovernmentu v ČR však neznamená, že aplikaci lze vybudovat v rozporu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (viz připomínka NKÚ č. 4). NKÚ požaduje na základě výše uvedených skutečností	Vysvětleno Protože se jedná o stanovisko předkladatele, není dle názoru předkladatele požadavek na úpravu příslušných částí tak, aby odpovídaly textu kontrolního závěru, relevantní. Kontrolní závěr vyjadřující stanovisko NKÚ je samostatnou přílohou materiálu, stejně tak je součástí materiálu právě stanovisko MPSV. Nadto, v dané části stanoviska nespatřujeme žádný rozpor se stavem uvedeným v kontrolním závěru. MPSV pouze pro celkový kontext vysvětluje nezbytnost a naléhavost realizace svých kroků v oblasti

příslušné části Stanoviska adekvátně upravit tak, aby odpovídaly skutečnému stavu, který byl zjištěn kontrolou a uveden v kontrolním závěru.	digitalizace.
15) Ke Stanovisku, části III. Stanovisko a nápravná opatření přijatá MPSV k vybraným zjištěním uvedeným v kontrolním závěru NKÚ z kontrolní akce č. 23/25, nadpis Závěrem, podnadpis Aktualizace informační koncepce, str. 34 NKÚ k tomu uvádí, že existence informační koncepce MPSV není konkrétním opatřením představujícím pozitivní dopad digitalizace na občana a ani na vnitřní digitalizaci, tím je teprve její naplňování, viz. obdobná připomínka NKÚ č. 1. NKÚ požaduje na základě těchto skutečností příslušné části Stanoviska adekvátně upravit.	Akceptováno částečně Existence strategických a koncepčních dokumentů je základním manažerským nástrojem pro efektivní řízení organizace, neboť poskytují jasný rámec a směr pro dosažení stanovených cílů. Z tohoto pohledu MPSV chápe aktualizaci Informační koncepce jako opatření. Zároveň je podle Informační koncepce postupováno a postup je vyhodnocován, čímž je zajištěna realizace konkrétních dílčích opatření. Materiál upraven stejně jako k bodu 1.

Vyřízení NKÚ k vypořádání připomínek

NKÚ se zaslaným vypořádáním souhlasí.

Stanovisko NKÚ zaslal Mgr. Ing. Daniel Ševčík, odbor právní, vedoucí oddělení právních agend a podání, dne 24.1.2025.

Ministerstvo financí

MF uplatnilo jednu zásadní připomínku, která nebyla akceptována.

Připomínka	Vypořádání připomínky
1. V materiálu MPSV v rámci textu a nápravných opatřeních (např. na stranách 13, 29 a 30) uvádí, že „realizace těchto opatření bude možná za podmínky	Neakceptováno Komentář k vypořádání připomínky:

uvolnění finančních prostředků ze strany MF“. Ministerstvo financí MPSV ani ČSSZ finanční prostředky na jednotlivé akce, které resort plánuje, neuvolňuje. Prostředky na rozvoj, obnovu a provozování resortních ICT systémů jsou součástí prostředků, které jsou MPSV každoročně přidělovány v rámci zákona o státním rozpočtu jako souhrn výdajů určený na programové financování a je plně v kompetenci příslušné kapitoly, na jaký účel prostředky přidělí. Plánování těchto výdajů by mělo být součástí jednotlivých dokumentací programů, které by měly být na základě potřeb organizačních složek aktualizovány. Ze strany ČSSZ však k takovéto aktualizaci již několik let nedošlo. Podmiňovat realizaci nápravných opatření k nálezům NKÚ uvolněním prostředků ze strany MF tak neshledáváme důvod. Požadujeme tuto podmínku odstranit a v nápravných opatřeních uvést, jak bude postupovat samo MPSV především v otázce prioritizace dotyčných oblastí. Tato připomínka je zásadní.	Projekt EDA byl zahrnut do plánovaných projektů financovaných z Národní plánu obnovy z části, která měla být financována úvěrem. Debata o finančním zajištění tohoto projektu probíhala s Ministerstvem vnitra a Ministerstvem financí opakovaně více než rok. Bylo to právě Ministerstvo financí, které na schůzkách opakovaně konstatovalo, že finanční prostředky z úvěru nejsou k dispozici, tyto prostředky ČSSZ ani MPSV sama zajistit nemohla. V tomto případě je v zásadě nesporné, že Ministerstvo financí v zajištění financování projektů financovaných z NPO z úvěrové části hrálo zásadní roli. ČSSZ v tomto případě neměla více než rok jistotu, že projekt bude finančně kryt, a proto realizaci zajistit nemohla, přitom reálně nebylo možné zapojit národní zdroje financování, které v takovém objemu nebyly k dispozici.

Vyjádření MF k vypořádání připomínek

S návrhem vypořádání nesouhlasíme a na naší připomínce trváme. Na uvedených jednáních s MF bylo MPSV opakovaně vyzýváno, aby si s MPO vyjednálo úpravu NPO v tom smyslu, že by se prostředky alokované v grantové části, které nebudou využity na plánované aktivity, využily právě na aktivity původně plánované v úvěrové části. Jinými slovy se dotyčné aktivity mohly přesunout z úvěrové části NPO do grantové bez nutnosti navyšovat celkovou alokaci. Zároveň uvádíme, že peněžní prostředky jsou primárně uvolňovány z vládní rozpočtové rezervy na základě rozhodnutí vlády, nikoliv MF (rozhodnutí ministra financí je pouze do 50 mil. Kč). Stejně tak vláda schvaluje návrh zákona o státním rozpočtu. Vzhledem k tomu, že ministr práce a sociálních věcí je součástí vlády stejně jako ministr financí, byla možnost projednání jak při přípravě rozpočtu, tak v průběhu roku. Finální rozhodnutí pak učinila vláda a nikoliv MF. V neposlední řadě pak uvádíme § 25 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož nemůže-li organizační složka státu zajistit úhradu nutného výdaje, protože na jeho úhradu částka nebyla v dostatečné výši rozpočtována, je povinna zajistit prostředky státního rozpočtu na úhradu tohoto výdaje přednostně přesunem prostředků uvnitř svého rozpočtu.

Stanovisko MF zasial Ing. Jakub Novák, vedoucí oddělení, oddělení Sociální věci, zaměstnanost a podpora nestátních subjektů, dne 20.1.2025.

Ing. Marian Jurečka
místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí

V Praze dne
Č. j.: MPSV-2024/200424-941/1

Vážený pane předsedo vlády,

na základě Vaší žádosti ze dne 9. září 2024, č. j. 52701-2024-UVCR, předkládám prostřednictvím elektronické knihovny Úřadu vlády České republiky materiál pro schůzi vlády Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 23/25 „Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend“ a žádám o zařazení materiálu na program schůze vlády k projednání.

S pozdravem

Vážený pan
prof. PhDr. Petr FIALA, Ph.D., LL.M.
předseda vlády České republiky
Úřad vlády České republiky
Praha